

Št. 154 (21.087) leto LXX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

SOBOTA, 5. JULIJA 2014

Tisoč metrov
globok zaplet
Na 18. strani

V ŽIVO

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

1,20 €

9 771124 666007

O ljudeh, ki ne poznajo sovraštva

POLJANKA DOLHAR

Občudujem jih, te ljudi, ki ne poznajo sovraštva. Še najbolj tiste, ki so se osebno soočili z zlom, a jim je kljub temu to čustvo tuje. Ljudi, katerim so drugi ljudje povzročili veliko gorja, a vseeno ne čutijo potrebe po maščevanju. Zdi se mi, da sta za to potrebna velika intelektualna poštenost in veliko srce. Vsi se z njima ne moremo ponášati.

Med opravljanjem novinarskega poklica sem imela srečo prisluhniti nekaterim izmed njih. Na primer tistim antifašistkam in taboriščnikom, ki so mi pripovedovali, kako so bili zatirani, mučeni, ponižani, in v isti sapi ponavljali, da nočejo sovražiti. In seveda tržaškemu pisatelju Borisu Pahorju, ki ni želel nikoli javno razkriti imen slovenskih domobrancev, ki so ga izročili nacistom, in danes mladim neutrudno razlaga, da lahko svet rešita samo ljubezen in lepota. Še vedno imam živo v spominu tudi temne romske oči Zija Ribiča, pred katerim so srbske paravojaške enote ubile starše, brate in sestre, danes pa vsem, ki ga želijo poslušati, ponavlja, da hoče živeti in noče sovražiti.

Na vse te ljudi sem se spomnila v teh dneh, ko je sovraštvo ponovno zamrgnilo um mnogim Izraelcem in Palestincem. Ko sta podla ugrabitev in umor treh mladih Judov sprožila val nasilja nad arabskim ljudstvom, ki je že povzročil številne aretacije, porušene hiše in nove smrtno žrtve. Na spletu se je pojavila celo skupina Izraelsko ljudstvo zahteva maščevanje, na kateri je na tisoče ljudi objavilo svoje fotografije in sovražna sporočila. Ravno včeraj so v vzhodnem Jeruzalemu pokopali palestinskega najstnika: vse kaže, da so ga ugrabili in ubili iz maščevanja ...

A tudi na Bližnjem vzhodu živijo k sreči ljudje, ki zavračajo sovraštvo. Med temi je tudi izraelski pisatelj David Grossman, ki je pred leti v neskončnem izraelsko-palestinskem konfliktu izgubil sina Urija, a je kljub temu med najglasnejšimi zagovorniki miru. »Bolečina, ki jo danes čuti naš narod, nas mora soočiti z razumevanjem bolečine nasprotne strani, z grozno praznino, ki jo za sabo pusti vsaka žrtev,« je dejal ob okrutnem umoru treh mladih Izraelcev. Preproste, a pomenljive besede, ki nas opominjajo, da bolečina ne sme biti izgovor za dodatno nasilje. Da bolečina ni »primat« ene strani.

Besede, ki si jih velja zapomniti. In se morda vanje poglobiti, ko bo spet govor o naši polpretekli zgodovini.

LJUBLJANA - V Državnem zboru je včeraj potekalo tradicionalno vseslovensko srečanje

Velja skupni slovenski prostor tudi za mlade?

POGOVOR »Politični čudež« Angelika Mlinar v Strasbourgu

CELOVEC - Politični čudež. Takole je dopisnik RTV Slovenije iz Avstrije Lojze Kos predstavil »pojavn« Angelike Mlinar (na sliki), prve koroške Slovenke v Evropskem parlamentu in danes tako rekoč devete »slovenske« evroposlanke. Na letošnjih evropskih volitvah ji je uspel veliki met – na listi avstrijske sredinske stranke NEOS je bila izvoljena v Evropski parlament zgolj leto za tem, ko je bila izvoljena v avstrijskega. Iz njega je odstopila 30. maja.

Evropska poslanka iz vrst slovenske manjšine v Avstriji ocenjuje položaj v lastni manjšini, ki ni ravno spodbuden. Mlinarjeva govori tudi o Trstu in pisatelju Borisu Pahorju.

Na 3. strani

ITALIJA - Ob prevzemu krmila EU Renzi: Moji odnosi z Merklovo so odlični

RIM - Italijanski premier Matteo Renzi krmilo EU prevzema energično in ambiciozno. Navedbe o trenjih med Rimom in Berlinom glede proračunske discipline zavrača, češ da ima s kancelerko Angelo Merkel odlične odnose. Italija ob prevzemu polletnega predsedovanja izpostavlja rast, potrebo po institucionalnih spremembah in migracije. O tem se je Renzi včeraj v Rimu pogovarjal s predsednikom Evropske komisije Josejem Manuelom Barroso.

Na 11. strani

LJUBLJANA - V Državnem zboru je včeraj potekalo tradicionalno vseslovensko srečanje, ki je bilo letos v znamenju mladih. Slovenci iz domovine, zamejstva in sveta so si zastavili nalogo, da bodo poskušali najti odgovor na vprašanje, ali so mladi ustvarjalci skupnega slovenskega prostora.

Letošnje srečanje je bilo že štirinajsto po vrsti. Uvodoma so udeležence srečanja nagovorili podpredsednica Državnega zbora Polonca Komar, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki opravlja tekoče posle, Gorazd Žmavc in predsednik komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Danijel Krivec.

Srečanje se bo nadaljevalo danes s tradicionalno prireditvijo Dobrodošli doma, ki bo potekala v Škofji Loki.

Na 2. strani

Dolina: kmalu spet meritve na Krmenki

Na 4. strani

Novinarka Lilli Gruber o obmejni identiteti

Na 5. strani

Z natečajem ITS Trst v žarišču sveta mode

Na 6. strani

V Gorici se je začel vegetarijanski festival

Na 13. strani

GORIŠKA Porodnice iz Gorice bodo imele krite stroške v Šempetru

GORICA - Vodstvi šempetrske bolnišnice in zdravstvenih oblasti iz Furlanije Julijske krajine naj bi že prihodnji teden podpisali sporazum, ki bo porodnicam z goriškega območja na italijanski strani meje omogočal porod v Šempetru, stroške pa bo krila italijanska zavarovalnica. V šempetrski bolnišnici so s sporazumom zadovoljni, splah pa ne vidijo težav ne v komunikaciji med osebjem in porodnicami iz Gorice in niti glede dodeljevanja državljanstva otrokom. Državljanstvo se namreč ne dodeli s tem, da je nekdo rojen v Šempetru, ampak glede na državljanstvo staršev.

Na 12. strani

monti
DANES SE PRIČNE VELIKA
SEZONSKA RAZPRODAJA

SPODNJE PERILO IN
TEKSTILNI IZDELKI
ZA DOM

TRST, UL. Mazzini 27
TRŽIČ, UL. Duca D'Aosta 14

ARIDEN
14

LJUBLJANA - Včeraj v Državnem zboru tradicionalno vseslovensko srečanje

Če hočemo stopiti v korak s časom, moramo delati »skupaj z mladimi«

LJUBLJANA - V Državnem zboru je včeraj potekalo tradicionalno vseslovensko srečanje, ki je bilo letos v znamenju mladih. Slovenci iz domovine, zamejstva in sveta so si zastavili nalogo, da bodo poskušali najti odgovor na vprašanje, ali so mladi ustvarjalci skupnega slovenskega prostora.

Letošnje srečanje je bilo že štirinajsto po vrsti. Uvodoma so udeležence srečanja nagovorili podpredsednica Državnega zbora Polonca Komar, minister za Slovene v zamejstvu in po svetu, ki opravlja tekoče posle, Gorazd Žmavc in predsednik komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Danijel Krivec.

Komarjeva je poudarila, da je »ohranjanje slovenskega jezika, kulture in identitete med mladimi zunaj naših meje za nas vse zelo velikega pomena. Mladi so bogastvo vsake države, vir energije in mladosti, naša naloga je, naloga vseh sfer družbenega življenja, predvsem pa politikov, da mladim omogočimo primerne in dobre pogoje za življenje«, je še dejala podpredsednica DZ. Po njenem prepričanju je Slovenija sedaj na »neki zgodovinski prelomnici«, sama osebno pa je optimistična in meni, da »nas čaka lepa prihodnost«, da je dovolj energije, volje in znanja, da »trende, ki trenutno vladajo v Sloveniji in jih občutijo tudi rojaki po svetu obrnemo na bolje«.

Minister Žmavc se je rojakom iz zamejstva in sveta zahvalil za vsa njihova prizadevanja v preteklosti za mednarodno priznanje in uveljavljanje Slovenije in dosežanje zvestobo matični domovini. Slovenci v zamejstvu in po svetu so po njegovih besedah ambasadorji slovenstva in most med matično domovino in državo, v kateri živijo in delajo.

Dotaknil se je tudi skorajšnjih predčasni parlamentarni volitev v Sloveniji in rojake po svetu pozval, naj uveljavijo svojo državljansko pravico. Poudaril je še, da ne vlada in številne civilne, nevladne organizacije kljub krizi, ki pesti Slovenijo, pri skrbi niso pozabile na rojake izven meja Slovenije, kljub občutnemu zmanjšanju finančnih sredstev. Zatrnil je, da bo tako tu-

di po skorajšnjih volitvah, ne glede na izide. Glede trenutnega trenda izseljevanja iz Slovenije pa je izrazil prepričanje, da se bo »beg možganov« kmalu obrnil v »kroženje možganov«. Udeležence srečanja je tudi povabil na prireditev Dobrodošli doma, ki bo danes v Škofji Loki.

Krivec je podobno kot minister dejal, da so mladi lahko povezovalci različnih svetov, vezni element med različnimi svetovi pa so lahko tudi tisti, ki se sedaj izseljujejo iz Slovenije. Izrazil je željo, da bi srečanje prineslo odgovor tudi na vprašanje, kako uspešno povezati in največ iztržiti iz teh dveh svetov. Ob tem je rojake povabil, da skupaj ugotovijo, »kako bo ta simbolni slovenski skupni kulturni prostor oblikovan«. Zavzel se je tudi, da mladim ponudimo možnost, da Slovenija zanje ne bo zgolj »nostalgična počitniška destinacija«, temveč bo to dežela, ki jim bo ponujala možnosti za njihov napredek.

Pozdravnim nagovorom so sledile uvodne razprave. Bernard Šrajner in Tilen Kranjc, direktorja slovensko-irskega društva iz Dublina sta podala izkušnjo povezovanja samo leto dni starega društva z matično državo, kar odpira prostor za številne priložnosti.

Magistrica Susanne Weitlaner, predsednica Kulturnega društva člen 7 iz avstrijske Štajerske je po videoposnetku posredovala razmišljanje o položaju in delu štejskih Slovencev v Avstriji, s posebnim ozirom na možnosti vključevanja mladih.

Dr. Sara Brezigar, znanstvena sodelavka Inštituta za narodnostna vprašanja je na podlagi raziskave, ki jo je opravil INV poudarila potrebo, da se manjšinska skupnost generacijsko prevetri. Glede na velike in nagle spremembe, ki smo jim podvrženi, je potrebno delati ne samo »za mlade«, ampak predvsem »skupaj z mladimi«.

Uspelo nam je slediti le jutranjemu delu srečanja, na popoldanskem pa se je vključilo v razpravo par desetih razpravljalcev.

Danes se bo srečanje nadaljevalo v Škofji Loki s tradicionalno prireditvijo Dobrodošli doma.

Uvodoma so udeležence srečanja nagovorili podpredsednica Državnega zbora Polonca Komar, minister za Slovene v zamejstvu in po svetu, ki opravlja tekoče posle, Gorazd Žmavc in predsednik komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Danijel Krivec

PJ

SLOVENIJA Sodišče zavrnilo nadzorstveno pritožbo Janše

LJUBLJANA - Vrhovno sodišče je kot neutemeljeno zavrnilo nadzorstveno pritožbo, ki jo je v imenu na dve leti zapora v aferi Patria obsojenega predsednika SDS Janže vložil njegov odvetnik Franci Matoz. Odločitev vrhovnega sodišča je na spletu objavil Odbor 2014. Zoper sklep vrhovnega sodišča ni pritožbe.

Pred ljubljansko sodno palačo so se sicer tudi včeraj zbrali Janševi podporniki in zahtevali, da vrhovno sodišče izpusti predsednika SDS. Množica je v znak protesta prižgala sveče in sodišču obrnila hrbet.

SLOVENIJA - Slovenski državni holding Prodaja Mercatorja ekonomsko pozitivna

Ena izmed številnih Mercatorjevih veleblagovnic v Sloveniji

LJUBLJANA - Prodaja večinskega deleža Mercatorja Agrokorju je za državni banki NLB in NKBM z ekonomskega vidika pozitivna, na podlagi ocen bank ugotavlja Slovenski državni holding (SDH) v poročilu vladi. Dodaja pa, da nima vpogleda v dokumente transakcije niti v odnose med NLB, NKBM in Mercatorjem ter dobavitelji, zato sam ne more pripraviti verodostojne analize tveganj. Slovenski državni holding je poročilo pripravil skladno s sklepom vlade z 12. junija, naj SDH vladi predstavi potek procesa prodaje približno 53-odstotnega deleža v Mercatorju in oceni tveganja, povezana z izvedbo ali neizvedbo prodaje. Vlada se je z njim seznanila v četrtek.

SDH poudarja, da je učinke prodaje ocenil izključno na podlagi podatkov, ki jih je prejel od Nove ljubljanske banke (NLB) in Nove Kreditne banke Maribor (NKBM), saj z drugimi relevantnimi podatki ne razpolaga. SDH ob upoštevanju svojih pristojnosti pri tej prodaji (poudarja, da ni lastnik delnic Mercatorja, ampak le upravljalec naložbe države v NLB in NKBM) in časa, ki ga je imel za pripravo poročila na voljo, ocenjuje, da je transakcija za NLB in NKBM z ekonomskega vidika pozitivna. Obe banki celo ocenjujeta, dodaja, da bi neuspešen zaključek transakcije za banki in tudi za druge deležnike v poslu pomenil negativne posledice. SDH opozarja, da skladno s korporacijskimi pravili in smernicami Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) glede korporativnega upravljanja nima in ne more imeti vpogleda v konkretne dokumente transakcije niti v podrobnosti komercialnih odnosov NLB, NKBM in Mercatorja na eni

ter dobavitelji Mercatorja na drugi strani. Zato »ne more pripraviti verodostojne analize tveganj in koristi z vidika posamezne banke, še manj pa z vidika vpliva transakcije na celotno narodno gospodarstvo«, navaja.

Med učinki za NLB in NKBM navaja kupnino v višini 34,8 milijona evrov za NLB in 17 milijonov evrov za NKBM, pri čemer bo sprostitve slabitev pozitivno vplivala na poslovni izid in kapitalsko ustreznost bank. Mercator se bo po objavljeni dokapitalizaciji finančno okreplil. Prodaja je pomembna tudi z vidika zavez Evropski komisiji glede prodaje nestrateskih naložb.

Med učinki za družbo SDH navaja, da se bo lastniška struktura stabilizirala in da naj bi investitor z izkušnjami v trgovski panogi družbi omogočil optimizacijo poslovanja. Družba bo ob boljši finančni stabilnosti zmanjšala zapadle obveznosti do dobaviteljev. Zaveze se nanašajo tudi na zaposlene in vključujejo ohranjanje dogovora s sindikati ter omejevanje odpuščanje v obsegu, ki bi preseglo že napovedane ukrepe sedanje uprave. Zaradi večje stabilnosti se bo povečala tudi dolgoročna varnost delovnih mest, meni SDH.

Med učinki za dobavitelje holding navaja zaveze do dobaviteljev, med drugim ohranjanje obstoječega prostora na policah, ob boljši finančni stabilnosti Mercatorja in zmanjšanju zapadlih terjatev do dobaviteljev pa tudi povečanje finančne moči dobaviteljev in njihove zmožnosti plačevanja kreditov. Neizvedba prodaje bi lahko po oceni bank zaradi slabše finančne stabilnosti in likvidnosti Mercatorja negativno vplivala na dobavitelje. (STA)

TRST - Obisk voditeljev javne radiotelevizijske ustanove »RAI naj upošteva potrebe narodnih in jezikovnih manjšin«

TRST - Predsednica RAI Annamaria Tarantola je včeraj obiskala deželni sedež RAI in v spremstvu generalnega direktorja Luigija Gubitosija nato tudi sedež TV Koper-Capodistria, kjer jo je sprejel generalni direktor RTV Slovenija Marko Filli. Tarantola se je srečala tudi z delegacijo deželne vlade (predsednica Debora Serracchiani in odbornik Gianni Torrenti) in deželnega sve-

ta, ki ga je zastopal podpredsednik Igor Gabrovec (na sliki). Slednji je opozoril na kadrovske vrzeli v obeh slovenskih oddelkih RAI, na slovenskem programskem oddelku pa po upokojitvi Filiberta Benedetiča ni bil več imenovan vodja s polnimi pooblastili in pristojnostmi. Na vlogo slovenske in furlanske skupnosti je opozorila tudi predsednica Dežele Serracchiani.

CELOVEC - Prva koroška Slovenka v evropskem parlamentu

»Čudež« Angelike Mlinar presenetil Korošce in Avstrijce

CELOVEC - Politični čudež. Takole je dopisnik RTV Slovenije iz Avstrije Lojze Kos označil »pojav« Angelike Mlinar, prve koroške Slovenke v evropskem parlamentu in danes tako rekoč devete »slovenske« evroposlanke. Na letošnjih evropskih volitvah ji je uspел veliki met – na listi avstrijske sredinske stranke NEOS je bila izvoljena v evropski parlament zgolj leto za tem, ko je bila izvoljena v avstrijskega, iz katerega je 30. maja odstopila. Mlinarjeva, rojena v Stari vasi na avstrijskem Koroškem, je znana borka proti diskriminaciji, ne samo Slovencev v Avstriji, ampak tudi drugih manjšin in skupin. Po končani slovenski gimnaziji v Celovcu in študiju prava v ZDA je delala v delegaciji Evropske komisije v Ljubljani, zatem je postala generalna sekretarka Narodnega sveta koroških Slovencev, ki je poleg Zveze slovenskih organizacij najpomembnejša organizacija slovenske manjšine na Koroškem. Potegovala se je tudi za vrh NSKS, v predsedniški tekmi pa jo je premagal Valentin Inzko.

Prvič v Strasbourg, v politiki pa ni novinka

Mlinarjeva vsekakor ni novinka v strankarski politiki. Leta 2008 je pred parlamentarnimi volitvami vodila predvolilni boj koroškega kandidata Liberalnega foruma Rudija Vouka. Leta 2009 je stranka Liberalni forum Angeliko Mlinar izvolila za svojo predsednico, Mlinarjeva je na strankarskem kongresu zatem prepričala stranko, da se morajo, če hočejo uspeti, pridružiti neki novi in širši volilni platformi. Letos spomladi se je Liberalni forum pri-

Slovenska evropska poslanka iz Avstrije Angelika Mlinar

FOTO IVAN LUKAN

družil stranki NEOS (Das neue Österreich, Nova Avstrija).

V telefonskem razgovoru takoj po vrnitvi iz Strasbourga nam je povedala, da je bila na umestitveni seji ganjena, da je članica evropske skupine ALDE (liberalci in demokrati) in da je bila imenovana v tri parlamentarne komisije: za industrijo, razvoj in energijo, za državljanske pravice in notranje zadeve ter za ženske pravice in enakopravnost. Gotovo bo članica parlamentarne intergrupe za manjšinska in narodnostna vprašanja. V skupini ALDE je že spoznala kolega iz Katalonije in Španije. Zelo jo je veselilo da je na umestitveno sejo evroparlamenta na pobudo Damijana Terpina prišla tudi skupina Slovencev iz Italije, s katero se je srečala.

»Na Koroškem se nič ne premakne z mesta«

Mlinarjeva upa in računa, da bo njena navzočnost v evropskem parlamentu prispevala k večji razpoznavnosti Slovencev v Avstriji in tudi k reševanju njihovih problemov. »Z moje strani je to seveda jasno, z druge strani pa je to odvisno tudi od same slovenske manjšine, v kolikor se bo tega posluževala,« nam je dejala evropska poslanka.

Položaj koroških Slovencev se ji ne zdi zelo dober, »ker se nič ne premakne z mesta in kjer nimamo demokratično legitimiranega predstavništva. Imamo pač tri skupine in tri predstavnike, ki bazirajo svoje delo na

osnovi nekega društvenega prava iz prejšnjega stoletja.« Takšna situacija po prepričanju Mlinarjeve ne pripomore, da se situacija na Koroškem premakne z mrtve točke in da se slovenska manjšina razvije.

»Slovinci v Italiji imate Trst in Borisa Pahorja«

Slovinci v Italiji smo po njeni oceni dosti bolj agilni, kar smo bili že v zgodovini. Takšno agilnost evropska poslanka pripisuje zgodovinski vlogi, ki jo je igral in jo še igra Trst za Slovence. »Trst je čisto drugačno mesto od Celovca. Slovinci ste tam vedno imeli močno in vplivno meščanstvo. Bili ste podjetnejši in tudi gospodarsko bolj neodvisni, kar posledično prinaša kulturno in družbeno moč. In to za razliko od koroških Slovencev, katerih ekonomija je slonela predvsem na kmetijstvu. Slovinci v Avstriji nismo nikoli bili gospodarsko neodvisni.«

Pri narodnih in jezikovnih manjšinah so po mnenju naše sogovornice bistvene tudi številke. Kritična masa Slovencev v Italiji je neprimerno večja od tiste, ki jo premorejo Slovinci v Avstriji. Mlinarjeva je neke brala, da je Slovencev v Italiji od 80 do 100 tisoč, Slovencev v Avstriji pa okoli 20 tisoč. »To je še kar velika razlika,« je prepričana evropska poslanka NEOS. Po njenem mnenju smo Slovinci v Italiji borbeni in samozavestni, »kar pri naših manjka«. Simbol naše borbenosti je po njenem Boris Pahor, »sijajna osebnost, ki je toliko pretrpela, v njegovih besedah pa nisem nikoli zaznala zagrenjenosti in malodušja.«

Sandor Tence

Costa Crociere in Dežela krepi sodelovanje

TRST - Dežela Furlanija-Juljska krajina in pomorska družba Costa Crociere krepi sodelovanje z namenom, da bi v Trst priplulo čim več ladij za križarjenje te velike družbe. Predsednica Dežele Debora Serracchiani in pooblaščenec upravitelj Costa Crociere Michael Thamm sta včeraj v ta namen podpisala listino o sodelovanju, ki gre tudi v smer turističnega ovrednotenja ter promocije naše dežele. Serracchianijeva je ob tej priložnosti tudi izpostavila pogovore med FJK in italijanskimi železnicami za posodobitev železnice med Trstom in Benetkami, ki je danes razmeroma precej počasna.

Torrenti pripravil nov zakon o kulturi v FJK

TRST - Deželna vlada je včeraj odobrila zakonski predlog o kulturni dejavnosti, ki ga je predložil pristojni odbornik Gianni Torrenti. Zakonski predlog, ki bo sedaj šel v presojo deželnega parlamenta, uvaža t.i. kulturne okraje, prinaša pa tudi novosti na področju deželnega financiranja kulturnih ustanov in organizacij. Torrenti predlaga štiri različne tipologije financiranja kulture: prispevki iz državnega sklada za predstave FUS, letni prispevki za triletno dejavnost, letne podpore pobudam z mednarodno razsežnostjo ter prispevki na osnovi letnih prošelj posameznih ustanov.

Evropske zadolžitve za Isabello De Monte

VIDEM - Evropska poslanka Demokratske stranke iz FJK Isabella De Monte se bo v Strasbourg pretežno ukvarjala s prevozom in turizmom. Zaradi tega je bila imenovana v pristojno parlamentarno komisijo, v kateri je do izvolitve za predsednico FJK sedela Debora Serracchiani.

SPOMIN - List iz občasnih zapiskov

Pisatelj Boris Pahor o svojem nekdanjem dijaku Miranu Hrovatinu

TRST - Odkar so v javnosti spregovorili o njegovem koncu, o nejasnosti razloga za tak umor, ga jaz obenem ob obžalovanju zmeraj jasno vidim kot dijaka, ki zavzeto piše šolsko nalogo. Tišina je in vsi so sklonjeni, ker gre za malo maturo, pri kateri je italijanska naloga prav tako pomembna kot slovenska. Predvsem zaradi jezika, ki bo moral biti brez napak. Seveda je tudi vsebina upoštevanja vredna ob splošni oceni dijakove osebnosti, a po treh letih srednje šole mora biti italijanski tekst jezikovno brezhiben. Ta zahteva velja nasplošno, za dijake slovenske šole pa še posebno, ker bi ta izgubila na ugledu, če bi na neki listini njen dijak zagrešil slovnično napako.

No, pri Miranu te bojazni ne samo ni bilo, ampak so bile strani v njegovem šolskem zvezku brez rdečih znamenj. Napisal sem strani v množini, ker se je Miran zmeraj razpisal, tako da je bil spis obširen in, moram reči, eden redkih, ker se po navadi pri italijanskih nalogah dijaki niso razdajali.

On je imel veliko povedati.

Naj je šlo za obnovo ali za prosti spis, Miran ni imel težave z razmišljanjem, kako naj se razda. Kot berilo smo imeli zelo dobro antologijo Il Mattino, ki je nudila pisan izbor pro-

MIRAN HROVATIN

ze in pesmi, meni pa je bilo všeč, da poleg tolmačenja besed sledi poudarjanje smisla, komentar ali primerjava. Zato sem tudi dijakom predlagal, naj se sprostijo, naj se ne zadržujejo, če se jim utrne kakšna posebna misel. In pri tem sem ugotovil, da sem sam nekoč dobil pri šolskih nalogah osmico, a je prof. Gregoretti, ki je bil sijajen profesor, večkrat dodajal ob redu izraz-pripombo »prolisso«, kar pomeni dolgovezen, razvlečen.

Tako bi tu pa tam rekel k Miranovemu spisu, a sem samo pripomnil, da bi kakšno stvar lahko zgostil ...

Zato mi je bilo iskreno žal, ko se je odločil za študij na italijanskem zavodu, ker slovenskega ni bilo.

Pa me je presenetil z obiskom.

»Gospod profesor,« je rekel, »prišel sem, da Vam povem, da sem napisal najboljšo nalogo svojega razreda!«

»Čestitam, a tudi pri meni si poleg navedenih osmic odnesel kakšno devetico.«

»Da, a profesor je želel vedeti, koga sem imel v slovenski srednji šoli.«

»To ne prihaja v poštev, saj vas nisem učil, kako se pišejo naloge.«

»Ne, a italijanske ure niso bile le šolske ...«

»Saj, marsikdaj so bile dolgovezne, vem ... ti si bil med najboljšimi, lahko rečem najbolj razgledan, a vi ste bili vsi bistri in živi. Tvoj uspeh je torej tvoj, vendar gre tudi za ugled naše šole!«

Ko zdaj berem, kako pišejo o Miranu Hrovatinu, si pravim, da spada k tistim mladim, dijakom in dijakinjam, ki so nam s svojo sposobnostjo pomagali, da smo se začeli pobirati po četrto stoletja genocida nad našo kulturo. Bili so inteligentni nadaljevalci tiste mladine, ki je imela za zgled Srečka Kosovela, genija pri 22 letih. Ker dvaindvajset let je imel tudi Ferdo Bidovec, ki je na šentjakovski šoli snoval dijaški list in v njem objavil prvo pesem in prvo kratko prozo.

K takšni, prvi povojni in prav k takšni, drugi povojni karakterni mladini spada tudi Miran Hrovatin. In jo častno predstavlja.

Boris Pahor

Moj Travnik '84

Drage bralke in bralci!

Minilo je trideset let od tistega 20. maja 1984, ko so se Slovinci v Italiji zbrali na Travniku. Primorski dnevnik vas vabi, da odprete predalnice in kartonaste škatle, v katerih hranite svoje fotografije, da s polic vzamete družinske albume in z nami delite spomine na tisto sončno dopoldne. Fotografije nam lahko pošljete po elektronski pošti na naslov redakcija@primorski.eu, ali pa jih dostavite v naše goriško oziroma tržaško uradništvo: skenirali jih bomo in jih objavili na naši spletni strani www.primorski.eu

Travnik '84

ZVEZDAN BABIČ

GOSPODARSTVO - Skupščina tržaških industrialcev

Okrepiti industrijo Prvič pozitivni znaki

Dežela osvojila več predlogov Confindustrie - Zaposlovanje mladih le z zagonom gospodarstva

Tržaško gospodarstvo nujno potrebuje okrepitev industrijskega sektorja, ki trenutno predstavlja le deset odstotkov krajevnega bruto domačega proizvoda, čeprav je v zadnjem času prišlo do nekaterih pozitivnih premikov. To je stališče tržaškega združenja industrialcev, ki je včeraj dopolnje imelo svojo notranjo skupščino.

Po mnenju predsednika krajevnega Confindustrie (le-ta se tudi pripravlja na postopno združitve s sorodno goriško organizacijo) Sergia Razeta Trst potrebuje politike, ki bi spodbujale krepitev industrije oz. povečevale privlačnost tržaškega ozemlja. Vsekakor se prvič po daljšem obdobju kažejo tudi pozitivna znamenja. Eno od teh je zanimanje skupine Arvedi za škedenjsko železarno, s katerim je povezano sodelovanje vseh zainteresiranih dejavnikov - deželne in krajevnih uprav, socialnih partnerjev in pristojnih ministrstev - za doseg programskega dogovora, ki bi Trst vključilo med industrijska krizna območja.

Pozitivno je tudi, da namerava deželna uprava združiti razne industrijske konzorcije, prav tako je pozitiven njen dokument o industrijskem razvoju, ki osvaja precej predlogov, ki so jih iznesli industrialci. Med temi so posegi v podporo malim in srednjim podjetjem ter specializacijam na področju industrije, dalje pomoč pri nastajanju inovativnih start up podjetij, ukrepi na davčnem področju, da se privabijo nove investicije ter poenostavitev določil. Prav tako je tržaška Confindustria predlagala tudi razvoj sektorja biomedicine in biotehnologije ter ustanovitev okrožja za t.i. offshore industrijo. Tržaški industrialci so naklonjeni tudi učinkovitejšemu koriščenju sredstev iz evropskih strukturnih skladov ter tesnejšemu sodelovanju med gospodarstvom in znanstveno-raziskovalnimi ustanovami, kjer bi morali uvesti koordinacijo, ki bi ugotovila centre odličnosti, na katere bi potem preusmerili sredstva.

Po mnenju predsednika Razeta so vsi omenjeni predlogi pomembni tudi za zaposlovanje mladih, zlasti kar se tiče start up podjetij in sodelovanja z raziskovalnimi ustanovami. Mladi, nam je povedal Razeto, so miselno bolj opremljeni za uporabo novih tehnologij, pravzaprav gospodarstvo potrebuje mlade, vendar, je bil jasen pred-

sednik tržaške Confindustrie, zaposlovanje ne bo brez ponovnega zagona gospodarstva in industrijskega sektorja.

Seveda je temeljnega pomena tržaško pristanišče, kjer so industrialci naklonjeni oblikovanju ene same pristaniške oblasti, ki bi bila pristojna za Trst, Tržič in Porto Nogaro, medtem ko nasprotujejo enotni logistični pristaniški oblasti, ki bi združila Trst z Benetkami, saj bi bil v tem primeru Trst oškodovan. Glede starega pri-

stanišča pa Razeto ugotavlja, da je za pristaniške dejavnosti v njem malo zanimanja, zato je treba režim proste luke koristiti tam, kjer dejansko rabi.

Podjetjem je treba pomagati tudi zagotoviti kreditiranje, zato je v ta namen tržaška Confindustria sklenila dogovora s Hranilnico FJK in z banko Antonveneta, na tem področju pa je treba tudi reformirati odnose z javnimi upravami za zagotovitev spoštovanja plačilnih rokov. (iž)

Predsednik tržaške zveze industrialcev Sergio Razeto

FOTO DAMJAN

DOLINSKA OBČINA - Naprava agencije Arpa za merjenje onesnaženosti zraka

Krmenka: kmalu spet meritve

Tako je sporočil dolinski župan Sandy Klun - Stroške (8.000 evrov letno) naj bi krili podjetja Siot in Wartsila

Merilno napravo za merjenje onesnaženosti zraka na Krmenki bodo »v najkrajšem času spet aktivirali,« da bodo lahko tehniki deželne agencije za zaščito okolja Arpa spet ugotavljali stopnjo kakovosti zraka tamkajšnjega območja v neposredni bližini velikih zbiralnikov nafte podjetja Siot. Tako je sporočil dolinski župan Sandy Klun in posredno odgovoril na vprašanje, ki ga je bil že za časa županovanja Fulvie Premolin v dolinskem občinskem svetu zastavil takratni predstavnik Forze Italia Roberto Drozina.

Predstavnik desnosredinske opozicije je marca opozoril, da merilna naprava že več kot leto ni delovala zaradi pomanjkljivega vzdrževanja. Tako deželna agencija Arpa ni mogla posredovati podatkov o kakovosti zraka na Krmenki, to je na območju, kjer najbolj zaudarja po smradu, ki uhaja iz velikih naftnih rezervoarjev.

Nekaj tednov po tistem vprašanju (17. aprila) je bil v dvorani občinskega sveta v Dolini sestanek, na katerem so o zadevi razpravljali odgovorni oddelka za gradbene investicije in okolje pri dolinski občini Mitja Lovriha, predstavnik družbe Unitec Alberto Bonamin, predstavniki deželne agencije Arpa Italo Pellegrini, Alessandro Rus-

Zbiralniki nafte podjetja Siot pri Krmenki

coni in Marco Bellini, predstavniki podjetja Siot Paola Pasin, Nevio Grillo in Massimo Diminich ter predstavnica podjetja Wartsila Andrea Soldan in Claudio Simion.

Prisotni so preverili možnost ponovne vzpostavitve rednega delovanja

merilne naprave na Krmenki. Lovriha je izpostavil dejstvo, da občina ne more slediti zadevi, ker nima osebja, ki bi lahko sledilo delovanju naprave in tolmačilo podatke. Bonamin (Unitec) je sporočil, da je treba napravo vsakih šest mesecev »preveriti«, saj je po-

trebna rednega vzdrževanja. Ponudil je možnost, da bi podjetje Unitec neposredno zbiralo podatke in jih obdelalo ter bi vsak mesec posredovalo poročilo o stanju onesnaženosti zraka na tistem območju. Letni strošek bi znašal približno 8 tisoč evrov.

Predstavnik agencije Arpa Pellegrini je podčrtal, da so podatki merilne naprave »zgolj priporočljivi«. Predlagal je, naj bi merilno napravo prenestili drugam, čemur pa Lovriha ni pritrdil, ker je sedanje mesto (na Krmenki) najbolj primerno, saj je »eno najbolj občutljivih točk na območju«.

Vodja dolinskega urada za okolje je tudi vprašal prisotne, če bi lahko stroške za delovanje naprave krili podjetji, ki delujeta v občini, saj naj bi bili največji vir onesnaženja. Občina namreč v sedanjem težkem finančnem položaju ne razpolaga s sredstvi za kritje tega stroška.

Tako predstavniki podjetja Siot kot podjetja Wartsila so izrazili pripravljenost za kritje teh stroškov. Na podlagi teh sprejetih obvez je župan Klun napovedal, da bodo merilno napravo na Krmenki aktivirali v najkrajšem času.

M.K.

ČRNA KRONIKA - Goljufija Starejša ženska žrtev »čara« tatic

Nikoli ne bo odveč svariti občane, zlasti tiste v letih, naj ne nasedajo na dobrikanja neznancev, ki se zatem izkažejo za goljufe, ki na tak način skušajo od ljudi iztrgati pomembne informacije, da bi jih nato okradli. Do novega tovrstnega primera je prišlo v četrtek pozno popoldne na Trgu Stare mitnice, ko se je po videzu približno štirideset let stara črnolasa ženska, visoka okoli 1,65 m, približala priletni občanki in jo v tržaškem narečju pohvalila ter na tak način vzpostavila pristrčen odnos in tako prišla do nekaterih informacij zasebnega značaja. Nato sta se ženski poslovili, čez nekaj ur pa se je priletna občanka vrnila domov v Ul. Bazzoni, kjer je opazila, da na ulici leži šop ključev, ki se je potem izkazal, da je njen, saj ga ni bilo več v torbici. V nadaljevanju je odkrila, da vhodna vrata v stanovanje niso bila zaprta, notri pa je naletela na velik nered, pri čemer je ugotovila, da so nekateri dragoceni predmeti izginiti. Ženska je takoj poklicala policijo in na prizorišče je prišla izvidnica letetečega oddelka tržaške kvestre, preiskava pa do slej ni dala rezultatov. Pri tem kvestura poziva vse, naj v slučaju nenavadnega dogajanja takoj pokličejo številko 113.

SENENI TRG - Nesreča v predoru Brez hujših posledic, nastali pa so zastoji

Predor pri Senenem trgu je bil včeraj dopoldne prizorišče prometne nesreče, ki hvala Bogu ni imela hujših posledic, vendar je zaradi nje prišlo do resnejših prometnih zastojev v mestu. Do nesreče je prišlo okoli 10.30, ko so v predoru iz še nepojasnjenih razlogov trčili kar trije avtomobili - taksi znamke ford C-max, fiat panda in Suzuki grand vitara - v katerih se je peljala četverica ljudi. K sreči se ni nihče resneje poškodoval, reševalci službe 118, ki so na prizorišče prihiteli skupaj z gasilci in občinskimi policisti, so v katinarsko bolnišnico prepeljali le eno od vpletenih oseb, kaže da zaradi slabosti, ki jo je obšla po prestani nesreči.

Veliko resnejše posledice pa je nesreča imela za krajevni promet, saj je občinska policija zaprla predor, zato so vozniki morali izbirati alternativne poti, da so prišli v mestno središče oz. ga zapustili, zato je prišlo do prometnih zastojev na bližnjih vpadnicah, kot sta npr. Istrska ulica in Ul. Molino a vento. Stanje se je normaliziralo šele okoli 12.30, ko je občinska policija predor ponovno odprla za promet.

UL. FLAVIA - Nezgoda zaradi počene cevi Avtosalon poplavljen, stanovanja pa brez vode

Prebivalce stanovanj na območju med ulicami Flavia, Pietraferrata in Brigata Casale v bližini avtosalona Eurocar je včeraj zjutraj čakalo neljubo presenečenje: ko so se hoteli umiti oz. obriti, skratka urediti preden bi odšli v službo, iz pip ni pritekla voda. Razlog za pomanjkanje vode pa je bila poškodba dotrajane vodovodne cevi, ki je ležala vkopana v bližini salona Eurocar: v nočnih urah je namreč cev počila in voda, ki je pritekla iz počene cevi, poplavlja avtosalon, obenem pa se je znižal vodni pritisk, tako da so v marsikaterem stanovanju ostali brez vode. Da je nekaj narobe, je ob 5. uri zjutraj opazil mimoidoči občan, ki je videl, kako iz nekega zidu v Ul. Pietraferrata pronica voda in je takoj poklical gasilce. Le-ti so prispeli skupaj s tehniko podjetja AcegasAps in odkrili, da je do nezgode prišlo zaradi počene cevi. Tehniki podjetja AcegasAps so se lotili zamenjave dotrajane cevi in približno do 7. ure obnovili dobavo vode za večino stanovanj (za preostale so načrtovali obnovo dobave v teku včerajšnjega popoldneva), vendar je nezgoda povzročila kar precej neveselčnosti predvsem v avtosalonu, ki ga je voda dobesedno poplavlja in kot kaže tudi poškodovala električno napeljava, tako da bo gmotna škoda najbrž precejšnja. Poplava pa ni povzročila težav krajevniemu prometu.

NAGRADA LUCHETTA - Na gala večeru Naši Angeli v dvorani Rossetti

Nagrajeni avtorji reportaž o usodi otrok v vojnah

Ob štirih dobitnikih priznanj med protagonisti državna televizija Rai

Nagrajeni so bili novinarji, ki so v svojih reportažah najbolj osvetlili usode otrok sredi vojnih konfliktov

FOTODAMU@N

Otroci, ki morajo predčasno postati odrasli, se borijo za pravico do normalnega življenja, manifestirajo na trgih, so žrtve atentatov in postanejo simboli upora in upanja, so protagonisti nagrade, ki jo Fundacija Luchetta Ota D'Angelo Hrovatin podeljuje novinarjem, ki so na najboljši način pripovedovali njihove zgodbe.

Z njimi je na slovesnosti podelitve nagrad v gledališču Rossetti delovala kot protagonistka tudi državna televizijska družba RAI, ki je bila zastopana med nagrajenci z dvema prispevkoma, je ob tej priložnosti obeležila petdesetletnico deželnega sedeža Furlanije Julijske krajine in je podpisala režijo prireditve, ki jo bodo predvajali 14. julija in 12. avgusta na prvem programu državne televizije. Jutri pa bo deželni sedež predvajal prvi del slovesnosti, ki ga je vodila Marinella Chirico in je bil posvečen okrogli obletnici družbe z gosti in video prispevki o osebnostih in dogodkih, ki so tudi na deželnih ekranih zaznamovali to petdesetletje. Voditeljica je omenila rojstvo slovenskega radia in je našela imena italijanskih in slovenskih direktorjev programskih in novinarskih oddelkov, kar je podprlo izjavo o večkulturnosti in večjezičnosti, ki zaznamuje deželni sedež kot poseben adut.

Voščila gostov ob okrogli obletnici RAI so zvenela s svetovalnim prizvokom: duhovita igralka Ariella Reggio je prinesla svojo prvo pogodbo RAI, ko je v petdesetih letih prejela 3800 lir, in je priporočala, da bi se deželni sedež tudi v bodoče spominjal dramske umetnosti, predsednica Dežele Debora Seracchiani pa je v svojem voščilu podčrtala željo po izobraževalni vlogi deželne televizije in radia. Prvega dela sta se udeležila tudi bivši glavni urednik italijanskega novinarskega oddelka Giovanni Marzini in pevec Simone Cristicchi, ki je s svojo predstavo o ezulih Magazzino 18 osvojil gledališko in televizijsko publiko in se zdaj pripravlja na ameriško turnejo med istrskimi izseljenci.

Novinar Duilio Giammaria, ki je s svojim delom večkrat obiskal vojna področja, je v drugem delu slovesnosti prevzel vlogo povezovalca alternacije nagrajevanj, video prispevkov in glasbenih točk prireditve z naslovom »Naši angeli«. Podelitev nagrad je bila zadnja, televizijska etapa večdnevne vrste dogodkov, na katerih so novinarji in širša javnost lahko spoznali zanimive zgodbe in pričevanja, ki jih nagrajene reportaže prinašajo. Na oder so stopili Lucia Goracci, avtorica dokumentarca o pakistanskih kledicah, ki se bori za pravico do izobrazbe, Lucia Capuzzi s paradoksalno zgodbo o otrocih, za katere je delo nujno za dosega-

nje emancipacije, Flavia Paone s prispevkom o romskem naselju v odlagališču smeti v Italiji, Niclas Hammarström s fotografijami sirskih otrok, Harriet Sherwood z zgodbami in besedami palestinske izgubljene generacije.

Posebno nagrado Friuladria je prejela novinarka Lilli Gruber kot pričevalka velikih dogodkov zadnjega petdesetletja. Pokončnost in radovednost sta po mnenju znane novinarke nujna aduta dobrega novinarja, na vprašanje o avtobiografskem romanu, v katerem govori o svoji družini na Južnem Tirolskem pa je Gruberjeva odgovorila, da je življenje na obmejnih teritorijih priložnost za odkrivanje sveta brez predsodkov.

Z zgodbo iz obmejnega območja je pevec Simone Cristicchi ustvaril pravi fenomen; njegova gledališka predstava, ki je nastala, »da bi zapolnil tudi lastno pomanjkljivost oz. nepoznavanje tragedije ezulov«, je bila ob tej

priložnosti deležna posebne nagrade Luchetta, pevec pa posebno dolgega aplavza zelo naklonjene publike, kateri se je oddolžil s pesmijo v narečju istrskega kantavtorja Piera Sofficija. Za glasbene točke so poskrbeli tudi trio nekdanjih televizijskih čudežnih dečkov Il Volo, rimski raper Miura s pesmijo o priseljevanju, kantavtorica in pevka Ilaria Porceddu.

Minilo je 20 let od umora novinarjev in snemalca v Mostarju in Mogadišu; iz te tragedije je nastal konstruktiven odziv na tragedijo oz. Fundacija, katere ime je za mnoge otroke sinonim za upanje. »V življenju se moramo soočiti s smrtjo in trpljenjem, premostiti težave in najti nov smisel za naša dejanja« - je povedala Daniela Luchetta, ki je premagala obup težke izgube s človekoljubno, nesebično pobudo, ki ohranja spomin s konkretnimi dosežki.

Rossana Paliaga

LILLI GRUBER - Južnotirolska novinarka

»Živeti na meji je privilegij«

Podelili so ji nagrado Friuladria

»Večno bom hvaležna svojim staršem, ker so me vzgojili drugače kot večino mojih vrstnikov. Oba sta bila Južna Tirolca, ni sta pa bila nacionalista. V 60. letih ni bil v modi tak tip vzgoje, ki bi spodbujal odprtost in odpravljanje predsodkov, zato smo se ljudem zdeli nekoliko čudni. Doma so o nas govorili, da smo preveč naklonjeni Italijanom, ko pa smo se preselili v Verono, sem za vse bila le Nemka. Ampak ta mnogovrstna identiteta je moje največje bogastvo.«

Novinarka Lilli Gruber pravi, da je odraščanje na meji privilegij, o sebi pa, da je »obmejna ženska, sinteza italijanske in avstro-ogrske kulture«. In to kljub temu, da izhaja iz »južnotirolske družine s tako rekoč zaščitenim poreklom«. V oplajanju dveh kultur je vedno videla prednost. »Nikoli se nisem odpovedala svojemu prvemu jeziku, to je nemščini, prav tako pa ne križanju z italijanščino in drugimi jeziki.«

Letošnja dobitnica nagrade, ki jo banka Friuladria podeljuje »zgodovinskim pričam«, je zgodovini svoje družine po-

svetila zelo zanimivo knjigo Eredità, v kateri bodo »zamejski« bralci odkrili veliko sorodnosti z našo zgodovino in identitetnimi dilemami. Južnotirolska novinarka, eden najbolj prepoznavnih obrazov italijanske televizije, je v njej opisala zgodbo svoje prababice Rose Tiefenthaler. Ene tistih številnih Južnih Tirolcev, ki se niso nikoli imeli za Italijane, kot je zapisala že na prvih straneh. Direktor dnevnika Il Piccolo Paolo Possamai je pogovor, ki je v četrtek zvečer potekal pod okriljem nagrade Luchetta na dvorišču deželne palače, začel ravno pri tisti prednici. Ta je leta 1918 v svoj dnevnik zapisala, da predstavlja meja na Brenneru žgočo rano. Je tista rana skoraj sto let kasneje zaceljena?

»Rosa je bila ženska avstro-ogrskega cesarstva, verjela je v domovino, cesarja in boga. Nova meja je bila zanjo hud udarec. Danes je drugače, za preobrat je poskrbela predvsem Evropska unija. Razlike med nami, ki so bile do takrat videti nepremostljive, so začele izginjati. Še prej pa je po glavnino vlogo odigral poseben statut, ki ga je Italija zagotovila naši deželi.«

Rdečelasa Lilli je vneto zagovornica združene Evrope, ki jo je pobljže spoznala tudi kot evropska poslanka. »Z nastankom nove Evrope smo se naučili, da je svet večji. Verjamem v spravljeno, močno in združeno Evropo, ki nam dovoljuje, da ostajamo drugačni, da se ne odpovemo svoji identiteti, svojemu jeziku. Mladim, ki so zrastle v Evropi brez meja, je treba pojasniti, da mir ni samoumeven: kot vse težko uresničljive in dragocene stvari ga je treba skrbno gojiti.« Zato jo zelo skrbijo nacionalistične težnje; zaveda se, da so demagoška gibanja posledica tudi zelo kompleksnega stroja, na katerem sloni EU. »EU bi morala biti bolj dostopna, bližja ljudem. Ampak poti nazaj ni, sami ne bi nikamor prišli.«

Južnotirolska novinarka je spregovorila tudi o svojem poklicu, o oddaji Otto e mezzo, ki jo vodi že nekaj let. Ta poklic ji še vedno daje vsakodnevna zadoščenja, vanj vlaga veliko energije, predvsem pa strast, »brez katere ne moreš nič narediti: s pomočjo strasti skušam vsak dan ponuditi gledalcem čim bolj popoln in pošten delček informacij.« Prva lastnost dobre novinarke pa je po njeni oceni radovednost, saj ji omogoči, da se ne zaustavi pri videzu, ampak se skuša v stvari poglobiti. »Če želiš biti verodostojna, moraš biti kritična. Včasih mi to bolje uspe, drugič slabše, ampak moj cilj ostaja objektivnost. Ne verjamem v pristransko novinarstvo, ampak v intelektualno poštenost.«

Lilli Gruber tudi ne verjame, da so ženske boljše od moških, zagovarja pa »rožnate kvote«: ne zato, ker bi rada z njimi nagradila »oslice«, temveč zato, ker je treba dati tudi ženskam možnost, da se izkažejo. Zato ji je tudi všeč vlada premierja Renzija, v kateri so moški in ženske enako zastopane. (pd)

NASELJE SV. MAVRA - Praznik in obračun dejavnosti

Devinsko-nabrežinski prostovoljci dvajset let pomagajo ljudem v stiski

Prostovoljke in prostovoljci skupaj z Lauro Famulari in Majdo Canziani Kocjančič

KROMA

Devinsko-nabrežinski prostovoljci so dvajsetletnico dejavnosti včeraj praznovali v znamenju družabnosti in druženja, a tudi kot razmislek o opravljenem delu ter prihodnosti. Na srečanje v Naselje Sv. Mavra so prišli ne le prostovoljci in zastopniki nekaterih lokalnih uprav in ustanov, temveč tudi tisti, ki jim prostovoljci dnevno pomagajo. Samo v preteklem letu je Združenje prostovoljcev Devin-Nabrežina-Križ (to je uradni naziv organizacije) opravilo kar šesto posegov in obiskov na domovih na območju Križa in devinsko-nabrežinske občine. Združenje ima 40 članov in članic, od katerih jih je petnajst dnevno na »terenu«.

Predsednica Maria Grazia Villi je pred rezom slavostne torte prehodila dvajsetletno pot organizacije, ki se je začela s pomočjo beguncem iz od vojne razkosane nekdanje

Jugoslavije. Združenje ni bilo nikoli v »konkurenci« z lokalnimi upravami in zdravstvenimi ustanovami, a kvečjemu dopolnjuje njuno vsakdanje poslanstvo in vlogo. To sta v pozdravnih nagovorih podčrtali tržaška občinska odbornica Laura Famulari in pokrajinska svetnica Majda Canziani Kocjančič, ki je zastopala predsednico Pokrajine Mario Tereso Basso Poropat.

Vodja krajevne javne socialne službe Romana Maiano je združenju tudi v imenu Občine Devin-Nabrežina poklonila spominsko plaketo, medtem ko je Dino Fonda (upokojenci SPI-CGII) izpostavil zelo dragoceno tudi družbeno vlogo združenja. Predsednica Villi je zadovoljna, da je obletnica izpadla predvsem kot praznik optimizma, saj brez optimizma ne moreš pomagati bližnjemu v stiski.

POGOVOR Z ODLIČNJAKI - Martina Zubalic (Tehniški zavod Žige Zoisa)

Trgovska ti odpira vse poti Rada bi pomagala otrokom

Maturitetni referat posvetila kršenju pravic palestinskih otrok - Vpisala se je na študij logopedije v Ljubljani

Martina Zubalic, doma iz Rovt pod Katinaro, si je prislužila edino stotico na Trgovskem tehničnem zavodu Žiga Zoisa. Na stotico je upala, ker se je vseh pet let pridno učila, čeprav je ni pričakovala.

Na izpitu se je predstavila z maturitetno nalogo o otrocih v Palestini in kršenju njihovih pravic. »To temo sem izbrala, ker smo imeli med letom predavanja o Palestini in sem snov želela poglobiti. Tema je precej nepoznana, po mojem bi morali o tem vedeti kaj več. Kar me čudi je to, da prav Judje, ki so pretrpeli toliko grozot, zdaj delajo podobno s Palestinci. Nekatere otroke zapirajo popolnoma brez smisla. Kaj vendar lahko stori žalega desetleten otrok?«

Martina je pred petimi leti izbrala trgovsko smer, ker takrat še ni vedela, ali bo želela nadaljevati s študijem, trgovska pa ti odpira vse poti. V šoli je imela najraje pouk angleščine, sicer pa so jo zanimali tudi znanstveno-ekonomski in humanistični

predmeti. Če bi še enkrat izbirala, na katero višjo srednjo šolo se mora vpisati, bi morda izbirala med jezikovno smerjo na liceju France Prešeren in trgovsko na zavodu Žiga Zoisa, vsekakor pa je z izbiro zadovoljna. »Ta šola me je naučila, da moraš delati in si sam pomagati, če hočeš doseči določene rezultate.« Za svojo bodočnost ima jasne načrte: rada bi pomagala otrokom, ki imajo težave pri govoru, zato se je vpisala na študij logopedije v Ljubljani. »Druga opcija je študij specialne in rehabilitacijske pedagogike, to je podobno kakor logopedija, samo bolj obširno. Čeprav so mi všeč tudi jeziki, sem na praksi spoznala, da mi prevajanje ne leži, ker je preveč monotono. V življenju bi se rada ukvarjala s čim bolj dinamičnim.«

Martini sta všeč ples in gledališče. Plesala je s skupino Cheerdance Millennium, zaradi poškodbe kolena pa mora zdaj deset mesecev mirovati, zato čez leto ni mogla trenirati.

OSEBNA IZKAZNICA

Ime in priimek: MARTINA ZUBALIC

Zodiakalno znamenje: ribi

Najljubša hrana: testenine z omako

Najljubša pijača: ledeni čaj

Knjiga na nočni omarici: Mali princ

Najljubši film: Titanik

Najljubša televizijska oddaja: /

Najljubša gledališka predstava: Umor v vili Roung

Naj osebnost: Boris Pahor

Življenjsko geslo: Sanje se uresničijo, če verjameš vanje

Že od malega je vzljubila gledališče, letos je bila občasno tudi rediteljica v Slovenskem stalnem gledališču.

Martino naprej čaka maturant-ski izlet, avgusta pa gre na zaslužene počitnice na Sardinijo. (bf)

V noči razprodaj znižana cena tudi za parkiranje

Ob nocojšnji noči razprodaj bo tudi po znižani ceni tudi parkiranje v parkiriščih na Trgu Ulpiano, pri glavni bolnišnici in v silosu. Tako sta se dogovorili tržaška občina in podjetje Saba Italia.

Za eno uro parkiranja bo treba odšteti 1 evro, in sicer od 19. ure dalje do 1. ure v nedeljo.

Čudaški festival v parku pri Sv. Ivanu

Park pri Sv. Ivanu bo od danes do 29. avgusta prizorišče prvega Čudaškega festivala, srečan na kratko razdaljo z glasbo, gledališčem in kabaretom. Odvijal se bo na območju bara Posto delle fragole.

Današnji program predvideva ob 19. uri aperitiv in degustacijo kraških vin in disko glasbo, ob 21. uri pa bo nastopila večletna skupina I virtuos del Carso, ki že nekaj časa spremlja Paola Rossija med njegovimi turnejami.

Naslednje srečanje bo v petek, 11. julija, ko bo ob 21. uri nastopila skupina Mocambo swing.

Literarno branje Claudia Grisancicha

V nekdanji pralnici pri Sv. Jakobu (sedanjem muzeju peric) v Ul. S. Giacomo in monte 9 bo danes Claudio Grisancich (ob glasbenem intermezzu pevke Arianne Soledad Poetto in pianista Eduarda Poetta) bral odlomke iz svojega zadnjega dela v narečju Album. Začetek ob 19. uri.

ZL vabi na srečanje o prostorskem načrtu

Zveza leveice vabi občane v ponedeljek, 7. julija, ob 18. uri v Ljudski dom Canciani v Podlonjerju, Ul. Masaccio 24, na srečanje z izvoljenimi predstavniki ZL o tržaškem prostorskem načrtu.

MODA - Mednarodni modni natečaj ITS

V soju modnih žarometov

V Trstu se bo na sklepni prireditvi 12. julija predstavilo 40 finalistov z vseh koncev sveta

Tudi letos bo Trst za nekaj dni žarišče modnega dogajanja, ki ga že 13 let ponuja mednarodni modni natečaj ITS (International Talent Support). Inovativni modni natečaj za študente prestižnih modnih akademij še naprej prireja tim sposobnih in kreativnih mladih ljudi, ki jih vodi snovateljica prireditve Barbara Franchin. Prihodnji teden bo pri realizaciji sklepne prireditve, modne revije v nekdanji ribarnici, sodelovalo približno 100 oseb, dogodek pa bo - tako kot vedno - odprt le za tiste, ki so tako ali drugače vpeti v modno dogajanje.

Podrobnosti in novosti letošnje izdaje je na včerajšnji novinarski konferenci predstavila Barbara Franchin, ki

se je zahvalila vsem javnim institucijam za gmotno podporo. Uradne predstavitve so se včeraj udeležili trije vodilni politiki našega mesta; predsednica Dežele Deborah Serracchiani, predsednica Pokrajine Maria Theresa Bassa Poropat in župan Roberto Cosolini. Vsi trije so navdušeni nad prireditvijo, ki prinaša pomenljiv dobiček v turistični sektor, za nameček pa skrbi za promocijo Trsta širom po svetu. V dneh pred sklepno modno revijo o našem mestu poročajo številni tuji mediji, revije in oddaje, je povedala Barbara Franchin in dodala, da je tema letošnje izdaje povezana z naslovom Lucidne sanje. Take sanje, ki jih lahko nadziramo, je po-

udarila Franchinova in spomnila, da se v lucidnih sanjah človek popolnoma zaveda dejstva, da se nahaja sredi sanj, to svojo vednost pa uporabi za spreminjanje toka sanj. Tako nekako je Barbara Franchin opisala tudi svoje 13. letno vodenje projekta, ki bi ga že zdavnaj lahko preselila v kakšno večje mesto z modno tradicijo, a je s svojo trmoglavostjo vztrajala pri tem, da se modni natečaj ITS izvaja v našem mestu.

Letošnji sklepni dogodek bo na sporedu v soboto, 12. julija, ko se bo na modni brvi sprehodilo 40 finalistov z vseh koncev sveta, med njimi pa bodo letos tudi zastopniki Slovenije, Avstrije in Srbije. Mladi oblikovalci se bodo potegovali za nagrade v skupni vrednosti 100 tisoč evrov, še vrednejše pa bodo delovne prakse, ki se zmagovalcem obetajo v različnih modnih podjetjih. Da organizatorji projekta ITS niso statični, dokazujeta dve novi kategoriji; ITS Artwork in Samsung Galaxy Award. Ti dve kategoriji bosta dopolnjevali že utečene kategorije ITS Fashion, ITS Accessories in ITS Jewelry. Novost letošnje izdaje pa je tudi voditeljica; sklepno prireditev bo povezovala Anita Kravos, goriška igralka slovenskih korenin, ki se je letos izkazala v z oskarjem nagrajenem filmu Neskončna lepota. Na včerajšnji predstavitvi prireditve je Barbara Franchin razložila, da voditeljica Vittoria Cabello, ki je sledila vsem dosedanjim izdajam ITS-a, zaradi delovnih obveznosti ni mogla sprejeti letošnjega vodenja, a so kljub temu, kot je zagotovila Franchinova, našli odlično zamenjavo. Realizirane projekte mladih oblikovalcev bodo ocenjevale štiri žirije, v eni izmed njih pa bo cenjeni pevec Mika. Slišali som tudi, da bo bo natečaj ITS tudi letos ostal zvest inovaciji in regionalnim podjetjem; čudovito nagrado iz pleksi stekla je izdelalo furlansko podjetje Minini.

Kako bodo lucidne sanje vplivale na tekmovalce in komu bo uspelo uresničiti svoje sanje, bomo izvedeli prihodnji teden, ko se bo naše mesto spreminilo v prijetno modno meko. (sč)

OBČINA TRST - Komisija za enake možnosti Nagrada arhitektki Gigetti Tamaro

Nagrada Di Vetro, ki jo od leta 2007 podeljuje občinska komisija za enake možnosti, bo letos šla v roke tržaški arhitektki Gigetti Tamaro, ki je svoj arhitekturni pečat pustila tudi v našem mestu. Slovesna podelitev bo v sredo, 9. julija, ob 17. uri v dvorani občinskega sveta, kjer bo nagrajenka podala tudi krajše predavanje o arhitekturi.

Več o nagradi in letošnji nagrajenki sta na včerajšnji novinarski konferenci povedali občinska odbornica Elena Marchigiani in aktualna predsednica občinske komisije za enake možnosti Ornella Urpis, ki sta prepričani, da gre nagrada v prave roke.

Urpisova je opisala začetke nagrade, posvečene nekdanji članici komisije Elci Ruzzier, ki je delovala v okviru organizacije GOAP. Z nagrado že sedem let želimo počastiti delo in prizadevnost žensk, ki so dejavne na različnih poljih družbenega udejstvovanja, je povedala govornica in dodala, da med nagrajenkami preteklih izdaj najdemo tako športnice, kakor tudi poslovne ženske, ki so s svojim

delom Trst naredile prepoznavnejši. Nagrado leta 2007 je prejela slikarka Nora Carella, leto kasneje so nagradili športnico Margherito Granbassi, leta 2009 še eno športnico, našo Tania Romano, leta 2010 je nagrada šla v roke pevke Danielle Barcellona, leta 2012 so nagradili direktorico festivala Trieste Film Festival, lani pa so z nagrado počastili podjetnico v modnem svetu Barbaro Franchin.

Več o letošnji izbiri nagrajenke je povedala odbornica Marchigianijeva, ki je izpostavila razgledanost in daljnovidnost Gigetti Tamaro, ki trenutno vodi Postajo Rogers. Odbornica je spomnila, da je arhitektka Tamaro diplomirala v Benetkah leta 1958 in je bila po diplomu asistentka slovitoga arhitekta Giancarla De Carla. Delovala je tudi na Dunaju, njena dela pa so omenjena v pomembnih svetovnih arhitekturnih revijah. V svoji karieri je postala prava strokovnjakinja za projektiranje bolnišnic, saj je projektirala bolnišnice v Benetkah, Mestrah, Trstu, oblikovala pa je tudi urbano opremo v Trstu, Miljah ... (sč)

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 5. julija 2014

ANTON

Sonce vzide ob 5.22 in zatone ob 20.57 - Dolžina dneva 15.35 - Luna vzide ob 13.23 in zatone ob 0.46.

Jutri, NEDELJA, 6. julija 2014

BOGOMILA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23,1 stopinje C, zračni tlak 1020,8 mb ustaljen, vlaga 49-odstotna, veter 2 km/h jugovzhodnik, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,2 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 30. junija, do sobote, 5. julija 2014:

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi

od 13.00 do 16.00

Capo di piazza Mons. Santin 2 - 040 365840, Ul. Commerciale 21 - 040 421121, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Opčine - Proseška ulica 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi

od 19.30 do 20.30

Capo di piazza Mons. Santin 2, Ul. Commerciale 21, Trg Ospedale 8, Milje - Lungomare Venezia 3, Opčine - Proseška ulica 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Ospedale 8 - 040 767391.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelená številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Osmice

DRUŽINA PERTOT (Šp)lni je odprla osmico v Nabrezini, stara vas št. 10. Vabljeni!

ERIKA IN MARTIN sta v Križu odprla osmico. Vabljeni! Tel. št.: 040-220605.

IZTOK je v Slivnem odprl osmico. Vabljeni. Tel.: 040-200634.

LISJAK je odprl osmico na Kontovelu. Tel. št.: 040-225305.

NA JEZERU je družina Zobec odprla osmico. Vabljeni! Tel.: 040-228043.

NA KONTOVELU »KAMENCE« je odprta osmica.

OSMICA je odprta pri Normi v Mavinjah. Tel. št.: 040-299806.

OSMICA je odprta v Šempolaju, v Oljčnem gaju. Vabljeni!

OSMICO je odprl Zidarič, Praprot št. 23.

SIDONJA RADETIČ je odprla osmico v Medji vasi št. 10. Tel. št.: 040-208987.

TOMAŽ METLIKA - Žpanov vabi na osmico v Bazovico 32, Tel. št.: 040-226386.

Primorski mobile

Spletne novice Primorskega dnevnika vedno s seboj

Available on the App Store

Google play

ŠKD Cerovlje Mavhinje,
Jus Cerovlje, Jus Mavhinje,
Jus Medjevas, Jus Vižovlje
in SŠKD Timava
Medjavas Štivan

vabijo

v nedeljo, 6. julija 2014,
ob 20.00

na osrednjo proslavo
v Mavhinje
ob priliki 70. letnice
požiga štirih vasi
(Cerovlje, Mavhinje,
Medjevas in Vižovlje)

Nastopajo Godbeno
društvo Nabrežina,
dramska skupina ŠKD
Cerovlje Mavhinje
in TPPZ Pinko Tomažič s
koncertom.

Čestitke

TPPZ P. Tomažič iskreno čestita SAMUELU KRALJU, SAŠI MARSETTI in GREGORJU VISINTINU ob uspešno opravljeni maturi in jim želi vsi srečo za naprej.

V teh dneh so uspešno opravili maturo CATERINA CABRELLI, NATAN CETTOLO, FEDERICO FELICIAN, SARA PREPROST in JANIKA ŠKERL. Čestitajo jim vsi Slogaši.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.15, 20.00, 21.40 »Big wedding«.

ARISTON - 18.45, 21.15 »Nebraska«.
CINEMA DEI FABBRI - 18.30, 20.15 »The summit K2«; 17.00, 21.45 »Rio 2096«.

FELLINI - 19.00 »Synecdoche, New York«; 17.00, 21.15 »Instructions not included«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 18.15, 20.30 »Jersey boys«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.20, 18.15, 20.05, 22.00 »Quel che sapeva Maisie«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.20, 18.20, 20.10, 22.15 »Thermae Romae«; 16.20, 22.00 »Mister Morgan«.

KOPER - PLANET TUŠ - 19.40 »Fifa: Druženje strasti«; 14.15, 15.45 »Hiša velikega čarodeja«; 14.30, 17.00, 17.30 »Kako izuriti svojega zmaja 2«; 14.00, 16.00, 18.15 »Kako izuriti svojega zmaja 3D«; 18.30, 20.45 »Kako ne umreti na Zahodu«; 19.00, 20.30 »Sosedici«; 15.15, 16.45, 18.45, 20.00, 21.00 »Transformerji: doba izumrtja«; 15.00, 16.15 »Zlohotnica«.

LJUDSKI VRT - 21.15 »Monument's Men«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.45, 19.40, 22.00 »Per qualche dollaro in più«; 16.30 »Il magico mondo di Oz«; Dvorana 2: 18.00, 20.00, 22.00 »Tutte contro lui«; Dvorana 3: 16.30, 18.00, 21.00, 22.20 »Babysitting«; Dvorana 4: 16.30, 18.15, 20.00, 21.40 »Disney's Maleficent«; 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Le origini del male«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Le origini del male«; 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Babysitting«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Disney's Maleficent«; 15.30, 16.40 »Il magico mondo di Oz«; 17.45, 20.00, 22.15 »Tutte contro lui«; 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 »Big wedding«; 18.45, 21.30 »Per qualche dollaro in più«; 16.20, 19.00, 21.40 »X-Men - Giorni di un futuro passato«.

ARODEN
14

AT VERNISSAGE

s performansi Artednovcev '14 -
Sandra Christiansen, Francesca
Germani, Ljýrus Titus Hughes,
Ismael Teira, Irena Zubalič
Danes, ob 20. uri, v ŠKC v Lonjerju

Vabljeni.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 18.15, 20.00 »Big wedding«; 22.00 »Jersey boys«; Dvorana 2: 18.10, 20.10, 22.15 »Le origini del male«; Dvorana 3: 18.00, 20.00, 22.10 »Tutte contro lui«; Dvorana 4: 18.00 »Disney's Maleficent«; 20.15, 22.00 »Le cose belle«; Dvorana 5: 18.00, 20.00, 22.10 »Song'e Napule«.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO LICEJA A.M. SLOMŠEK sporoča, da bo šola zaprta ob sobotah. (Od danes, 5. julija, do 30. avgusta).

RAVNATELJI SLOVENSkih VIŠJIH SREDNIH ŠOL vabijo nove dijake, da uredijo formalnosti v zvezi z vpisi v prve razrede do petka, 11. julija.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da je ministrstvo za šolstvo določilo rok za telematsko predstavitev modela B (izbira šol). Predstavitev zadeva učno osebo, ki je vključeno v zavodske in tudi v pokrajinske lestvice. Model B bo mogoče predstaviti do ponedeljka, 4. avgusta, ob 14.00. Tozadevna okrožnica je objavljena na spletni strani Ministrstva za šolstvo (www.istruzione.it).

RAVNATELJSTVO LICEJA F. PREŠEREN sporoča, da bo šola med poletjem zaprta ob sobotah in v ponedeljek, 18. avgusta. Pouk se bo pričel v četrtek, 11. septembra.

NA DTZ ŽIGE ZOISA bodo v poletnih mesecih (do 23. avgusta) uradi zaprti ob sobotah. Urnik tajništva: 8.30 - 12.30.

Obvestila

POLETNI CENTRI V DIJAŠKEM DOMU S. KOSOVELA: nadaljujemo z vpisi otrok v poletna središča. Namenjena so otrokom, ki obiskujejo jasi, vrte in šole (do 12 let) s slovenskim učnim jezikom. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72 (pon.-pet. 8.00-16.00). Tel. št. 040-573141 ali urad@dijaski.it.

EKOLOŠKA SOBOTA V KRIŽU na sedežu civilne zaščite - AcegasAps in Rajonski svet za Zahodni kras prireja potujoči zbirni center kosovnih odpadkov danes, 5. julija, od 10. do 18. ure.

MOSP - Mladi v odkrivanju skupnih poti, vabimo mlade do 30. leta, da se nam od 11. do 18. avgusta pridružite na potovanju v Ohrid. Člani mednarodne delavnice odhajamo na srečanje Voices of Europe, kjer bomo z mednarodnimi prijatelji sestavili pevski zbor evropskih razsežnosti. Udeležili se bomo še YENovega seminarja na temo Romov in evropskih manjšin. Info in prijave do nedelje, 6. julija, na ylctrst@gmail.com.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v nedeljo, 6. julija, ob 20.00 nastop na proslavi v Mavhinjah. V ponedeljek, 7. julija, ob 20.30 seja odbora na sedežu na Padričah.

AŠZ JADRAN sklicuje redni občni zbor v ponedeljek, 7. julija, ob 20.30 v drugem sklicanju v razstavni dvorani Zadržne Kraške Banke na Opčinah. Vabljeni!

OBČINA DOLINA - odborništvo za kulturne dejavnosti, vabi kulturna društva, ki delujejo na prostoru občine Dolina na srečanje v ponedeljek, 7. julija, ob 20. uri v sejni dvorani občinskega sveta.

šagra LUNA
športni center Padriče
SPECIALITETE
NA ŽARU
4., 5., 6. JULIJ
Danes igra ansambel SOUVENIR

OMP F. BARAGA prisrčno vabi v prijetno družbo oratorija, kjer bo z izkušenimi animatorji veliko zabave, igre, petja, pa tudi krajši izleti in druga presenečenja. Dobrodošli v čim večjem številu otroci zadnjega letnika vrtca, učenci osnovne šole in dijaki nižje srednje šole. Zaželjeni višješolci za pomoč animatorjem. Vršil se bo od 7. do 11. julija in od 14. do 18. julija, na Kontovelu 523, od 8.30 do 16.00. Info in vpisi na tel. št. 347-9322123.

GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA bo v četrtek, 10. julija, ob 20.30 nastopalo v Šempolaju. V primeru slabega vremena bo nastop v Štalci. Vabljeni vsi vaščani in prijatelji veselih polk in valčkov!

OBČINE DEVIN NABREŽINA, ZGONIK IN REPENTABOR prireajo dvotedensko letovanje v toplicah v Abano Terme (PD) za 50 starejših občanov od 31. avgusta do 14. septembra. Udeležijo se ga lahko občani over 65 s stalnim prebivališčem v eni od navedenih občin. Lestvica sprejetih prosilcev bo sestavljena po vrstnem redu prejetih prošenj. Prijavo, ki jo je treba izpolniti na ustreznih obrazcih ter vso potrebno dokumentacijo, je treba predložiti od 24. julija do 1. avgusta na sedežu Urada za odnose z javnostjo - Kamnarska hiša Iga Grudna, Nabrežina 158, od ponedeljka do sobote, od 11. do 13. ure; v tajništvu občine Repentabor ali občine Zgonik od ponedeljka do petka, od 9.30 do 12.00.

OBČINE OKRAJA 1.1 - Devin Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Zadruga L'Albero Azzurro obveščajo, da bo lutodeta (namenjena otrokom od 1. do 6. leta) delovala v Igralnem kotičku »Palček« v Naselju Sv. Mavra. Urnik: ob sredah in petkih od 16. do 18. ure v sobotah od 10. do 12. ure. Za mesec julij so predvidene delavnice oblikovanja, roke v testu in obstojnost snovi in materialov. Za ostale info na tel. št. 040-299099 od pon. do sob. 8. do 13. ure.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi v Gorici, Trstu in Solbici odprti publiki do 12. septembra, po poletnem urniku (9.00 - 13.00). Zaprti bodo med 11. in 15. avgustom.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM in ZŠSDI organizirata celodnevni poletni center »Plesalček« za dečke in deklice od 3 do 10 let, od 1. do 5. septembra, v telovadnici OŠ Bevk na Opčinah. Info in vpis na tel. št. 334-3611757 (Kristina) ali info@cheerdancemillemium.com.

SŠKD TIMAVA IN JUS MEDJAVAS, vabita obrtnike iz Krasa in okolice, da se prijavi za razstavljanje svojih izdelkov, na tradicionalnem prazniku »Konji in vonjave mošta«, ki se bo odvijal v Medjevsi, od petka 3. do nedelje 5. oktobra. Za prijavo in podrobnejše info na tel. št. 338-7738027 (Igor) in 338-9050189 (Simon) ali na timava@alice.it, igortom71@hotmail.it.

Izleti

KMEČKA ZVEZA, v sodelovanju z ZKB, vabi na tradicionalni izlet z avtobusom na Kmečki praznik, ki ga Skupnost južnokoroških kmetov letos prireja v Selah na Koroškem v nede-

ljo, 6. julija. Vozni red avtobusa: Odhod ob 6.20 iz Boljunca - gledališče Prešeren; ob 6.25 iz Boršta - avtobusna postaja; ob 6.35 iz Trebč - iz trga; ob 6.45 iz Proseka - gostilna Lukša; ob 6.55 iz Nabrežine - avtobusna postaja (Bunker); ob 7.00 iz Sosljana - avtobusna postaja (pred lekarno); ob 7.10 iz Štivana - avtobusna postaja. Za prijave in dodatne info na Kmečki zvezi v Trstu. Tel. št.040-362941.

FOTOVIDEO TRST 80 organizira v nedeljo, 20. julija, enodnevni izlet v Minimundus in na Werthersee. Prijave do torka, 8. julija, na novem sedežu, Ul. S. Giorgio 1, od 18.30 do 19.30. Ostale info na tel. št. 329-4736590 (Martina).

KRU.T obvešča, da je v teku vpisovanje za skupinsko bivanje v Termalnem centru Radenci, od 24. avgusta do 3. septembra, z možnostjo individualnega prilagojenega paketa za zdravje ali dobro počutje. Podrobnejše info in prijave na sedežu Kru-t-a, Ul. Cicero ne 8, II. nad. Tel. št.: 040-360072 (od pon. do pet. 9.00 - 13.00) ali krut.ts@tiscali.it.

DRUŠTVO PODEŽELSKIH ŽENA organizira odhod v Lurd in na Azurno obalo od 20. do 24. avgusta. Imamo še nekaj prostih mest. Info na tel. št. 00386-41573326 (Marija).

Prireditve

KD SKALA iz Gropade prireja v soboto, 19. julija, v Zadržnem domu Skala v Gropadi koncertno-plesno večerjo s kantavtorjem Igorjem Mikoličem - Lija (istrski Mlakar). Vpis do danes, 5. julija, na tel. št.: 328-3923792 ali 331-1711096 (v večernih urah).

GODBENO DRUŠTVO VIKTOR PARMA - prireja letni koncert na dvorišču Ljudskega doma v Trebčah v nedeljo, 6. julija, ob 18. uri. Sodeluje godbica mladih gojencev naše šole. Toplo in številno vabljeni!

ŠKD CEROVLJE - MAVHINJE, Jus Cerovlje, Jus Mavhinje, Jus Medjevas, Jus Vižovlje in SŠKD Timava Medjavas - Štivan vabijo v nedeljo, 6. julija, ob 20.00 na osrednjo proslavo v Mavhinje ob priliki 70-letnice požiga štirih vasi (Cerovlje, Mavhinje, Medjevas in Vižovlje). Nastopajo godbeno društvo Nabrežina, dramska skupina ŠKD Cerovlje - Mavhinje in TPPZ Pinko Tomažič s koncertom.

DRUŠTVO DIABETIKOV SEŽANA vabi v ponedeljek, 7. in 21. julija, ob 19. uri v veliko sejno dvorano občine Sežana na predavanji o sladkorni bolezni. Predavala bo mag. Iris Marolt iz Kopra. Predstavitev nordijske hoje bo 30. avgusta v smodnišnici. Informacije in prijave na tel. 05 734 15 30, Društvo diabetikov Sežana, Partizanska c. 18.

»RITA IN HELENA«: Kabaretno predstavo gosti SKD F. Prešeren na društvenem dvorišču na G'rici v četrtek, 10. julija, ob 21. uri. Vabljeni!

SKD F. PREŠEREN iz Boljunca vabi v četrtek, 10. julija, ob 20. uri na otvoritev likovne razstave »Pino Vecchiet in njegova umetniška žilica«.

SKD TABOR prireja in vabi na »Poletje pod kostanjem« v Prosvetnem domu. V četrtek, 10. julija, nastopa Mednarodna Opera Akademija iz Križa z gosti iz Rusije; v četrtek, 17. julija, Jari in Janci v četrtek, 24. julija, Magic cocktail z Compagnia Lanutti & Corbo, Karly Ann, Magic Wladimir, Vikj, Eva & Tanja. Začetek ob 21. uri. Več info na www.skdtabor.it.

KRD DOM BRIŠČIKI vabi v petek, 11. julija, ob 21. uri h komunski štirni v Briščke na ogled veseloigre »Dobra letina«. Nastopajo člani Razvojnega društva Repentabor in Kulturnega društva Kraški dom. Scenarij in režija Anja Škabar.

Mali oglasi

DAJEM V NAJEM majhno stanovanje v Ul. Galilei. Soba, kuhinja, kopalnica, samostojno ogrevanje. Mesečno 480,00 evrov vključno s stanovanj-

skimi stroški in porabo vode. Tel. št.:329-8012528.

GOSPA SREDNIH LET išče delo kot kuhinjska pomočnica, čistilka ali negovalka starejših. Tel. št.: 00386-31624994.

IŠČEM DELO kot varuška otrok. Tel. št.: 340-2762765.

IŠČEM POMOČ pri negovanju starejše osebe, po možnosti Slovenko. Klicati ob uri obedov na tel. št.: 040-225023 ali 338-5088895.

IŠČEM motor ali dele motorja dingo, moto guzzi 50. Tel.: 040-212032.

PRODAM avto fiat panda, 900 dance, letnik 1994, bele barve, ima revizijo do oktobra 2015. V dobrem stanju. Cena po dogovoru. Tel. št.: 040-225519.

PRODAM knjige za višjo srednjo šolo J. Štefan. Učbenike: Zgodovina 3, Sodobna zgodovina ter Potovanje besed 4 in 5. Tel. št.: 333-3101118.

PRODAM tipično kraško hišo v Praprotu, začetek 18. stoletja, popolnoma prenovljena, s pogledom na morje in z dvoriščem. Cena: 538.000 evrov. Tel.: 347-7989073.

Prispevki

V spomin na draga starša Kristino in Hermana darujeta Mara in Ivanka 20,00 evrov za Godbeno društvo Prosek in 20,00 evrov za SKD Rdeča Zvezda.

Namesto cvetja na grob tete Vide Zafra daruje nečak Miran z družino 50,00 evrov za pevski zbor Tončka Čok iz Lonjerja.

V spomin na Alexa Peroso daruje družina Ceh 50,00 evrov za Godbeno društvo Prosek in 50,00 evrov za poplavljenice iz Srbije in Bosne.

V spomin na Sergija Sivitzu daruje Vijoleta z družino 15,00 evrov za Godbeno društvo Viktor Parma Trebče. V spomin na Silvana Grgiča darujeta Ana in Romano 30,00 evrov za SKD Slovan.

V spomin na Silvana Gregorija daruje Lučana Grgič (Paoli) 20,00 evrov za KD Slovan.

Ganjeni ob težki izgubi
ALEXA PEROSE
izrekamo občuteno sožalje Savini,
otrokom in Angeli

družini Glavina in Hrovatin

Žalujeva za prijateljem Alexom.
Svojcem izrekava iskreno sožalje.

Luiza in Zvezdan

Ob izgubi dragega papija
žalujemo s Srago in družino

Jana, Jana, Poljanka in Sara

V tem težkem trenutku stojimo
ob strani Sari in družini

klapa

Ob prerani izgubi očeta Alexa
Perose izreka iskreno sožalje
Iriini ter družini

Godbeno društvo V. Parma

Topel objem vsem

Marijoska

Iriini in družini
toplo bližino

Tamara

Ob prerani in boleči izgubi dragega
očeta Alexa Perose izrekamo Iriini
in družini občuteno sožalje.

Godbeno društvo Prosek

Dragi Oskar,
ob težki izgubi tvojega očeta
sočustvujemo s tabo.

Tvoji prijatelji

LONJER - Še zadnja dejanja v intenzivnem umetniškem tednu

Po ustvarjalnem tednu nocoj Arteden vernissage

Pet sodelujočih evropskih umetnikov bo predstavilo svoja dela

Z likovne delavnice s prof. Jasno Merku

FOTODAMJ@N

RAZSTAVA - Od danes do 21. septembra

Dela Andyja Warhola v prostorih IV. pomola

Andy Warhol je kot ikona poparta pogosto v ospredju tiste medijske pozornosti, ki jo je sam učinkovito ustvarjal kot edinstveni grafični oblikovalec. Njegova umetniška občutljivost je zaznamovala šestdeseta leta tudi na likovnem in filmskem področju. Najbolj priljubljeni so njegovi sitotiski, ki so izšli v višjih nakladah, nahajajo se v številnih zasebnih zbirkah. Warholovi portreti zvezdnikov in politikov ter grafično predelani konzumistični proizvodi so se globoko vtisnili v kolektivni spomin kot podobe ekonomskega razcveta in vzpona oglaševanja, saj odražajo živahno vlogo vizualne komunikacije v medijski družbi.

Številne so razstave, ki ponujajo vpogled v bogat umetnikov opus in zaradi kompleksnosti ponujajo strokovnjakom možnost večplastne berljivosti. »Andy Warhol in the City« je naslov razstave približno stotih eksponatov zasebnih zbirateljev »New Factory Art«. Gre za izvirna vabila, naslovnice revije Interview, plakate, sitotiske in offset tiske, ki bodo od danes do 21. septembra na ogled v prostorih IV. pomola v Trstu

skupaj z večjim puzzleom. Razstava želi privabiti turiste med poletno sezono, zasnova pa ni podprta z ustreznim umetnostno zgodovinskim pogledom na Warholov opus ali na zbirateljstvo, kot bi lahko pričakovali. Tudi spremni katalog dejansko ne ponuja bralcu možnosti vsebinske poglobitve: poleg reprodukcij eksponatov beremo le krajši umetnikov življenjepis. Leta 2007 smo v prostorih Salona čudes že občudovali Warholove Timeboxes, lani pa je bil popart že v ospredju med poletno sezono v palači Costanzi z razstavo Warholovega učenca Steva Kaufmana.

Vzporedno s tržaško razstavo si lahko v Palači Cipolla v Rimu ogledamo Warholova dela iz zbirke Petra Brandta, dolgoletnega umetnikovega sodelavca, ki jo je pripravil umetnostni zgodovinar Francesco Bonami. V Benetkah pa je v zbirki Guggenheim na ogled razstava »Samo za tvoje oči«, kjer je v ospredju zbirateljstvo, med eksponati iz zbirke Richard in Ulle Dreyfus-Best iz Bazla, ki jih je izbral kustos Andreas Beyer, so tudi dela Andyja Warhola.

Jasna Merku

Lonjerski Arteden se bo danes zaključil. V četrtek popoldne je umetnica prof. Jasna Merku vodila likovno delavnico za mlade, zvečer pa je sledilo predavanje o umetniku Rudolfu Saksidi – slikarju pravilničarju, katerega umetnine so pravkar na ogled v goriški palači Attems. Jasna Merku je v slovenščini in italijanščini predstavila slikarja, njegovo delo in njegovo življenjsko pot.

Čez cel teden je v Lonjeru ustvarjalo pet umetnikov iz različnih evropskih manjšin. Sandra Christiansen z Majorke, Tržačanka Francesca Germani, Llyr Titus iz Walesa, Ismael Teira iz Galicije in Irena Zubalič, ki že vrsto let živi in ustvarja v Ljubljani, so spoznali so naše okolje, v njem ustvarjali, vodili dopoldanske delavnice z otroki, ob individualnem ustvarjanju pa so pripravili tudi nekaj skupnega in različne vrste umetnosti, s katerimi se ukvarjajo, spoznali in umetniški performans.

Poleg umetnikov, Arteden ponuja prostor za ustvarjanje tudi drugim krajevnim ustvarjalcem, društvom in otrokom. Včeraj so se tako zaključile tudi dopoldanske delavnice za otroke, kjer so otroci vsak dan spoznali enega od umetnikov, njegov način dela in zvrst, s katero se ukvarja, hkrati pa so bili tudi sami pokazali svojo kreativno žilico. Pri Artednu so sodelovali tudi društvo Fotovideo Trst 80 in KD za umetnost KONS, ki se jima je tokrat pridružil še Slovenski klub.

Mladi Lonjerci iz društva SKD Lonjer Katinara so imeli cel teden, ki je minil v znamenju kreativnosti, podajanja umetnosti mlajšim, skupnega dela in prijetnega druženja, polne roke dela.

Nocoj bo ob 20. uri zaključni večer Arteden vernissage, kjer bodo umetniki predstavili svoje performanse. (bf)

ARTE DEN - Umetniki se predstavljajo

Sandra Vadell Christiansen: video kot izrazno sredstvo

Sandra Vadell Christiansen je trintridesetletna umetnica z Majorke, čeprav ima danske korenine. »Na Majorki je veliko ljudi vseh vrst in jezikov. Sama imam sicer zelo špansko življenje. Ukvarjam se z video umetnostjo in se imam za ustvarjalno osebo«. Diplomirala je v vizualni komunikaciji in v grafičnem oblikovanju. Za sabo ima šestletno izkušnjo dela na televiziji in trenutno jo še posebno zanima izpopolnjevanje na področju kinematografije.

Kaj vam pomeni video umetnost?

Kako bi povedala ...To sta zvok in vizuelna umetnost, ki sta združena ...To je način, kako ustvarjamo umetnost.

Katere vrste posnetkov ustvarjate?

Ustvarjam različne videoe, tudi video inštalacije ali dokumentarce, ki so dolgi največ tri minute. Želim si izražati predvsem čustva. Eden od kratkih posnetkov nosi na primer naslov »Noter-zunaj« in predstavlja pot, ko se rodiš in občutke v tistem trenutku, ko še ničesar ne razumeš; v drugem je sta v ospredju igranje in igrače, ta izraža občutek, ki ga ima otrok ali tudi odrasla oseba pri igri. Posnela sem ga v trgovini z igračami: igrala sem se, fotografirala in iz tega naredila video.

Kaj sporočata ta dva posnetka?

V teh posnetkih hočem posredovati čustva pred rojstvom, ko se otrok rodi, in kasnejša čustva, ko raste. Otroštvo vedno ostane del nas: to se odseva tudi v drugem posnetku, pri igranju in igračah. Igra dojemam kot stalnico v življenju; medtem ko rastemo, se tudi igramo, tudi ko postajamo bolj resni in odrasli ...To pa je seveda moj zorni kot. Prikazane so igrače, ki jih danes otroci ne uporabljajo več ...

Kje najdete navdih za ustvarjanje?

Navdih najdem v vsem, kar me obkroža. Danes je moj prvi dan tukaj: šla sem na sprehod, fotografirala, pogovarjala sem se z ljudmi ...Važno je, da pridemo v stik s stvarmi, ki so okoli nas. Okolje in ljudje so najpomembnejši.

Kje ste se navdušili nad to zvrstjo umetnosti?

Navdušili so me Nam June Paik (1932-2006) in Wolf Vostell (1932-1998), ki sta bila ena od prvih umetnikov, ki so se začeli ukvarjati z video umetnostjo, gibanje Fluxus, ki se je pojavilo v poznih šestdesetih letih in ameriški umetnik Bill Viola.

Kaj si najbolj želite sporočiti?

Vsak posnetek oziroma vsaka umetnina nosi svoje sporočilo. Z umetnostjo želim podajati svoj pogled na življenje, na objekte, na situacije, skratka na karkoli. Tu pridejo v poštev barve, okolje, čas ...

Kateri so vaši načrti na Artednu?

Ne vem še natančno, mislim, da bom ustvarjala video posnetek in video posnetek s fotografijami. Pomembno je, da je umetnik v kontaktu s krajem in okoljem, kjer ustvarja. Tako bomo umetniki ustvarili tudi nekaj skupnega.

Prišli ste v Trst ...

Trenutno nisem v Trstu samo zaradi Artedna. Tu sodelujem pri projektu med Trstom in Hrvaško, na delavnici za video umetnost Camera di Specchi, kjer sodelujejo mladi umetniki iz različnih evropskih manjšin.

Barbara Ferluga

FESTIVAL KRATKIH FILMOV - Včeraj

Nerijeva in Amendola Drevo nagrajevanje

Francesca Neri na včerajšnjem srečanju s tržaško publiko

FOTODAMJ@N

Mednarodni festival kratkih filmov Shor'TS, ki ga prireja združenje Maremetraggio, ponuja v zadnjih dneh vrsto zanimivih srečanj s filmskimi ustvarjalci in protagonisti. Včeraj sta bili pod žarometi igralci Francesca Neri in Elena Radonicich, ki sta se najprej srečali z občinstvom pri točki Enel v Tergestu, Nerijeva pa je zvečer v Mielu nastopila ob predvajanju filma Masima Troisija »Pensavo fosse amore...invece era un calesse«. Tik zatem je njen mož in priljubljen igralec Clau-

dio Amendola predstavil svoj režiserski prvenec »La mossa del pinguino«.

Festival se bo nocoj sklenil z nagrajevanjem ob 20. uri na Verdijevem trgu, ki mu bo sledil gala večer s predvajanjem najboljših filmov. Sicer si bodo ves dan sledila filmsko obarvana srečanja. Ob 10. bo kritik Nicola Falcinella vodil sprehod po tržaških filmskih lokacijah. Zbirno mesto bo pri točki Enel v Tergestu, kjer bo od 11.30 tudi okrogla miza o filmski distribuciji, ki še vedno prezira kratke filme.

MAVHINJE Proslava ob 70-letnici požiga vasi

Dan po velikem šmarnu 1944 ob 4.30 so nemški vojaki skupaj z domobranci in italijanskimi fašisti obkolili Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje in Medjo vas in ukazali domačinom, naj v dvajsetih minutah zapustijo vasi. V vseh so - potem ko so 27. februarja istega leta Nemci odvedli skoraj štiristo ljudi, vse moške med 16. in 60. letom - ostali le ostareli, ženske in otroci. Na vrat na nos so nabrali, kar so zmogli in spustili živino. Ob petih zjutraj je nemška, domobranska in fašistična drhal začela pleniti po vasi, sledil je požig. Ogenj je uničil vse štiri kraške vasi.

Ob 70-letnici požiga prirejajo domača društva in organizacije (ŠKD Cerovlje Mavhinje, Jus Cerovlje, Jus Mavhinje, Jus Medja vas, Jus Vižovlje in SŠKD Tomava Medja vas-Štivan) jutri proslavo 1944-2014 - 70. obletnica požiga vasi Cerovlje, Mavhinje, Vižovlje in Medja vas.

Svečanost bo na trgu v Mavhinjah ob 20. uri. Po uvodu nabrežinske godbe, pozdravu predstavniškega organizatorjev proslave in pozdravu predstavnikov oblasti bosta govorila Ivan Vogrič in Zvonko Legiša. Sledil bo koncert TPPZ Pinko Tomazič, pored pa bo umetniško povezovala dramska skupina ŠKD Cerovlje Mavhinje.

SLOVENIJA TA TEDEN

Predvolilna burka s privatizacijo

DARJA KOČBEK

Do imenovanja nove vlade ni dovoljeno zaključiti nobenega postopka privatizacije državnih podjetij in tudi ne začeti novih, je ta teden, deset dni pred izrednimi parlamentarnimi volitvami, sklenila levosredinska vlada v odstopu. Njena predsednica Alenka Bratušek, ki je ta sklep predlagala, je državljanom in potencialnim investitorjem pojasnila, da to ne pomeni, da je privatizacija zastavljena. Po njenih besedah postopki strokovnih služb v zvezi s privatizacijskimi postopki tečejo naprej. Meni pa, da je prav, da se »v tem vročem predvolilnem času« postopki ne zaključujejo in da bo imela nova vlada možnost sprejeti drugačne odločitve, če bo presodila, da je to potrebno, a bo za to morala prevzeti odgovornost.

Levosredinska vlada Alenke Bratušek je lani določila seznam 15 podjetij za privatizacijo, ki so ga nato potrdili tudi poslanci državnega zbora. S tega seznama je bil prodan proizvajalec barv, lakov in umetnih smol Helios, eden od paradnih konjev slovenskega gospodarstva. Rok za oddajo ponudb za nakup delnic druge največje banke Nove kreditne banke Maribor (NKBM) se je iztekel v tem tednu. Po neuradnih informacijah bi morda lahko še pred imenovanjem nove vlade zaključili postopek za prodajo Aerodroma Ljubljana. Prodaja Telekom Slovenije naj bi bila zaključena v jeseni. Postopki prodaje preostalih podjetij s privatizacijskega seznama naj še ne bi bili tako daleč. Prodajo državnega premoženja vse bolj odločno zahteva evropska komisija, ker je po njeni oceni treba v Sloveniji izboljšati upravljanje podjetij in ker je treba zmanjšati zadolženost države.

Med ministri odhajajoče levosredinske vlade se je na sklep vlade najbolj

ostro odzval minister za finance Uroš Čufer. Dejal je, da ga vidi »kot čisto navadno predvolilno histerijo, v katero je zapadla vlada in za katero ne vidim nobenega pametnega razloga, še manj pa opravičila«. Proti je glasoval še minister za notranje zadeve Gregor Virant. »Blokiranje začelih postopkov privatizacije je napaka, zato sem na seji vlade glasoval proti. Tudi pred volitvami je treba ravnati odgovorno,« je sporočil po twitterju. Nobeden od omenjenih dveh ministrov na predčasnih parlamentarnih volitvah ne kandidira.

Minister za gospodarstvo Metod Dragonja, ki kandidira na listi stranke Alenke Bratušek, je po seji vlade dejal, da so v predvolilnem času gospodarsko-financijska vprašanja preveč spolitizirana, zato bo vlada pri odločanju o tej temi vzela odmor. Njen sklep zato ni nikakršen predvolilni bombonček. Minister za kmetijstvo in okolje Dejan Židan, ki kandidira na listi socialnih demokratov, je razložil, da je bila odločitev vlade pravilna, »ker obstajajo sumi, da se privatizacija v tem trenutku dogaja netransparentno«.

Pravnik Rajko Pirnat je za tiskovno agencijo STA ocenil, da je sklep vlade o začasnem zamrznitvi izvajanja postopkov privatizacije državnih podjetij v nasprotju z zakonom o Slovenskem državnem holdingu (SDH), ki ta podjetja prodaja. Tudi v primeru, da bi vlada ta sklep sprejela v okviru skupščine SDH, zakon o SDH ne prevideva, da bi se lahko skupščina holdinga vmešavala v postopek privatizacije potem, ko je državni zbor že dal soglasje. Pirnat je še dodal, da je dejanje vlade po njegovem mnenju nekoliko neresno. »Po eni strani je vlada sama predlagala izdajo soglasja državnega zbora, nekaj

mesecev kasneje, ko so nekateri postopki privatizacije v teku, pa si premisli,« je poudaril. Te postopke po njegovem mnenju ni mogoče enostavno ustaviti, saj to lahko pomeni tudi kakšne odškodninske odgovornosti.

V državnem zboru pa so pojasnili, da je bil v času, ko so poslanci dali soglasje k prodaji 15 podjetij, v veljavi še stari zakon o SDH, v katerem je bilo za upravljanje z naložbami, ki presegaajo vrednost 20 milijonov evrov ali predstavljajo več kot 25-odstotni lastniški delež v podjetjih, potrebno soglasje parlamenta. V novem zakonu o SDH pa to soglasje ni več predvideno.

Pričakovano so se negativno na sklep vlade odzvali tudi finančni analitiki. Ocenjujejo, da gre za nabiranje političnih točk, predvsem pa za slab signal morebitnim kupcem, ki jim je vlada sporočila, da se politika še zmeraj vmešava v te prodaje, zato so negotove, zaradi česar je pričakovati dodatno znižanje že tako nizkih cen, izkupiček od teh prodaj, ki bodo prej ali pozneje zaključene, bo zato nižji, kot bi lahko bil, na škodo pa bodo davkoplačevalci.

Podobne skrbi so izrazili tudi na Gospodarski zbornici Slovenije in pozvali politike, naj v razmerah, ko je državnega razvojnega potenciala v Sloveniji premalo, prenehajo z zapravljanjem še tistega malo ugleda, ki ga ima Slovenija pri mednarodnih in domačih zasebnih investitorjih. Na lastniške rešitve naj začnejo gledati izključno z razvojnega zornega kota. Na evropski komisiji so pojasnili, da zadeve, ki se nanašajo na privatizacijo, ne komentirajo.

Ne glede na to, kaj jim v predvolilni kampanji obljublja politiki, volivci sedaj že vedo, da bo družinsko srebrnino zelo kmalu treba prodati.

DANES - Dokumentarec o Avsenikih Predstavitev na srečanju Slovencev v Škofji Loki

Aleksij Jercog s Slavkom Avsenikom

TRST - Glasbeni dokumentarni film Spomin - Naših 60 let ob Avsenikovi melodiji v produkciji slovenskega TV programa RAI, katerega scenarij in režijo je podpisal Aleksij Jercog, je po odobravanju s strani publike in kritike doletela še ena čast. Namreč danes (v soboto, 5. julija) ob 18. uri ga bodo predstavili in predvajali v kinu Sora v Škofji Loki (Mestni trg, 16), v okviru srečanja Slovencev iz zamejstva in po svetu z naslovom Dobrodošli doma, ki ga prireja Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu Republike Slovenije.

Ob prisotnosti avtorja dokumentarca bodo na predstavitvi spregovorili Slavko Avsenik mlajši in Saša Avsenik kot predstavnika družine Avsenik, Vito Muženič kot bivši član Ansambla bratov Avsenik in Martina Repinc, odgovorna urednica slovenskega programa RAI. Svojo prisotnost so napovedali še drugi ugledni gostje. Predstavitev bo moderirala Andreja Čamernik, voditeljica na Radiu Sora, ki je z Ansambлом bratov Avsenik sodelovala kot pevka solistka na albumu S pesmijo po Sloveniji. Pred predvajanjem dokumentarca bo ob 16. uri v starem delu Škofje Loke na sporedu koncert Ansambla Saša Avsenika.

Prestizna predstavitev v Škofji Loki sledi vrsti drugih predvajanj, ki so potekala v prejšnjih mesecih. Dokumentarec, ki ga je slovenski program RAI po televiziji predvajal 1. januarja, je bil ob prisotnosti uglednih gostov in glasbenikov premierno predstavljen minuloga 12. decembra v Dolini (Trst). Izbira Doline za premierno predstavitev nikakor ni bila naključna, kajti prav v tej vasi na robu tržaške pokrajine je Kvintet Avsenik nastopil kar trikrat na Majenci, in sicer v letih 1958, 1959 in 1969, medtem ko sta v zadnjih letih na istem majskem ljudskem prazniku nastopila tudi pevski tercet Ansambla bratov Avsenik (2004) in Ansambel Saša Avsenika (2010). Sledile so še predstavitve v čudoviti viteški dvorani gradu Dobrovo v goriških Brdih (15. februarja), na prestižnem muzikološkem oddelku filozofske fakultete univerze v Ljubljani (21. marca) in pa v Šempolaju (tržaški Kras, 21. maja).

Dokumentarni film Spomin - Naših 60 let ob Avsenikovi me-

lodijah je nastal v letu 2013, ko smo proslavljali 60. obletnico nastanka glasbe bratov Slavka in Vilka Avsenika. S tem poklonom ustvarjalnosti bratov Avsenik je Aleksij Jercog, urednik na slovenskem programu RAI, publicist in glasbenik, nadgradil svoja raziskovanja na tem področju.

Potem ko sta v letih 2005 in 2008 izšli dve njegovi knjižni monografiji o zgodovini Avsenikove glasbe, to sta bili publikaciji S pesmijonašo-50let ob Avsenikovi glasbi na Tržaškem in Goriškem in S polko vsvet-Glasbene potibratov Avsenik (slednjo je napisal po naročilu založbe Avsenik), in istočasno ko je v pripravi knjiga o Avsenikovi diskografiji, se je preizkusil še v scenariju in režiji televizijskega dokumentarca. Ob tej priložnosti je Jercog ujel v kamero pričevanja triinšestdesetih protagonistov Avsenikovi glasbenih poti: od članov družine Avsenik preko glasbenikov in pevcev Ansambla bratov Avsenik do muzikologov, skladateljev, besedilopiscev ter drugih kulturnih in glasbenih delavcev.

Nastal je tako enourni dokumentarec, v katerem je v središču pozornosti predvsem vpliv, ki ga je Avsenikova glasba imela na ustvarjalnost zamejskih glasbenikov, so navdušujoči nastopi, ki jih je Avsenikov ansambel imel na Tržaškem in Goriškem, sta doživljanje in čutenje zamejskih glasbenikov, kulturnikov, skratka spremljevalcev Avsenikovega ansambla. Na dan prihaja pomen, ki ga je ta glasba imela za Slovence v Italiji, kako se je po zaslugi Avsenikov rodilo desetina ansamblov na Tržaškem in Goriškem, kako navdušujoče je bilo vzdušje, ko so ljudje pričakovali Avsenikove koncerte in plošče.

Namen režiserja in scenarista je bil tudi osvetliti ne samo najpomembnejše dosežke, temveč predvsem človeško plat članov družine Avsenik ter zamejskih navdušencev, pa tudi vzdušje, čustva, skratka emocionalno plat Avsenikove glasbe. Slednja je prikazana z nekoliko različnega, muzikološkega zornega kota in z dostojanstvom, ki si ga ustvarjalnost bratov iz Begunj na Gorenjskem zasluži. V dokumentarcu je Jercog uporabil veliko arhivskega gradiva, ki je v dobri meri prvič objavljeno.

PISMA UREDNIŠTVU

Uporaba italijanščine v naših ustanovah

Kar nekaj dni smo v Primorskem dnevniku prebirali o zadevi Pirjevec-Pierazzi. Upam, da bo s pismom odvetnika Bogdana Berdona tej polemiki konec: s stavkoma »... ni Slovenca, ki ne bi z veseljem pozdravil kateregoli zamudnika...« in »... moramo misliti na naše rojake zamudnike, da bi jih čimprej z veseljem pozdravili s pravimi imeni in priimki« je postavil vso zadevo v pravo luč.

Seveda pa problem poitalijančenih priimkov ostaja odprt: govorimo o vidni slovenščini, a bi morali govoriti tudi o nevidnih Slovencih. Pustimo ob strani tiste, ki so zaradi Mussolinija in zaradi brezbriznosti svojih staršev postali del večinskega naroda. Že star pregovor pravi, da je poturica hujši od Turka. Drugi se sicer čutijo Slovence, a si iz različnih razlogov ohranjajo poitalijančen priimek; mislim pa, da bi morali vsaj tisti, ki živijo od slovenstva imeti več občutka za ta problem. In tako ne razumem politikov, ki zgubljajo toliko besed o tem, kdaj si je nekdo povrnil priimek v slovensko obliko, niti z besedico pa ne zavzamejo stališča do tistih, ki še danes vztrajajo s poitalijančenimi priimki.

Mogoče manj vidna, a hujša je uporaba italijanščine v naših ustanovah, šolah in društvih. Svoj čas so se levičarji šli »fratellanzo«; vsi vemo kolikšno škodo je to povzročilo slovenstvu. A iz zgodovine se nismo ničesar naučili: v modo je prišla »multikulturalnost« in to tako na levi, kot na desni. Openska Vesela pomlad nam ponuja petje »v več jezikih« - kar bi bilo

vse lepo in prav, če to ne bi bilo z vzgojiteljem, ki je v neki kraški vasi pripravil božičnico z »Va, pensiero« (nimamo slovenskih božičnih pesmi?) in z njegovo sodelavko, ki ne obvlada slovenščine; ravnatelja goriškega Kulturnega doma veseli (tako v radijskem intervjuju), da ima vedno več italijanske publike in da se Slovenci začnejo zanimati za furlanščino; v državni šolah s slovenskim učnim jezikom je vedno več italijanščine, ker Italijani »ne razumejo« slovenščine. V naših glasbenih ustanovah pa je itak italijanščina že enakovreden učni jezik.

Pred časom je Jurij Paljk v Noven glasu zavzel stališče do pretirane uporabe italijanščine v glasbeni šoli Emil Komel; svetla izjema v sivini naše politike (in kulture). Kaj pa naši politiki?, kaj naši krovniki organizaciji? Naši politiki nam »zagotavljajo sredstva«, kar je hvalevredno, in tudi človeško, če so vmes sorodstvena razmerja. Nobenega stališča pa ne zavzamejo glede kvalitete delovanja naših šol in naših ustanov. V zadnjem času je precej polemičnih zapisov o načinu »delitve sredstev«. Vprašal bom odvetnika Bogdana Berdona, naj mi (nam) obrazloži kakšna je razlika - s pravnega vidika - med nekom, ki si z javnim denarjem kupuje spodnjice (kar je verjetno tudi za italijanske politike višek) in nekom, ki denar namenjen slovenski kulturi uporablja za promocijo italijanščine. (S praktičnega vidika si mislim, da je italijanski sodnikom celo ljubo, če gredo sredstva za italijanščino!). (Je to »smotrno podeljevanje finančnih sredstev«, kot obljublja novi slovenski minister za Slovence v zamejstvu?).

Osebo gledam na stvari z glasbenega stališča. V dobi interneta pri-

demo zlahka do raznih informacij. Na primer, kdo poučuje na konservatoriju: veliko število profesorjev prihaja »iz Italije«; ne zato, ker bi jim bil tako všeč tržaški zaliv, temveč zato, ker doma niso dobili službe. Prav tako nam spletna stran pove o njihovi umetniški dejavnosti, katera je bila sploh pogoj, da so na konservatoriju dobili mesto. Pri nas gre nekoliko drugače: ravnatelje za naše glasbene ustanove postavljajo nekakšni »strici iz ozadja«, profesorje pa ravnatelj - po svoji uvidevnosti - ne glede na strokovno pripravljenost in poznavanje slovenskega jezika. Naše glasbene šole si prizadevajo za čimvečje število gojencev (da bi dobile čimveč prispevkov); zato uvajajo zabavno glasbo in zato nimamo nobenega ansambla, ki bi predstavljal našo slovensko prisotnost s klasično glasbo. V preteklosti je bilo kar nekaj pobud, ki pa so bile vedno sad osebne iniciative posameznikov. Ustanove kot take nimajo nikakršne umetniške vizije, kar ni niti čudno, saj je »stricem« glasba deveta briga in španska vas. In ker sem v pravnih zadevah neizveden, ne razumem kako si lahko prizadevamo za podzavljeno naše glasbene šole na podlagi zaščitnega zakona, če pri tem ne upoštevamo drugih državnih zakonov, ki zadevajo glasbeno šolstvo.

Miloš Pahor

LJUBLJANA - Odprli razstavo Lojzeta Spacala Matrica - grafika - slika

Vabilo k občutenju Spacalovega Krasa

Od četrtka je na Ljubljanskem gradu na ogled razstava Lojzeta Spacala: Matrica - grafika - slika. Na otvoritveni slovesnosti je številno zbrano občinstvo v svet Spacalove umetnosti uvedla »tovarišija KONS strmoglavljen zvočni sistem«, ki jo sestavljajo Tovariši Strmoglavljen (razni instrumenti in efekti), Martin Jogan (električna kitara) ter Rafael Vončina (besede). Predstavili so se s projektom Kovesolje, kozmološko, domala apokaliptično, predvsem pa izvirno interpretacijo verzov Srečka Kosovega. V nadaljevanju je številno občinstvo nagovoril Stane Miklavc (Ljubljanski grad) in se med drugim posebej toplo zahvalil pobudniku razstave Marku Arnežu iz Galerije Prešernovih nagajencev za likovno umetnost Kranj, kustosinji Bredi Ilich Klančnik ter goriški finančni delniški družbi KB 1909, ki je za potrebe razstave posodila nekaj še nikoli razstavljenih Spacalovih oljnih del.

Kustosinja razstave Breda Ilich Klančnik je v svojem govoru med drugim izpostavila, da skuša razstava predstaviti umetnikovo »genezo - izvor in razvojni proces svojevrstne likovne produkcije od matrice do grafičnega odtisa in končnega povratka k odtisni plošči«, poleg tega želi s širšo javnostjo deliti »občutenje Spacalovega Krasa«. Ob koncu je izpostavila

Utrinek z odprtja na Ljubljanskem gradu

la še dela, s katerimi je, predvsem v sodelovanju z arhitektom Edom Mihevcem, zaznamoval tudi slovensko prestolnico.

Tržaški grafik, slikar in kipar Franko Vecchiet je v nadaljevanju občinstvu

podrobno predstavil veličino grafičnih del Lojzeta Spacala in med drugim dejal, da Spacal do grafike ni prišel po običajni, akademski poti, temveč njegova grafika izhaja iz obrtniške tradicije, iz rokodelstva sa-

mega. Ob tem je izpostavil tudi izjemen pomen svojstvene tehnike njegovega odtiskovanja. Po njegovem mnenju je potrebno Spacala prepoznati kot enega izmed največjih svetovnih mojstrov grafike. »Slovenstvo v njegovih grafikah zaživi v univerzalnem,« je svojo misel sklenil Franko Vecchiet.

V sklepnem delu otvoritvene slovesnosti je nekaj misli o prvih srečanjih z deli Lojzeta Spacala predstavil še zgodovinar Jože Pirjevec. Po njegovih besedah sta bila Avgust Černigoj in Pavle Merku tisti osebi, ki sta ga kot srednješolca uvedla Lojzeta Spacala v svet umetnosti. Ob koncu je nanizal še nekaj kritičnih, večinoma pa humorističnih prigod, ki so se mu že kot mlademu profesorju pripetile ob srečanju z umetnikom na njegovi domačiji.

Ljubljanski grad predstavlja zadnje postajo izvirnega likovnega projekta, ki je bil v minulem letu postavljen na treh prizoriščih: v Murski Soboti, Kranju in Slovenj Gradcu. Na ogled so postavljena dela iz zgodnjega obdobja umetnikovega ustvarjanja, kot tudi poznejša. Razstava Matrica - grafika - slika je v Palaciu in Stanovski dvorani na Ljubljanskem gradu na ogled vse do konca meseca avgusta.

Robi Šabec

FILM ZORAN Matteu Oleotto tudi nagrada revije Ciak

Režiser Matteo Oleotto (na sliki), ki so mu prav včeraj podelili priznanje domačega mesta Gorica, kot poročamo v goriški kroniki, je zbirko nagrad za film Zoran, moj nečak idiot obogatil še za eno prestižno priznanje. Filmska revija Ciak mu je podelila zlato cineciak 2014 za najboljšo komedijo leta v tekmovalni sekciji »Colpo di fulmine«. Oleotto se je uveljavil v ostri konkurenci del ne le mlajših, temveč tudi že uveljavljenih italijanskih režiserjev. Film Zoran, ki si ga je ogledalo preko 100 tisoč gledalcev in je bil predstavljen na 50 festivalih, je s tem dosegel že 13 priznanj.

Oleotta čaka 17. julija predstavitve na festivalnem pregledu Bimbi belli, ki ga prireja Nanni Moretti. Teden kasneje bodo gledalci podeljevali nagrade.

PLES - Daša Grgič v Théâtre du Soleil

V Parizu pravo umetniško vzdušje

Daša Grgič s tehnično ekipo pariškega teatra

Plesati pred pariško publiko ni vsakdanja stvar, toliko bolj, če med njo sedi tvoja mentorica in vzornica. Če ob tem začutiš tudi posebno energijo in dobiš občutek, da so gledalci dobro sprejeli tvojo predstavo, je veselje skoraj popolno.

Tržaška plesalka Daša Grgič je s svojo predstavo BodyunTitled nastopila v pariškem gledališču Théâtre du Soleil, ki je del avantgardnega gledališkega središča La Cartoucherie. Predstava je bila uvrščena v spored mednarodnega festivala June Events, ki ga prireja priznana koreografinja Carolyn Carlson. Zato ni čudno, da se ji je v spomin najlepše zapisalo ravno srečanje z ameriško plesalko finskega porekla, s katero sta po predstavi komentirali Dašin projekt BodyunTitled, ki pripoveduje o identiteti in ženskosti in je nastal v sodelovanju s tržaškim režiserjem in fotografom Luco Quaio. Ravno v teh dneh pa sta se njuni poti ponovno srečali v Rimu, kjer Carolyn predstavlja svoje zadnje delo »Dialogue with Rothko«, Daša pa kot asistentka sodeluje v njeni dvodnevni delavnici.

Sicer pa je bil pariški nastop predvsem priložnost za uživanje v pravi umetniški at-

mosferi. »Sprejem in organizacija festivala sta bila na višku. Imeli smo na razpolago izredno vpeljeno tehnično ekipo, saj nas je spremljalo kar 80 tehnikov, ki so nam bili povsem na razpolago.«

Tržaško plesalko je prijetno presenetilo tudi protestno gibanje, ki je zajelo francoske odrske in druge delavce, ki delujejo v gledališču, televizijski in filmski industriji. »Ti delavci so znani kot intermittents, posebnost francoskega sistema pa je, da jih plačuje tudi v obdobju, ko ne delajo, kar omogoča tisočim umetnikom, da dejansko živijo zgolj od umetnosti. V veljavi je že od leta 1969 in se je izkazal kot nenadomestljivo sredstvo za zaščito francoske kulture. Vlada je ta sistem reformirala in povečala davke na tovrstne plače, kar je vzbudilo številne proteste. Občudovala sem, kako so se prav vsi, množično in složno odzvali stavki na področju kulture! Sprašujem se, če bi bilo nekaj podobnega možno tudi v Italiji...«

V zadnjih tednih so »intermittents« bliskirali marsikatero predstavo, včeraj pa celo odprtje priznanega mednarodnega gledališkega festivala v Avignonu. (pd)

TOMIZZEVE DUH

Vojna kot nesmiselna »izkušnja nesmisla«

MILAN RAKOVAC

»Franz Ferdinand. I funerali d'Europa ... tre installazioni con fotografie storiche di Mario Cirrovich, Francesco Penco e Carlo Wulz, che sono state poste lungo il percorso originale del corteo funebre... Il progetto è stato ideato e realizzato da Comunicarte, con Claudio Erné e Pierluigi Sabatti...«

Končno natančen naslov velikega dogodka: POGREB EVROPE. V večini abotnem panevropskem obeleževanju 100. obletnice pričetka prve svetovne vojne imamo tu nesrečnega Gavrila Principa, večnega krivca za veliko vojno, ker je ustrelil prestolonaslednika Franca Ferdinanda, čeprav so atentati na kronane glave pol devetnajstega stoletja bili internacionalni šport. Potem pogreb Ferdinanda in Sofije kot pogreb Evrope, zelo slikovito, da, emblematična povorka vseh minulih in bodočih milijonov žrtev vojn. Dvajset največjih vojn v zgodovini je vzelo 344 milijonov ljudi! Velika vojna je resnično pomenila pogreb Evrope, vsaj zato, ker so njeni lahkomišelnih kralji in cesarji, politiki in vojskovodje to vojno prodajali kot akcijo, ki bo končala vse vojne, seveda pa je prav nasprotno ta vojna sprožila vse naslednje. Tudi naše nedavne, tudi te, ki morijo ta hip.

Vendar vsi le niso bili lahkoverni: Jakob Tanner, profesor sodobne zgodovine na Zueriški univerzi je v Die Wochenzeitung objavil luciden esej o stanju evropske misli 1914 do 2014. Navajam najboljše poudarke:

»Nemški pisatelj Wilhelm R. Lamzus je 1912. objavil popularni roman Človeška klavnica. V 'slikah prihajajoče vojne', kot se je glasil podnaslov knjige, Lamzus s strašljivim besednjakom napoveduje nenadno metamorfozo kapitalističnih tovarn v stroje za množično

uničevanje. 'Videti je kot bi smrt svojo koso vrgla v staro železo in postala industrijec. Iz majhnih obratov se je prešlo na velike sisteme. Nekoč viteška smrt ali častna vojaška smrt - sedaj industrijska smrt!'... August Bebel, osrednja osebnost nemške socialdemokracije 1893. v Reichstagu izjavi: 'ko bo prišlo do množičnega pokola, boste, spoštovani gospodje, razumeli, da ste ustvarili tisto, kar bo uničilo celotno družbo'... Kljub temu večina sodobnikov tistega poletja goji iluzije kratki vojni, ki se bo končala najkasneje do božiča 'over by Christmas', kot so sanjali v Angliji... Elite niso bile v stanju uzreti širšo sliko... Po drugi strani so v liberalnih, levčarskih in pacifističnih krogih vztrajali v veri, da splošna vojna ni mogoča. 'Tam kjer govori denar, topovi molčijo', je bil refren podpornikov proste trgovine... Obstajalo je nekaj, kar bi lahko imenovali 'privlačnost vojne'... Izkušnja nesmisla. Spoznanje, da gre za vojno, ki ne rešuje, temveč le ustvarja nove težave, se je iskristaliziralo že v prvem vojnem letu. 'Ne vemo za kaj se borimo' je 1917. razlagal Walter Rathenau, glavni organizator nemške vojne ekonomije... Vse v vojno vpletene strani so zatrjevale, da branijo razsvetljenske vrednote, kulturo in civilizacijo pred mračnimi silami barbarstva... 65 milijonov ljudi bilo je pod orožjem, skoraj 10 milijonov jih ni preživelo... Kot tudi 10 milijonov civilistov ne.«

Kakšne nauke je najnaprednejša svetovna (naša evropska in ona ameriška) civilizacija potegnila iz vojne, ki je poleg strahotnih žrtev prinesla en sam relevanten rezultat: uničenje edine večnacionalne države sredi civiliziranega sveta, Avstrogrške. So morda vsaj generali razumeli, da v vojni izgubljajo vsi? Prav

nasprotno! Kako je Evropa razmišljala 17 let po koncu Velike vojne?

Tanner: »General Erich Ludendorff je 1935. objavil knjigo, v kateri jasno obelodanja protisemitske teorije zarote, zavrača vse 'naddržavne sile' (Jude in katoliško cerkev) in prihajajočo naslednjo vojno povečuje kot 'vzvišeni izraz narodove volje po življenju in rasni zavesti'...«

Potem se je sprožila civilizacijska mašinerija, industrijska epoha je na višku in proizvajala prvotne stroje za ubijanje: »Pripovedka o prakatastrofi 20. stoletja je iz Prve svetovne vojne zložila zgolj uverturo v nacizem, holokavst in - Drugo svetovno vojno.«

Na teh straneh sem se večkrat spraševal čemu tolikšno zanimanje za prvo vojno: res samo zato, ker se je pričela pred okroglimi sto leti?

Tanner sklene: »Sodobna analiza notranje logike Prve svetovne vojne in porast zanimanja za ta spopad je predvsem rezultat dejstva, da se ga opazuje skozi težave, ki so podobne sedanjim. Fatalno pričakovanje neizbežne evrokriže in morbidna želja po razpadu EU, ki si ga želijo nacionalisti iz prav vseh držav članic, sta stkana iz istega materiala kot igra s 'splošno katastrofo', v katero so se spuстили akterji leta 1914., ki so od tega seveda pričakovali korist. Protagonisti iz leta 1914. so 'naši sodobniki', ki nas opozarjajo na nevarnost izpostavljanja napokičeni nesposobnosti.«

Kumulativna nesposobnost presoje je danes previdnejša: vesele se naučila izvažati vojno čim dlje od svojega teritorija. Učinek pa je enak, kajti slogan »Kjer je denar, ni vojne«, ne velja več: vojna namreč prinaša denar. Nekaterim. Smisel nesmisla vojne je zgolj v - zasluku. Za nekatere. In grobovih. Za večino.

ITALIJA - Italijansko predsedovanje EU se začneja z ugibanji o trenjih med Rimom in Berlinom

Renzi zatrjuje, da so njegovi odnosi z Merklovo odlični

Poudarja pa, kako ni naloga nemške centralne banke, da komentira italijansko politiko

RIM - Italijanski premier Matteo Renzi krmilo EU prevzema strastno, energično in ambiciozno. Navedbe o trenjih med Rimom in Berlinom o proračunski disciplini zavrača z besedami, da ima z nemško kanclerko Angela Merkel odlične odnose. Italija ob prevzemu polletnega predsedovanja izpostavlja rast, potrebo po institucionalnih spremembah in migraciji.

Renzi, ki uživa sloves "Evropejca tega trenutka" ter prinaša svežino v evropski politični prostor in izziv za primat nemške kanclerke, ima ambiciozne cilje za reforme doma in v Evropi ter vzbuja upanje na spremembe. A uresničitev teh ciljev doma ne bo lahka, še težje pa bo besede prevedel v dejanja v Bruslju, ki ni mesto revolucionarnih sprememb. Spor z Merklovo in evropsko desno sredino ne bi koristil ne njemu ne Evropi, opozarja jo analitiki.

Med prvim zasедanjem novega Evropskega parlamenta sta vodja desnosredinske politične skupine Evropske ljudske stranke Manfred Weber in Renzi izmenjala nekaj ostrih besed o proračunski disciplini. Renzi je včeraj zatrdil, da imata z Merklovo odlične odnose ter da se vladi strinjata glede proračunske stabilnosti in prožnosti. "Ni rasti brez stabilnosti, a tudi stabilnosti ni brez rasti," je poudaril. "Naš problem ni Nemčija, naš problem je Italija," je še izpostavil Renzi in izpostavil projekt vlade z imenom 1000 dni reform, ki bo Italiji z reformami davčnega, pravosodnega, ustavnega, volilnega in upravnega sistema prinesel novo renesanso. A obenem je Renzi okrcal nemško centralno banko, češ da ni njena naloga, da komentira italijansko politiko, kot tudi sam ne komentira delovanja nemških bank. Evropa pripada državljanom, ne nemškim bankirjem, je poudaril. Tako se je odzval na besede guvernerja nemške centralne banke Jensa Weidmanna, da bi morale države najprej izvesti strukturne reforme, nato zahtevati več prožnosti.

Italija bo predsedovala v obdobju institucionalne tranzicije. Pred nekaj dnevi je začel delati nov Evropski parlament, oktobra se izteče mandat Evropski komisiji, decembra pa predsedniku Evropskega sveta in visoki zunanje-politični predstavnici.

Glavna beseda italijanskega predsedovanja bo rast, a v obdobju institucionalne tranzicije Italijani izpostavljajo tudi potrebo po institucionalni reformi, pri čemer ne izključujejo razprave o spremembi pogodbe EU. Minister za evropske zadeve Sandro Gozi je poudaril, da se Italija zavzema za poglobitev evropske integracije ter da želi oživiti poročilo "štirih mušketirjev", ki poleg tesnejših bančnih, fiskalnih in gospodarskih vezi predvideva tudi krepitev politične unije.

V povezavi z vprašanjem izstopa Velike Britanije iz unije pa Gozi poudarja, da se je treba osredotočiti na teme, glede katerih se Britanija in unija strinjata, na primer na digitalno družbo, brzdane birokracije in podnebna vprašanja. To bi pozitivno prispevalo k proevropski razpravi na Otoku, je prepričan.

V ospredju italijanskega predsedovanja bodo tudi migracije. Italija, ki je zaradi zemljepisne lege poleg Malte pod največjim migracijskim pritiskom, namreč po lanski tragediji pri Lampedusi že vseskozi poziva k ukrepanju in solidarnosti. Renzi je izpostavil, da 96 odstotkov priseljencev pride v Italijo iz Libije, zato je ključno okrepiti sodelovanje s to državo. Poleg tega je po njegovih besedah bistveno finančno okrepiti evropsko agencijo za nadzor zunanje meje Frontex.

Italijanski premier je znova poudaril, da je institucionalna tranzicija velika priložnost, da v Evropo znova vbrizgamo strast, optimizem in navdušenje.

Ob začetku italijanskega polletnega predsedovanja EU je italijanski premier Matteo Renzi sprejel predsednika Evropske komisije Joseja Manuela Barrosa v Rimu

ANSA

Evropa potrebuje Renzijevo navdušenje in strast, je ob tem poudaril predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso in spomnil, da že vseskozi izpostavlja potrebo, da evropski voditelji prevzamejo lastništvo evropskega projekta, namesto da krivijo Bruselj za vse tegobe. "Potrebujemo močno Italijo v centru močne EU," je dodal.

Renzi je sicer medijem razkril, da je bil Barroso na medenih tednih v Firencih, kjer je sam županoval. Barroso pa je razkril, da je leta 2010 Renziju, tedanjemu županu Firenc, dejal, da bo nekoč italijanski premier.

Renzi in Barroso sta imela včeraj v Rimu novinarsko konferenco ob robu tradicionalnega srečanja ob prevzemu

predsedovanja EU, na katerem se komisijska in vlada predsedujoče države pogovorita o prednostnih nalogah v prihodnjih šestih mesecih.

39-letni italijanski premier, ki svojih govorov in izjav nikoli ne bere, ampak govori prosto, je na novinarski konferenci dejal, da bo na vprašanja odgovarjal na kratko, v obliki sms. Ko je bil njegov odgovor nekoliko daljši, pa je pripomnil, da to pač ni bil sms, ampak objava na Facebooku.

Renzi, edini levosredinski voditelj, ki se lahko pohvali z izidom evropskih volitev, želi ta uspeh unovčiti v bitki za visoke položaje v uniji. Italija cilja z zunanjo ministrico Federico Mogherini na položaj visokega zunanje-političnega predstavnika.

Mogherinijeva včeraj v Rimu tega ni želela komentirati, a njeni načrti so ambiciozni in vsestranski. Poudarila je potrebo po podpori Libiji, zlasti pri zagotavljanju učinkovitega nadzora meje, ter napovedala, da bo v ponedeljek obiskala Kijev in nato tudi Moskvo. Izpostavila je tudi širitev in napovedala, da bo obiskala vse prestolnice na Zahodnem Balkanu.

UKRAJINA - Znova na desetine ubitih separatistov na vzhodu države Predsednik Porošenko za danes predlaga nove krizne pogovore

KIJEV - Ukrajinski predsednik Petro Porošenko je visoki zunanje-politični predstavnici EU Catherine Ashton včeraj zatrdil, da je pripravljen danes sklicati nove pogovore pod okriljem EU, na katerih bi predstavniki Kijeva s proruskimi separatisti in predstavniki Rusije skušali najti način za končanje nasilja na vzhodu Ukrajine. "Ukrajina je predlagala kraj in čas za srečanje in čaka na potrditev druge strani," je ukrajinski predsednik povedal Ashtonovi.

Po navedbah neimenovanih virov pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (Ovse) na Dunaju naj bi do srečanja najverjetneje prišlo v Donecku

na vzhodu Ukrajine, a po drugi strani so tamkajšnji separatisti za rusko tiskovno agencijo Interfax dejali, da je Kijev to lokacijo že zavrnil.

Gre za srečanje tristranske kontaktne skupine ob posredovanju EU, ki ga zahtevajo zahodni voditelji. Da mora do tega srečanja priti najkasneje do danes, so se v Berlinu v sredo dogovorili zunanji ministri Ukrajine, Rusije, Nemčije in Francije.

Pritisk Zahoda na sprte strani v Ukrajini in na Rusijo, da se mora nasilje na vzhodu Ukrajine končati, se je še okrepil, potem ko je Porošenko v ponedeljek odredil konec desetdnevne pre-

kinitve ognja, nakar se je tam znova razplamtelo krvavo nasilje. Zahod Rusiji tokrat grozi z bolečimi gospodarskimi sankcijami, če ne bo končno pritisnila na proruske separatiste na vzhodu Ukrajine in jih prepričala, da odložijo orožje.

Ukrajinska vlada je včeraj sporočila, da je bilo v spopadih na upornem vzhodu države ubitih najmanj 150 proruskih separatistov ter dva ukrajinska vojaka, še štirje vojaki so bili ranjeni. Kot je pojasnil predstavnik protiteroristične enote v Kijevu, je vojska z letali in topništvom obstreljevala šest položajev separatistov ter v celoti obkolila kraj Nikolajevka. (STA)

IZRAEL - Napetost v vzhodnem Jeruzalemu

Ob pogrebu umorjenega najstnika spopadi med policijo in Palestinci

JERUZALEM - Več tisoč Palestincev se je včeraj v vzhodnem Jeruzalemu udeležilo pogreba palestinskega najstnika, ki so ga ugrabili in umorili v sredo. Dogajanje je bilo v luči prepričanja, da je šlo za maščevanje za smrt treh izraelskih najstnikov, nabito s čustvi, prišli je tudi do spopadov med Palestinci in policijo.

Žalujoci so truplo 16-letnega Mohameda Abuja Kderja, zavito v palestinsko zastavo, ponesli skozi njegovo domačo četrto Šuaft, kjer so bile ozke ulice polne ljudi. Pokopali so ga na lokalnem pokopališču. Tako pred pogrebom kot po njem so se Palestinci v vzhodnem Izraelu spopadali z izraelsko policijo. Zaradi nevarnosti širših nemirov so oblasti na ulice poslale več tisoč policistov. Jezni Palestinci so med drugim postavljali barike in policiste obmetavali s kamni.

Gre že za tretji zaporedni dan nasilja, odkar so palestinskega najstnika v sredo ugrabili in umorili. Njegovo truplo so še isti dan našli v gozdu v jugozahodnem delu mesta, družini pa so ga predali šele včeraj. Bil je namreč močno ope-

16-letnega Mohameda Abuja Kderja je na zadnji poti pospremila množica ANSA

čeno, zaradi česar se je zavlekel postopek identifikacije, piše britanski BBC.

Napetosti med Palestinci in Izraelci so se zaostrile po 12. juniju, ko so na Zahodnem bregu izginili trije izraelski najstniki. Njihova trupla so našli v ponedeljek in Izrael je za umor obtožil palestinsko gibanje Hamas. Pale-

stinci so prepričani, da je bil umor palestinskega najstnika maščevanje.

Že teden dni trajajo tudi izstrelitve palestinskih raket na jug Izraela, na katere Izrael odgovarja s povračilnimi napadi na Gazo. Po navedbah Hamasa pod vodstvom egiptovskega posrednika poteka pogajanja o prekinitvi ognja. (STA)

Rešili še 800 migrantov

REGGIO CALABRIA - Nepregleden val prebežnikov, ki se s severa Afrike preko Sredozemskega morja vali proti Evropi, ne pojenja. Italijanska mornarica je v morju ob obali Malte včeraj rešila še 800 prebežnikov, med njimi na desetine žensk in otrok. Najnovejšo skupino beguncev so našli na treh čolnih sredi morja ter jo nato prepeljali v južno pristanišče Reggio Calabria.

Marco Milanese aretiran

RIM - Finančni stražniki so včeraj v Rimu aretirali Marca Milaneseja, nekdanjega poslanca Ljudstva svobode in svetovalca nekdanjega gospodarskega ministra Giulia Tremontija. Obtožen je, da je vpleten v korupcijski škandal okoli več sto milijonov evrov vrednega projekta Mose - sistema jezov, ki naj bi mesto zaščitil pred visoko plimo. Milanese naj bi nezakonito prejel pol milijona evrov.

Naši Fanellov zaklad

RIM - Karabinjerji so včeraj v nekem stanovanju v Pofiju pri Frosinoneju našli zaklad Silvia Fanella, 41-letnega »blagajnika« desničarskega poslovneža Gennara Mokbela, ki so ga trije moški v četrtek s strelji pokončali na njegovem domu v Rimu. V podstrešju stanovanja so našli dragocene kamne za več milijonov evrov, 284 tisoč dolarjev in 118 tisoč evrov v gotovini ter še druge dragocenosti.

Nemški agent vohunil za ZDA

BERLIN - V Nemčiji so v sredo aretirali uslužbenca tamkajšnje obveščevalne službe, ker naj bi več let vohunil za Washington. Zgodbo so javnosti razkrili mediji, aretacijo pa so včeraj potrdili tudi v uradu zveznega generalnega tožilca. Kanclerka Angela Merkel je bila s primerom seznanjena v četrtek, a v njenem kabinetu ga zaenkrat ne želijo komentirati.

Skrajneži izvažajo nafto

BAGDAD - Sunitiski skrajneži, ki so zavzeli obsežne dele Iraka, so začeli izvažati nafto z naftnega polja na severu države. Skrajneži Islamske države (IS) so zavzeli tudi glavna naftna nahajališča v sirske pokrajini Deir Ezor. Po navedbah predstavnika lokalne policije so skrajneži na naftnem polju Udžil v četrtek pozno zvečer začeli polniti s surovo nafto 100 cistern. Nafto prodajajo po ceni od 12.000 do 14.000 ameriških dolarjev za cisterno, s prihodki pa financirajo svoje delovanje.

ZLATO (999,99 %) za kg **31.238,43 +21,29**

SOD NAFTE (159 litrov) **111,00 \$ -0,22**

EVRO **1,3588 \$ -0,40**

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 4. julija 2014

valute	evro (povprečni tečaj)	
	4. 7.	3. 7.
ameriški dolar	1,3588	1,3646
japonski jen	138,67	139,06
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	27,444	27,439
danska krona	7,4566	7,4569
britanski funt	0,79260	0,79650
madžarski forint	310,28	311,39
litovski litas	3,4528	3,4528
poljski zlot	4,1394	4,1471
romunski lev	4,3895	4,3888
švedska krona	9,3129	9,3286
švicarski frank	1,2160	1,2147
norveška krona	8,4115	8,4810
hrvaška kuna	7,5890	7,5875
ruski rubel	46,7450	46,7050
turška lira	2,8939	2,9102
avstralski dolar	1,4529	1,4552
braziljski real	3,0089	3,0388
kanadski dolar	1,4451	1,4530
kitajski juan	8,4314	8,4769
mehiški peso	17,6284	17,7357
južnoafriški rand	14,6051	14,7099

ŠEMPETER-GORICA - Dogovor bodo podpisali prihodnji teden

Porodnice iz Gorice bodo imele krite stroške poroda v Šempetru

Zgodovinski sporazum med šempetrsko bolnišnico in zdravstvenimi oblastmi iz FJK

Šempetrska bolnišnica (levo) in njen porodniški oddelek (desno)

FOTO K.M.

Ko smo se z vodstvom šempetrske bolnišnice še sredi tega tedna pogovarjali o možnostih, ki jih imajo italijanske državljanke za porod v njihovi porodnišnici, je veljalo, da morajo za storitev plačati iz lastnega žepa. Razen če ne gre za urgentno situacijo med časom bivanja porodnice na novogoriškem območju. Včeraj pa smo izvedeli za nov, pomemben, lahko bi rekli tudi zgodovinski preobrat. Vodstvi šempetrske bolnišnice in zdravstvenih oblasti iz Furlanije Julijske krajine naj bi že prihodnji teden podpisali sporazum, ki bo porodicam z Goriškega območja na italijanski strani meje omogočal porod v Šempetru, stroške pa bo krila italijanska zavarovalnica. Sporazum bo predvidoma podpisan v šempetrski bolnišnici.

»Italijanske zdravstvene oblasti Furlanije Julijske krajine predlagajo, da bi podpisali sporazum, na podlagi katerega bi se porodnice iz Gorice in okoliša po lastni presoji odločile in imele možnost izbire tako med porodnišnico v šempetrski bolnišnici kot kjerkoli drugje. Oni bi strošek, ki je povezan s porodom, plačali,« je včeraj za Primorski dnevnik obrazložil direktor šempetrske bolnišnice Darko Žiberna, ki ocenjuje, da gre za dobro rešitev.

Vodstvi omenjene bolnišnice in zdravstvenega podjetja sta se sestali v četrtek, kot kaže je konsenz glede sporazuma prisoten na obeh straneh, tako da s podpisom ustreznega dokumenta ne bo težav. Do podpisa naj bi namreč po besedah Žiberne prišlo že konec prihodnjega tedna. »Načeloma so stvari zelo enostavne, mi imamo že sedaj posamične primere italijanskih porodic, ki so bile samoplačnice, ta dogovor pa preprosto določa, da bo

stroške za te porode krila italijanska zavarovalnica,« pojasnjuje Žiberna.

Samoplačnice morajo za naravni porod v slovenskih porodnišnicah odšteti nekaj manj kot 700 evrov, porod s carskim rezom pa velja okrog 1.800 evrov. »Italijanske oblasti imajo enotno ceno, ki je nekje vmes. Tudi to je za nas sprejemljivo. Oni imajo model, da plačajo, ne glede na to, kakšna vrsta poroda je, enotno ceno. Mi pač imamo strukturirano za naravni porod precej nizko ceno, za potrebno operacijo zraven pa precej višjo. Dogovor bo nekje vmes - se pravi enotna cena za vsak primer,« dodaja direktor šempetrske bolnišnice, ki na vprašanje, ali pričakujejo po podpisu sporazuma povečano zanimanje med porodicami iz italijanske strani za možnost poroda v njihovi porodnišnici, odgovarja: »Povečalo se bo, za koliko, pa bomo videli sproti. Mislim pa, da so na italijanski strani zelo modro ravnali in presekali ta gordijski voz, ki se tam dogaja v javnosti in prepuščajo izbiro vsaki porodnici posebej.«

»Vprašanje državljanstva otroka, rojenega v Šempetru, je že rešeno. Državljanstvo se ne dodeli s tem, da je nekdo rojen v Šempetru, ampak glede na državljanstvo staršev. Italijanski otrok bo pač italijanski državljan, ne glede ali se rodi v goriški ali šempetrski porodnišnici,« komentira Žiberna polemike okrog državljanstva otrok italijanskih staršev, ki bi se na podlagi takšnega sporazuma rodili v šempetrski porodnišnici. Žiberna ne nazadnje opozarja, da tudi glede ustne komunikacije med šempetrskim osebjem in porodicami iz Gorice ne vidi težav, dogovor pa vključuje tudi zavezo, da poleg slovenskega zaključnega poročila o porodu oz. odpustnega pisna porodnica prejme tudi italijanski izvod. (km)

GORICA - Rinaldo Roldo

»Izredna seja občinskega sveta bo na županstvu«

»Izredna seja občinskega sveta bo v petek, 11. julija, ob 16.30 na županstvu. Posvečena bo zdravstvu in v prvi vrsti usodi goriške porodnišnice. Svojo prisotnost sta potrdili tako predsednica deželne vlade Debora Serracchiani kot deželna odbornica za zdravstvo Maria Grazia Telesca.« Tako napoveduje predsednik goriškega občinskega sveta Rinaldo Roldo in pojasnjuje, da so nekateri občinski svetniki zahtevali, naj se izredno zasedanje občinskega sveta priredi na Trgu Battisti oz. v bolnišnici sami. »Njihova zahteva je v tako kratkem času iz organizacijskih razlogov neuresničljiva, sploh pa sem prepričan, da mora zasedanje potekati v dvorani ob-

činskega sveta, ki je ravno temu namenjena,« poudarja Roldo, ki na zasedanje vabi vse občane. »Prav je, da se zasedanja udeležijo in da s svojo prisotnostjo izrazijo nestrinjanje s predlogom deželne vlade, ki predvideva zaprtje goriške porodnišnice,« poudarja Roldo in opozarja, da je zadnji čas za rešitev Gorice pred propadom. »Že leta Gorica hira in izgublja vse, kar si je pridobila po prvi svetovni vojni, ko je bilo mesto do tal porušeno in je bilo treba vse začeti znova. Po drugi svetovni vojni je bilo mesto ob vse svoje zaledje, v zadnjih dvajsetih letih pa so nam odvzeli vsega. Zdaj je skrajni čas, da malce dvignemo glas,« je prepričan Rinaldo Roldo.

TRŽIČ - Nova naprava za odpadke

Nižje položnice niso zgolj sanje

Nižje položnice za odpadke niso le sanje. V to je prepričan tržiški občinski odbornik za okolje Gualtiero Pin, po katerem bi stroške okoljskih storitev na Goriškem lahko oklestili s pomočjo nove hidromehanske naprave za recikliranje in biološko obdelavo odpadkov, na kateri dela eno izmed podjetij, ki imajo sedež v tržiškem raziskovalnem središču Area Science Park.

Pin pravi, da bi se s pomočjo te naprave Goriška lahko izognila odvažanju mešanih odpadkov v tržiški upepeljevalnik, kar bi za občine in družbo za okoljske storitve Isontina Ambiente pomenilo lep prihranek. Napravo, pojasnjuje odbornik Pin, bi zgradili na občinskem ozemlju, v okviru storitev družbe Isontina Ambiente pa bi jo upravljalo podjetje Nre Research. »Ob koncu minulega leta se je naša uprava obvezala, da se bo zavzela za znižanje položnic za

odpadke in za izboljšanje okoljskih storitev. Stroške smo delno že omilili s spremembo načrta odvoza odpadkov. Prešli smo s 4.729.000 evrov na 4.606.000 evrov, kar pa se bo poznalo šele prihodnje leto,« je povedal odbornik, po katerem pa bi k vidnejšemu znižanju stroškov pripomogla omenjena hidromehanska naprava.

Občina Tržič namerava svojo idejo predstaviti tudi ostalim članom družbe Isontina Ambiente, predlog pa je že komentiral predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta. »V pokrajinskem načrtu za ravnanje z odpadki gradnja tovrstne naprave ni predvidena,« opozarja Gherghetta, ki ne izključuje, da je Pinova ideja dobra, hkrati pa izpostavlja, da je vsak projekt na področju ravnanja z odpadki neizvedljiv, če ni v skladu z omenjenim pokrajinskim načrtom.

NOVA GORICA Novi člani skupščine EZTS GO

V Novi Gorici in Šempetru so te dni potrdili nove člane skupščine Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS GO). Skupščina je najvišji organ omenjenega združenja, sestavlja jo polovica slovenskih in polovica italijanskih članov. Novogoriška mestna občina ima pet, občina Šempeter-Vrtojba dva, goriška občina pa sedem predstavnikov v štirinajstčlanski skupščini. Njihov mandat traja štiri leta.

Na četrtkovi seji novogoriškega mestnega sveta so svetniki potrdili mandat naslednjim predlaganim članom: Robertu Golobu, Tomažu Slokarju, Andreji Trojar Lapanja, Robertu Žerjalu in Miranu Müllnerju. Iz prejšnjega sestava funkcijo nadaljuje le Golob, preostali člani so se zamenjali. V Šempetru pa so že pred dnevi potrdili Dragana Valenčiča in Borisa Nemca, slednji je šempetrsko-vrtojbsko občino v skupščini EZTS GO zastopal že v prejšnjem sklicu. (km)

Ricciardi v Gorici

Poveljnik na obisku

Gorico je včeraj obiskal brigadni general Antonio Ricciardi, meddeželni vodja karabinjerskega poveljstva »Vittorio Veneto« s sedežem v Padovi; na poveljstvu na Korzu Verdi v Gorici se je srečal s pokrajinskim karabinjerskim poveljnikom Antoninom Minutolijem, prefektom Vittorinom Zappalortom, nadškofom Carlom Redaellijem in županom Ettorejem Romolijem. Zatem se je odpravil še do spominske kostnice na Oslavju in spomenika na Kalvariji.

Nedeljski pregled tiska

Na pobudo goriškega združenja Zelenih in Renata Fiorellina bo jutri, 6. julija, med 9.30 in 10.30 pregled tiska pred trafiko ob vhodu v pokrito tržnico na Verdijevem korzu v Gorici. Dnevne novice in aktualno dogajanje bo komentiral novinar dnevnika Il Piccolo Franco Femia. Poslušalci naj si s sabo prinesejo stol.

Začetek razprodaj

Danes se v Gorici začnejo sezonske razprodaje. V okviru pobude Noč odprtih vrat, ki jo prireja goriška zveza Concommercio, bo več trgovin odprtih do 23. ure.

Drugi festivalski večer

Drevi se bo v Števerjanu nadaljeval Festival narodno-zabavne glasbe. Program se bo začel ob 20. uri.

GORICA - Začel se je peti vegetarijanski festival

Z roba mesta so se povzpeli do gradu

Na uvodni slovesnosti poddelili mestni pečat režiserju Oleottu

V goriškem grajskem naselju se je peti vegetarijanski festival včeraj začel s slavnostnim srečanjem, med katerim je župan Ettore Romoli poddelil mestni pečat režiserju Matteu Oleottu, ki po Italiji in številnih drugih državah žanje uspehe s svojim prvim celovečernim filmom »Zoran, moj nečak idiot«. Vidno ganjeni Oleotto se je na podelitvi nagrade zahvalil svojim staršem, spomnil pa se je tudi preminulega režiserja Francesca Macedonia. »Vem, da so mestni pečat pred mano prejele številne druge osebnosti, med katerimi je tudi nogometni trener Edy Reja. No, jaz nisem ravno fanatik tega športa, sem pa vsekakor ponosen, ko me v Rimu sprašujejo, ali sva jaz in Reja iz istih krajev,« je ob prejemu nagrade dejal Oleotto. Njegov film si je do sedaj v Italiji ogledalo preko 200.000 ljudi, prodali so ga v devetindvajsetih državah.

Na včerajšnjem uvodnem srečanju so udeležence nagovorili župan Romoli, predsednik pokrajine Enrico Gherghetta, direktor festivala Massimo Santinelli in Paola Maugeri z radia Virgin, ki je zaslodela kot voditeljica raznih oddaj na televizijskem kanalu MTV. »Vegetarijanski festival je v teh letih prehodil dolgo pot, od začetkov na območju "kazernet" do Travnika in današnje lokacije - obnovljenega grajskega naselja. Verjamem, da bo ta prireditev s časom postala eden izmed najpomembnejših dogodkov v mestu, verjetno celo najpomembnejši,« je v uvodnem nagovoru povedal Romoli. O novi lokaciji se je pozitivno izrazil tudi predsednik pokrajine Enrico Gherghetta. »Gre za prekrasno razglednico mesta. Vegetarijanci so odlično izkoristili to prenovljeno območje. Po mojem mnenju je vegetarijanstvo prava izbira za prihodnost. S to

Romoli izroča mestni pečat Oleottu (levo); otroška delavnica (desno)

BUMBACA

vrstnim načinom prehranjevanja in stilom življenja lahko namreč živimo, ne da bi napovedali vojne Zemlji. Massimo Santinelli se je tega zavedel že pred ostalimi in je z mlado ekipo, ki je zelo motivirana, ustvaril čudovit dogodek. Zdi se mi nemogoče, da se to dogaja v Italiji,« je vznemirjen povedal Gherghetta. Pred mikrofonom je zatem stopil Massimo Santinelli - duša festivala - z zanimivo anekdoto. »Priznati moram, da sem imel kar nekaj dvomov glede nove lokacije, saj sem se spraševal, kdo se bo podal do gradu. Včeraj zvečer pa so se dvomi razblinili, saj se je na grad povzpela mlada fant s posebnim kolesom. Prvega aprila je mladenič štartal iz Bruslja, njegov končni cilj pa je Indija. Ko je v Benetkah izvedel, da bo v Gorici vegetarijanski festival, se je odločil, da nas obišče. Če je on prišel, verjamem, da lahko na grad pride še marsikdo,« je povedal Santinelli, sicer lastnik podjetja BioLab, in pozval goriške podjetnike, naj vlagajo denar v promocijo teritorija. Nato je bila na

vrsti 43-letna Paola Maugeri, ki je vegetarijanka že 32 let, veganka pa 16. »Pri dvanajstih letih sem se odločila, da ne bom več jedla živali. Takrat nisem niti vedela, da pojem "vegetarijanec" sploh obstaja. Zrasla sem namreč v tradicionalni družini na Siciliji, v kateri smo uživali veliko mesa. Res sem ganjena, da sem lahko botra vegetarijanskemu festivalu. Obenem bi povabila tako vegane kot vegetarijance, naj stopijo skupaj in naj prenehajo z raznoraznimi delitvami in kreganji. Dodala bi, da so se zadeve v Italiji zelo spremenile v zadnjem obdobju. Marsikdo se danes sprašuje, "Koga imam v krožniku?", ne pa "Kaj imam v krožniku", medtem ko mi je pred leti agent večkrat svetoval, daj nikomur ne povem, da sem veganka, saj bi drugače ne podpisala določenih pogodb,« je povedala Maugeri. Njene besede potrjujejo številke, saj je Italija druga evropska država po številu vegetarijancev; kar devet odstotkov prebivalcev Apeninskega polotoka namreč ne je mesa. (av)

GORICA - Program festivala

Med gosti »Nobelovec« za okolje in Syusy Blady

Iz Belgije v Indijo

BUMBACA

Osemdeset gostov in šestdeset dogodkov. Te so grobe številke Vegetarijanskega festivala, ki namenja letos veliko pozornost kulturi. Le-ta je vezna nit letošnjega festivala, med katerim lahko obiskovalci prisluhnejo številnim debatom, otroškim delavnicam, predstavim knjig, ne smemo pa pozabiti niti na kinematografijo in na glasbo.

Danes poteka v goriškem grajskem naselju drugi dan pete edicije festivala, katerega glavni temi sta boj proti potratu hrane in pravilno ravnanje z odpadki. Prireditelji festivala med drugim sporočajo, da se je do grajskega naselja mogoče odpraviti peš, poskrbeli pa so tudi za brezplačne avtobuse, ki startajo s parkirišča pri Rdeči hiši, ustavijo pa v Ulici Alviano in na Trgu Sv. Antona. Ob 10. uri bo voden sprehod po grajskem naselju, med 10. in 12.30 bo delavnica za otroke o biotski raznovrstnosti. Ob 11. uri bo v Pokrajinskih muzejih o javnih prevozih spregovoril Paolo Polli, ob 11.30 bo pod grajskim šotorom srečanje o biološki hrani in znanosti (nastopil bo med drugim klimatolog Luca Mercalli). Ob 12. uri bo v pokrajinskih muzejih predavanje Kristine Kalister z univerze v Novi Gorici. Ob 15. uri bo pod grajskim šotorom govor o sobivanju med vegetarijanstvom in športnim življenjem, pol ure kasneje pa bo v dvorani na gradu časnikarka Primorskega dnevnika Poljanka Dolhar vodila srečanje z Rossanom Ercolinijem, prejemnikom nagrade Goldman Environmental Prize 2013, ki je nekakšna Nobelova nagrada za okolje, in predsednikom društva Zero Waste Europe. Ob 16.30 bo pod grajskim šotorom mogoče prisluhniti radijskemu voditelju Massimu Cirriju, v pokrajinskih muzejih pa bodo ob 17. predvajali film »Surviving Progress«. Ob 17.30 bo pod grajskim šotorom Melanie Joy predstavila svojo knjigo o pravicah živali, ob 19. uri pa bo govor o hrani v bolnicah nevladne humanitarne organizacije Emergency. Ob 19.30 bo na sporedu koncert, na katerem bosta nastopila mlada, a že priznana pianista Giuseppe Guarrera in Alexander Gadjev. Veliko pričakovanja vlada za srečanje, ki bo ob 21. uri pod šotorom na gradu, ko bo spregovorila voditeljica televizijskih oddaj in ljubiteljica potovanja Syusy Blady. Drugi dan festivala se bo zaključil v poznih urah z glasbo v živo, ki bo preplavila grajsko naselje od 22.30 dalje. Več informacij je na voljo na trijezični spletni strani www.festivalvegetariano.it (av)

DOBERDOB - Odpravljali posledice nočnega neurja

Županstvo brez strežnika, drevo padlo na dvorišče vrtca

Odlomljeno vejevje ob doberdobskem vrtcu (levo); gasilci odstranjujejo izrevano drevo (desno)

V Doberdodu so tudi včeraj odpravljali posledice silovitega neurja, ki je vas prizadelo v noči s srede na četrtek. Veter je izruval nekaj dreves tudi v občinskem parku med telovadnico in vrtcem; eno izmed dreves je padlo ravno na dvorišče vrtca in pri tem poškodovalo ograjo. Včeraj so ga odstranili gasilci. Podrtih dreves in odlomljenih vej je po besedah župana Fabia Vizintina sicer toliko, da jih občinski delavci sami ne bodo uspeli odstraniti; zaradi tega bodo na občini pripravili odlok, na podlagi katerega bodo dali nalogo za odstranitev

drevja in vejevja zunanjemu podjetju.

Silovito neurje se je razbesnelo v noči s srede na četrtek. Kakih petnajst minut po polnoči je začelo močno pihati in deževati. Domačini pravijo, da je vas prizadel prvi zračni vrtinec, ki je podrl več dreves in polomil nešteto vej. Med nalivom je prišlo tudi do električnega mrka, ki je bil usoden za marsikatero elektronsko napravo. Na županstvu je do okvare prišlo na strežniku, ki omogoča povezavo na svetovni splet. Zaradi tega v četrtek in včeraj na občini niso mogli pošiljati in sprejemati sporočil po elektronski pošti. Včeraj so bili tehniki na delu, predvidoma bodo do ponedeljka strežnik spet usposobili za delovanje.

Neurje je poškodovalo tudi streho stanovanjske hiše podjetja

Ater, ki se nahaja ob cerkvi. V četrtek so jo zavarovali gasilci, ki so v vasi opravili več intervencij zaradi izruvanih dreves in odlomljenih vej. Veliko dela so imeli v četrtek tudi na Tržiškem, kjer je veter ravno tako izruval več dreves.

POGOVOR Z ODLIČNJAKI - Maturant klasičnega liceja Primož Trubar

Matematika in fizika, v prostem času pa ragbi

Igralec ragbija Ivan Maniacco je eden izmed treh dijakov, ki so klasični licej Primož Trubar zaključili z odliko. »Ciljal sem na visoko končno oceno, o "stotici" pa sem začel resneje razmišljati, potem ko so objavili rezultate pisnega dela izpita. Vsekakor je dobro opravljena matura predvsem rezultat konstantnega dela skozi celo leto,« poudarja Ivan, ki se je med višješolskim študijem še najbolj navdušil nad znanstvenima predmetoma - matematiko in fiziko.

Odličnjak iz Gorice je v maturitetnem referatu pisal o Aleksandru Velikem. »Nisem se osredotočil na zgodovinsko plat, temveč sem raje opravil neke vrste primerjalno delo. Analiziral sem lik Aleksandra Velikega skozi opise zgodovinarja Arijana in avtorja življenjepiso Plutarha, hkrati pa sem se poglobil tudi v raziskave, ki so ju velikemu makedonskemu vojskovodji posvetila Giovanni Pascoli in Vladimir Kavčič,« pravi Ivan in priznava, da so mu naj-

bolj ležale matematika, fizika in zgodovina. »Verjetno bi se ponovno vpisal na klasični licej, saj me je šola naučila razmišljati. Priznam pa, da bi lahko izbral tudi kak drugi zavod, saj so me znanstveni predmeti zelo navdušili,« razlaga odličnjak, ki se bo z matematiko in fiziko še veliko ukvarjal, saj se bo vpisal na Videmsko univerzo, na kateri bo študiral mehansko inženirstvo. Ivan je v prostem času popolnoma predan športu, predvsem pa ragbiju, s katerim se ukvarja štiri leta. »Nastopam za ekipo Rugby Udine 1928, letos pa sem igral v dveh prvenstvih, in sicer Under 18 in Under 23. Vozil sem se v Videm po trikrat oz. štirikrat tedensko, ob vikendih pa smo imeli tekmo. Sedaj bo lažje, saj bom treniral z raven fakultete,« pravi Ivan in izpostavlja, da je dobra organizacija bistvenega pomena za usklajevanje učenja in treningov. Poleg športa in študija je Ivan med šolskim letom opravil tudi tečaj za prostovoljce na

OSEBNA IZKAZNICA

Imen in priimek: IVAN MANIACCO

Zodiakalno znamenje: tehnica

Najljubša hrana: pica in kebab

Najljubša pijača: bezgov sok

Knjiga na nočni omarici: Na zahodu nič novega

Najljubši film: Gospodar prstanov

Najljubša televizijska oddaja: Vikings

Najljubša gledališka predstava: /

Naj osebnost: Sun Tzu

Življenjsko geslo: Kar te ne ubije, te okrepi

Rdečem križu. »V prostem času sem rad predvsem v družbi prijateljev, občasno zahajam tudi v fitnes.« Pred univerzitetnimi naporimi čaka

Ivana še desetdnevno letovanje na Hvaru s prijatelji, sredi avgusta pa bo že začel s pripravami na novo športno sezono. (av)

GRADIŠČE - Nepridiprav je doma iz Trsta Izsledili tatu, ki je s skuterja ukradel torbico kolesarki

Policisti goriškega letечеge oddelka in karabinjerji iz Gradišča so skupaj speljali do konca preiskavo, v okviru katere so ugotovili istovetnost tatu, ki je ukradel torbico 59-letni kolesarki. Ženska je 29. maja kolesarila po Ulici Emigrante proti domu, ko se ji je nenadoma približal skuter, ki ga je upravljal neznanec. Skuterist je sunkovito iztegnil roko, zagrabil torbico, ki jo je ženska položila v koš pred krmilom, in odpeljal. Kolesarka je takoj prijavila tatvino karabinjerjem, ki so sprožili preiskavo skupaj s policisti letечеge oddelka. K uspehu preiskovalnega dela je odločilno prispeval očividec, ki je prisostvoval dogodku; možje postave so

Skuter spretnega tatu

mu pokazali nekaj fotografij ljudi, ki so v preteklosti že imeli težave s pravico, na njih pa je brez težav prepoznal možkega, ki je ukradel torbico kolesarki. V četrtek so se policisti in karabinjerji od-

Videokamere so možkega posnela kmalu po tatvini

pravili na dom spretnega tatu v Trst; možki je najprej okleval, nato pa priznal, da je ženski res ukradel torbico. Nazadnje je karabinjerje in policiste pospremil do spomenika Ara Pacis v Me-

deji, kamor je ob rob ceste odvrnil torbico, potem ko je iz nje pobral 400 evrov gotovine. Torbico so možje postave pobrali in jo vrnil ženski z osebnimi dokumenti in predmeti vred.

GRADEŽ - Drevi koncert Asafa Avidana Prihaja iz Jeruzalema, odkril ga je nemški producent

Zaslovel je po zaslugi klubske predelave pesmi »Reckoning Song«

Kot se vse bolj pogosto dogaja z glasbenimi talenti, preden se povzpnejo do uspeha, jim mora najprej prisluhniti kak znani producent in se odločiti, da jih masovno promovira in poskrbi za distribucijo njihovih izdelkov. Tak je tudi primer odličnega pop kantavtorja Asafa Avidana, ki ga je pred par leti odkril nemški producent in DJ Wankelmut in mu s klubsko predelavo pesmi »Reckoning Song« dobesedno odprl pot do uveljavitve na glasbeni sceni in slave.

Asaf Avidan, ki je sprva nastopal z izraelsko folk-rock zasedbo »the Mojosa«, se je rodil pred štiriinšestdesetimi leti v Jeruzalemu. Kot sin diplomatov je že v otroških letih veliko potoval. Otroške in mladostniške življenjske izkušnje so se močno zarisale v njegov

Asaf Avidan

kristalno zrcalni talent. V besedilih Asafovih pesmi lahko namreč zasledimo pripovedi o potovanjih, metafore o iskanju zatočišča v svetu, ki nam je včasih lahko zelo tuj; identifikacija s

pozitivnimi občutki ampak tudi melanholična vzdušja, ki mejijo z odtujenostjo. In ravno konec ljubezenske zgodbe z bivšo zaročenko je sprožil v Asafu vrsto emocij, ki jih je kantavtor spretno uglasbil in izpovedal v besedilih novih pesmi na zgoščenki »Different Pulses« (založba Polydor-Universal), ki vsebuje enajst izvirnih skladb. Prav slednje bo izraelski pevec predstavil danes na akustičnem koncertu v Gradežu, in sicer v sklopu kantavtorskega festivala »Ospiti d'Autore«. Začetek koncerta je predviden za 21. uro. (Mitja S.)

NOVA GORICA - Po odstopu Jožka Čuka

Neda Bric Rusjan vršilka dolžnosti direktorja SNG

Direktor javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Nova Gorica Jožko Čuk je ministrstvo za kulturo 2. julija obvestil, da odstopa z mesta direktorja SNG Nova Gorica. Kot razlog za

Neda Bric Rusjan

FOTO Ž.K.

odstop je navedel neutemeljene in nekorektno pritisk s strani sveta zavoda, zaradi katerih ne more več opravljati svojega dela. Glede na to, da ni mogoče izpeljati rednega postopka za imenovanje novega direktorja, nujno pa je zagotoviti nemoteno delovanje zavoda, je minister za kulturo Uroš Grilc danes za vršilca dolžnosti imenoval Nedo Bric Rusjan, ki bo zavod vodila do imenovanje novega direktorja po izvedenem javnem razpisu. Neda Bric Rusjan bo delo nastopila 19. avgusta, do takrat pa bo zavod vo-

dil dosedanja direktor v odstopu. Direktorju bi se sicer mandat iztekel v začetku prihodnjega leta, ministrstvo pa je zato 20. junija že objavilo razpis za novega direktorja. Odprt je do 11. julija.

Neda Rusjan Bric je rojena v Šempetru pri Novi Gorici, živi pa v Novi Gorici. Diplomirala je na AGRFT, smer dramska igra, leta 2010 pa je na isti instituciji opravila še magistririz iz gledališke režije in pridobila naziv magistrica umetnosti. Vrsto let je članica igralskega ansambla Slovenskega mladinskega gledališča v Ljubljani. Od leta 2009 je tudi predavateljica za predmet scenaristika na Visoki šoli za umetnost pri Univerzi v Novi Gorici. Režirala je v SNG Nova Gorica, SMG in Zavodu Maska.

NOVA GORICA Pavla Jarc potrjena

Še naprej bo vodila Kulturni dom

Pavla Jarc

FOTOK.M.

Novogoriški mestni svetniki so v četrtek potrdili tretji mandat dosedanja direktorice novogoriškega Kulturnega doma Pavla Jarc. Na objavljen razpis se je sicer prijavilo pet kandidatov, od katerih so trije izpolnjevali razpisne pogoje. Kandidaturo dosedanje direktorice Jarčeve je najprej soglasno podprl svet zavoda Kulturni dom, nato občinska komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, nazadnje še novogoriški mestni svet. 43-letna Pavla Jarc je po izobrazbi umetnostna zgodovinarica, omenjeno kulturno institucijo vodi že dva mandata. Pri svojem delu si vseskozi prizadeva za povezovanje goriškega in novogoriškega kulturnega prostora in za sodelovanje s slovenskimi in italijanskimi sorodnimi institucijami z druge strani meje. (km)

NOVA GORICA Igor Komel bo nagrajen s plaketo

Igor Komel

BUMBACA

Med letošnjimi osebnostmi, ki jim bo novogoriška mestna občina septembra ob svojem občinskem prazniku podelila nagrade in priznanja za posebne zasluge, je tudi Igor Komel, ravnatelj Kulturnega doma iz Gorice.

Komel bo eden izmed petih prejemnikov plakete mestne občine Nova Gorica; zaslužil si jo je za dolgoletno delo na področju kulture v zamejstvu, kjer mnogokrat odigrava vlogo ambasadorja slovenske kulturne stvarnosti v Italiji ter za razvijanje in utrjevanje sodelovanja med novogoriško mestno občino in zamejstvom.

Bevkovo nagrado bosta prejela Zoltan Jan, slavist in profesor primerjalne književnosti, ter glasbena skupina Avtomobili, ki je leta 2012 praznovala tridesetletnico neprekinjenega delovanja. Nagrado novogoriške mestne občine bodo prejeli dosedanja ravnatelj novogoriške gimnazije Bojan Bratina, svetovalec za zaščito in reševanje Bogdan Zoratti in zborovodkinja Jožica Golob, plaketo mestne občine Nova Gorica pa poleg Igorja Komela prejmejo še Ana Marija Furlan, učiteljica klavirja, Aktiv žena Turističnega društva Banjšice, glasbeno društvo Nova in frančiškanski pater Pavel (Franc) Krajnik. (km)

Nogomet, kultura in avtocesta

RIM - Čarobnih palic ni, zato se zdijo vroče razprave o tem, kdo bo na čelu italijanske nogometne zveze zamenjal dosedanjega predsednika Abeteja, hkrati pa tudi to, kdo bo novi selektor reprezentance, bolj malo uporabne. Novinar Federico Buffa je na Tv postaji Sky na vprašanje, zakaj Nemčiji uspe to, česar si Italija lahko zdaj le še sanja, slikovito odgovoril. «V Nemčiji vlagajo v kulturo petkrat več sredstev kot mi, na avtocestah pa ni omejitve, vozijo 180 na uro!»

Tragedija v senci prvenstva

BELO HORIZONTE - Svetovno prvenstvo je zasenčila tragedija. V mestu Belo Horizonte se je podrl avtocestni nadvoz in pod seboj pokopal osebni avtomobil, dva tovornjaka in sprednji del avtobusa. Poročajo o najmanj dveh mrtvih in več kot 20 poškodovanih. Mestni stadion Mineirao bo v torek gostil polfinalno tekmo. Nadvoz je bil eden od številnih nedokončanih gradbenih projektov. V četrtek, na dan nesreče, so šele odstranjevali zidarske odre.

ČETRTRFINALE - »Elf« se je po zmagi proti Franciji četrtič zapored uvrstil v polfinale

Nemčija, seveda!

Nemčija - Francija 1:0 (1:0)

Strelec: Hummels (13.)

Nemčija: Neuer, Lahm, Boateng, Hummels, Hoewedes, Schweinsteiger, Khedira, Müller, Kroos (od 90. Kramer), Özil (od 83. Götze), Klose (od 69. Schürrle).

Francija: Lloris, Debuchy, Varane, Sakho (od 72. Koscielny), Evra, Pogba, Cabaye (od 73. Remy), Matuidi, Valbuena (od 85. Giroud), Benzema, Griezmann.

RIO DE JANEIRO - Nemška reprezentanca je zadnjič bila svetovni prvak leta 1990 (evropski pa leta 1996), toda v polfinale SP se je po zmagi proti Franciji uvrstila že četrtič zapored, če vemo, da je bila leta 2002 v Koreji finalist, leta 2006 v Nemčiji in 2010 v Južni Afriki pa je osvojila tretje mesto.

V izenačeni tekmi so Nemci izkoristili svoj boljši začetek, ko so imeli pobudo na igrišču, v nadaljevanju pa so igro obeh moštev pogojevale vremenske razmere. Bilo je sicer »le« 28 stopinj, a vlaga je bila 80-odstotna vlaga). Čeprav so tudi Francozi imeli svoje priložnosti, najlepše je v 8. in 74. minuti in v sodniškovem podaljškju zapravil sicer odlični Karim Benzema, so do edinega zadetka prišli varovanci Joachima Löwa. V 13. minuti je Toni Kroos izvajal prosti strel, Mats Hummels pa je bil v skakalnem dvoboju z Raphaelom Varanejem boljši v skoku, žogo je z glavo pospravil pod prečko Huga Llorisa. Po zadetku Nemci niso popuščali, napadalneje pa so začeli tudi Francozi, vendar nikoli oblegajoče. V drugem polčasu so imeli več od igre Francozi, ki pa so le stežka prihajali do zaključnih strel. Nemci so strnili obrambo, trikolorje ustavljali tudi z majhnimi prekrški in skušali vodstvo povišati iz protinapadov. Čeprav so imeli trikolori precej več priložnosti, pa je elf s strnjeno obrambo skrbel, da se izid ni spremenil.

Nemci so po težki tekmi proti Alžiriji pred polfinalom privarčevali tudi kar precej moči.

Tako je Nemeck Hummels (na skrajni desni) v 13. minuti z glavo ugnal francoskega vratarja

FOTODAMJ@N

Četrtrfinale

DANES, 5. JULIJA

18.00 Argentina - Belgija (Brasilia)
22.00 Nizozemska - Kostarika (Salvador)

Polfinale

TOREK, 8. JULIJA

22.00 Nemčija - Brazilija (Belo Horizonte)

SREDA, 9. JULIJA

22.00 Argentina/Belgija - Nizozemska/Kostarika (Sao Paulo)

ČETRTRFINALE - Konec sanj za Kolumbijce

Brazilija naprej

V BRAZILIJU Kar 16 igralcev Udineseja

Na tekmah svetovnega prvenstva nastopa veliko število igralcev, ki nastopajo ali so nastopali za videmski Udinese. Naš zvesti bralec in sodelavec Joško Prinčič, ki ne skriva, da je strasten navijač videmskega kluba, jih je naštel kar šestnajst. To so Kolumbijci Zapata, Cuadrado in Armero, Ganci Badu, Asamoah, Gyan in Muntari, Švicarja Inler in Fernandes, Alžirec Yebda, Čilenci Sanchez, Isla, Quintero in Aranguiz ter Italijan Candreva, ne gre pa spregledati tudi grškega vratarja Karnezisa, ki je last Udineseja, igra pa pri španski Granadi. Japonsko je v Braziliji vodil Alberto Zaccheroni, prav tako nekdanji član videmskega kluba. Igralcev je, skratka, za celo ekipo. Sicer pa se ve, da imajo v Vidmu pravi nos pri odkrivanju talentov, ki nato svojo pot praviloma nadaljujejo v močnejših klubih, Udinese pa s pridobljenim denarjem financira tudi svoj lasten pogon iskalcev bodočih šampionov. To je pravzaprav tudi recept za dolgoletno uspešnost Udineseja.

Thiago Silva odlično branil in zabil gol

ANSA

Brazilija - Kolumbija 2:1 (1:0)

Strelca: 1:0 Thiago Silva (7.), 2:0 David Luiz (68.), 2:1 Rodriguez (11-m, 79.)

Brazilija: Julio Cesar, Maico, Thiago Silva, David Luiz, Marcelo, Ferdinandinho, Paulinho (od 85. Hernanes), Neymar (od 87. Henrique), Oscar, Hulk (od 82. Ramires), Fred.

Kolumbija: Ospina, Zuniga, Zapata, Yepes, Armero, Guarin, Sanchez, Cuadrado (od 80. Quintero), Rodriguez, Ibarbo (od 46. Ramos), Gutierrez (od 70. Barca).

FORTALEZA - Gostitelji prvenstva so prekinili sanje in serijo zmag Kolumbi-

je. Morda res »selecao« na tem prvenstvu ni po meri sladokuscev, a njeni igralci so izjemno požrtvovalni in igrajo kot ekipa. Ob tokrat nekoliko manj učinkovitem Neymaru in ob kronični sterilnosti Hulk in Freda, sta vlogo strelcev prevzela branilca Thiago Silva in David Luiz. Če j bil gol prvega po kotu bolj naključen (žogo je zadel s kolenom), je David Luiz na 2:0 zaokrožil s silovitim prostim strelom z velike razdalje.

Kolumbijci so znižali zaostanek po strelu z bele točke po prekršku Julia Cesarja (šesti zadetek Rodrigueza na SP), na splošno pa niso bili dovolj natančni in disciplinirani, čeprav niso bili brez priložnosti.

BESEDNO PRVENSTVO

Pikro

»Frustracijski prvi polčas,« je med odmorom tekme med Francijo in Nemčijo tvtinil Patrick Vieira, nekdanji svetovni prvak v francoskem dresu. Nemčija je takrat že vodila z 1 : 0 in do devetdesete minute se igra in položaj Francozarov nista izboljšala.

A razočaranih komentarjev ni bil poln le splet. Včeraj je bilo dovolj, da skočiš do najbližje

hrvaške obale in si poležavanje pod sonce krajšaj z branjem regijskega dnevnika Glas Istre. Ta je pred začetkom četrtfinalnih dvobojev ponudil pogovor z nekdanjim hrvaškim selektorjem **Otom Baričem**, ki ni štedil s pikrimi pripombami, zlasti na račun južnoameriških reprezentanc.

»Nisem zadovoljen z Brazilijo, ker to ni Brazilija, ki smo jo gledalali zadnjih 50 let. Vsaka Brazilija je bila boljša od te Brazilije,« si je privoščil reprezentantico države gostiteljice.

Potem je zbledel še Argentinec, ki jih danes čaka tekma z Belgijo. »Zdi se, da so jih sodniki doslej blago ščitili, a če bo tokrat sodil pravičen sodnik, ne bi dal roke v ogenj, da bo argentinska reprezentanca spet do konca igrala brez izključitev. Mascherano vedno igra na meji rdečega kartona. Do sedaj ga še ni dobil, samo zato ker se imenuje Mascherano.« (PV)

DANES - Ob favoritu Nizozemski Messi je sam, Belgija vsakič z drugim adutom

BRASILIA - Kostarika je premagala Nizozemsko, a za zdaj le v raziskavi Fife, ki je ugotovila, da bo večina ljubiteljev nogometa danes navijača za srednje ameriško moštvo. V resnici so »oranje« nesporni favoriti. Kljub poškodbi de Jonga selektor Nizozemske Van Gaal ne bo spremenil koncepta igre (5-3-2), s katerim je došlej po vrsti premagal Španijo, Avstralijo, Čile in Mehiko.

»Naša samozavest je izjemno narasla, ni pa nevarnosti, da bi zaradi tega podcenjevali nasprotnike, saj je cilj preveč pomemben,« pred tekmo pravi Van Gaal. Vse bo najbrž tudi danes odvisno od Robbna in Van Persieja, ki sta v moštvo dodana vrednost. Kostaričani ne bodo mogli računati na diskvalificiranega branilca Oscarja Duarteja in na poškodovanega Millerja. Njihova čudežna zgodba se izteka, meni poznavalci. Bo res tako?

Na drugi tekmi današnjega dne se bosta udarili Argentine in Belgija. To bo nekako ponovitev polfinala iz SP 1986 v Mehiki, ko je Belgijec pogubil Maradona, tokrat jim po življenju

streže Messi. V napadu mu bo pomagal Higuain, Lavezzi in Palacio sta v balotaži za tretje mesto v konici napada. Kritiki v Argentini opozarjajo na preveliko odvisnost moštva od svojega zlatega dečka in selektor Sabella jih nikakor ne more prepričati, da ni tako.

Kar je morda res za Argentine, zagotovo ne velja za Belgijce. Pravega liderja namreč nimajo, na vsaki tekmi pa zablesti kdo drug, kar je morda njihova največja prednost. Do zdaj so se izkazali Hazard, Mertens in Lukaku, ne gre spregledati posegov vratarja Courtoisa.

Brazilski policisti v glavnem mestu pričakujejo kar okoli 100.000 argentinskih navijačev, za vse na tribunah ne bo prostora, zato se bojijo izgredov. Argentinske oblasti so brazilskim še pred začetkom mundiala poslale seznam z več kot 2000 imeni znanih argentinskih huliganov, ki so na nogometnih tekmah že večkrat povzročali težave. Od začetka SP 12. junija so brazilski policisti zavrnil vstop v državo 39 navijačem, dva pa so izgnali iz države.

NAŠI O MUNDIALU

»Južnoameričani so bolj motivirani

Niko Jevnikar, 22-letni Bazovec in nogometaš tamkajšnje Zarje, je svojo študijsko pot preusmeril v Aplikativno kinziologijo. To je zdravstvena smer, ki obravnava preventivo poškodb, rehabilitacijo in kondicijsko pripravo.

Končal si prvi letnik manj znane študija, ki pa postavlja temelje markaterega športnega uspeha. Kje tiči skrivnost preventivne športnih poškodb?

Čeprav sem komaj na začetku svoje študijske poti, lahko povem, da je skrivnost v učinkovitem razvijanju in vzdrževanju mišic. Važno vlogo imajo predvsem globoke mišice, ki so vezane na telesno stabilnost.

Poškodb nogometašev v Braziliji pa je bilo kar precej. Kako si jih razlagaš?

Sezona je bila predvsem za Evropejce izredno naporna, koledar tekem je za profesionalce postal nevzdržen.

Katera je bila najbolj nesmiselna poškodba do zdaj?

Zlom noge angleškega maserja ob proslavljanju gola proti Italiji.

Kateri ekipi se bosta danes v Braziliji prebili v polfinalni krog?

Niko Jevnikar

Argentina in Nizozemska. Brazilska reprezentanca si ne zasluži končnega naslova.

Prvenstvo mineva v znamenju napadalec in vratarjev, branilci se niso ravno izkazali ...

V primerjavi s prejšnjimi prvenstvi vse ekipe branijo na isti ravni. Veliko je bilo taktično dobro pripravljenih ekip, vendar je ekipa dobra v celoti le, če je obramba solidna.

Katera pa je bistvena razlika med južnoameričkim in evropskim reprezentancami?

Predvsem večja motivacija.

Tekma, ki ti bo najbolj ostala v spominu?

Italija-Kostarika. Italija me je izredno razočarala.

Kaj pa tvoja nogometna pot pri Zarji?

Že več časa mirujem zaradi vnetja dimelj. Hočem pa dobro sanirati poškodbo, potem ko sem prehitro stopil na igrišče po hujski poškodbi kolena. (mar)

NOGOMET - V Križu so za nastop v elitni ligi najeli več novih, pretežno slovenskih igralcev

Okrepljena Vesna

ORIENTACIJSKI TEK - Andraž De Luisa

»Skandinavci z drugega sveta«

Andraž De Luisa med nastopom na EP v Makedoniji

Tekmovalc SZ Gaja v orientacijskem teku Andraž De Luisa na letošnjem evropskem mladinskem prvenstvu v makedonski Strumici, kjer je nastopil kot član reprezentance Slovenije, ni dosegel vidnejših uvrstitev. V sprintu se je uvrstil na 95. mesto, na daljši razdalji je bil 101., v štafeti ni bil član uradne ekipe, na tekmi neuradnih štafet je tekmoval s Hrvatoma in se uvrstil na 13. mesto med 25 ekipami.

»Nisem najbolj zadovoljen, ker sem naredil nekaj preveč napak. Sposoben bi bil doseči več,« je ob povratku domov priznal De Luisa, ki je sicer prvič tekmoval v kategoriji do 18 let, čeprav jih še ni dopolnil niti sedemnajst.

Levji delež kolajin so v različnih kategorijah osvojili Skandinavci. »Oni so z drugega sveta. Imajo neverjeten izbor tekmovalcev, organizacija je vrhunska. Trenerji so pri njih profesionalci, stroški za nastop so vsi povrnjeni. Z njimi se ne moremo primerjati. V Sloveniji bi se v teku na srednji razdalji z njimi težko merili celo atleti. V Skandinaviji se na različnih stopnjah z orienteeringom ukvarja 2

milijona ljudi, to je skoraj desetina celotnega prebivalstva. Skoraj kot pri nas nogomet,« je povedal De Luisa. Pohvalil je tudi makedonske organizatorje. »Telega sporta tam ne poznajo. Imeli so zato razumljivo nekaj tehničnih težav, a so vse rešili. Res so se izkazali,« je dodal De Luisa, ki je sicer tudi odbojkar pri Slogi. Orientacijski tek je v Sloveniji bolj razvit kot v naši deželi, za Slovenijo pa Andraž tekmuje tudi iz logističnih razlogov. »Za kakovosten nastop se je treba v Italiji odpraviti najmanj do Tridentinskega ali še dlje,« je pojasnil. V Italiji sodi med desert najboljših mladincev.

Andraž pravi, da se bo zdaj odpočil in užival v poletju, sicer pa želi v tem športu še napredovati. Zaradi zleda, ki je uničil gozdove, je bilo letos v Sloveniji manj tekmovalj, spet bodo ta na vrsti jeseni, ko pa se bo Andraž, dijak znanstvenega liceja Franceta Prešerna, odpravil na študijsko izmenjavo v Črno goro. Ob vrnitvi bo spet poprijel s polno paro, najmanj zato, da ne bi v Sloveniji izgubil statusa reprezentanta. (ak)

Elitna liga 2014/15 bo izjemno zahtevna. Kriška Vesna bo po letošnjih izpadih San Luigija in Muggie ter napredovanju Krasa edini predstavnik s tržaške pokrajine v najvišji deželni ligi. »Kot kaže se bo za napredovanje v višjo ligo potegovalo nekaj ekip. V polni position bo tržaški Ufm, ki je letos skupaj s Sanvitesejem izpadel iz D-lige. Pri Ufm, pod taktirko izkušenega Zorattija, bo kot kaže še naprej igral Alen Carli. Alen bo tako igral proti bratu Edvinu, ki brani Vesnina vrata. Solidne ekipe bodo še: Sanvitesese, Chions in Cjarlins. Naš cilj bo čimprejšnji obstanek v ligi,« je napovedal športni vodja kriškega društva Paolo Soavi.

Pri Vesni so potrdili skoraj vse nogometaše lanske zmagovite zasedbe, med njimi tudi bomberja Muiesana, Slovence Saša Božičiča, Boštjana Božičiča, Luko Škrbino in Deana Avdiča ter številne mlade domače nogometaše. »Pod vprašajem je le en nogometaš,« je dejal Soavi, ki je še povedal, koga so še najeli: »Najeli smo sedem nogometašev. Mogoče bomo pred pripravami (zbor bo 28. julija ob 18.00 v Križu) najeli še koga.«

Od bolj izkušenih, ki bosta oblekla Vesnin dres, sta napadalec Nace Kosmač (letnik 1986) in zvezni igralec Lorenzo Toffoli (1987). Kosmač, ki je v prvi slovenski ligi igral za Domžale in Primorje (nato v nižjih ligah tudi za sežanski Tabor), se je za nekaj časa preizkusil celo na celine »tam spodaj«. V Avstraliji je igral za ekipo Moreland Zebras, v premier Victoria ligi. To je prva regijska liga, nekako 2. avstralska liga. V Italiji pa je letos igral za gradiško Ism in Lumignacco. K Vesni prihaja še skupina ambicioznejših mlajših igralcev. Zvezni igralec Matija Arduini (letnik 1995, doma iz Bazovice) je v zadnjih sezonah igral v prvi slovenski mladinski ligi z ekipo Dekanov. Od Sistiane, s katero je Vesna podpisala dogovor o sodelovanju na mladinskem področju, se bosta kriški članski ekipi pridružila napadalec David Colja (letnik 1997), dijak tržaške višje srednje šole Žige Zoisa, in zvezni igralec Marco Disnan (letnik 1997). Od Alabarce bo prišel zvezni igralec Marco Bovino (letnik 1996). Od Sistiane pa se k Vesni vrača Thomas Renar (letnik 1996,

Muiesan bo še igral v Križu FOTODAMI@N

doma od Banov), dijak tržaške višje srednje šole Jožefa Stefana.

Pri Vesni so že določili datum prve prijateljske tekme: 13. avgusta bodo igrali proti San Luigiju. (jng)

DZP doo-PRAE srl 2014 © Vse pravice pridržane

Obvestila

ZŠSDI obvešča, da bo v četrtek, 10. julija ob 20.30 na sedežu SK Devin v Slivnem, seja smučarske komisije.

ŠZ JADRAN sklicuje redni občni zbor v ponedeljek, 30. junija, ob 20.30 v prvem in v ponedeljek, 7. julija, ob 20.30 v drugem sklicu v razstavnih dvoranah Zadržne Kraške Banke na Opčinah.

Walter Mocer potrjen za predsednika ŠD Breg

Walter Mocer je bil potrjen za predsednika ŠD Breg. Funkcije si je novizvoljeni odbor porazdelil na prvi seji po občnem zboru. Ostale funkcije: Igor Ota podpredsednik, Vilma Kocijančič blagajničarka, Ostali odborniki Borut Klubjan, Goran Suc, Marjan Nadlišek, Marko Bandi, Renato Sancin. Načelniki: Boris Salvi - košarka, Giuliano Prašel - nogomet, Sonja Komar - odbojka. Nadzorni odbor: Edvin Bevk, Marino Coffoli, Marko Ota.

Danes v Križu finale memoriala Lachi-Lah

V Križu se bo danes končal 6. memorial Matej Lachi-Lah v malem nogometu. Spored zaključnega dne je sledeč: 19.30 za 7. mesto; 20.30 za 5. mesto; 21.00 za 3. mesto; 22.30 finale. Sledi nagrajevanje.

Danes in jutri košarkarski 3x3 na Opčinah

Openški mladinski krožek bo danes in jutri v Prosvetnem domu že peto leto zapored organiziral košarkarski turnir 3x3. Doslej se je že prijavilo 12 ekip, vendar je vpis možen tudi pred začetkom turnirja danes ob 17. uri (zbor je pol ure prej). Nastopajo lahko moške, mešane ali ženske ekipe. Tekme od četrtfinala dalje bodo jutri ob 17. ure dalje. Ves čas bo deloval tudi kiosk.

TENIS Wimbledon: V finalu Đoković proti Federerju

LONDON - Finalista letošnjega turnirja za grand slam v Wimbledonu sta Švicar Roger Federer in Srb Novak Đoković. Slednji, v finalu bo nastopil tretjič, je s 6:4, 3:6, 7:6 (2) in 7:6 (7) premagal Bolgara Grigorja Dimitrova, Federer pa je s trojnimi 6:4 premagal Kanadčana Milosa Raonica.

SP v ženski odbojki: vrhunske ekipe v Trstu

Nadaljuje se predprodaja vstopnic in abonmajev za svetovno žensko odbojgarsko prvenstvo, ki bo v Trstu od 23. septembra do 5. oktobra. Mesto ob zalivu bo gostilo tekme skupin prvih dveh faz, v teoriji pa bi lahko v Trstu v tem času igralo kar šest od deset najboljših reprezentanc na svetovni jakostni lestvici. V prvi fazi to zagotovo velja za Brazilijo, najboljšo reprezentanco na svetu, in Srbijo, ki na lestvici zaseda 7. mesto, Turčija je 11., Kanada 20., Kamerun 26. in Bolgarija 35. V drugi fazi pa bosta v Trstu skoraj gotovo igrali tudi Japonska (št. 3 na svetu) in Kitajska (št. 5), morda pa tudi Dominikanska republika (8) in Nemčija (9), poleg Hrvaške (24) in Argentine (18), trdijo organizatorji. »Dokončno pa je zdaj določeno, da Italija v Trstu v drugi fazi ne bo igrala,« je povedal član organizacijskega odbora Franco Cipolla. Cene vstopnic za posamično tekmo za vsako fazo grede od 11,5 evra do 33 evrov, abonmaji za prvo fazo od 33 do 106 evrov, za drugo pa od 28 do 90 evrov. Prodaja na sedežu Ticket Point na Korzu 6/c ali po spletu na Ticketone.

REMI - Evropska nogometna liga: Rudar Velenje - Lači (Alb) 1:1 (1:0).

TIM MATAVŽ - Slovenski nogometni reprezentant Tim Matavž je novi član nemškega prvoligaša Augsburga. Petindvajsetletni slovenski nogometaš, ki je nazadnje igral za nizozemski PSV Eindhoven, je podpisal petletno pogodbo. Za PSV je v 102 nastopih dosegel 44 golov.

OSTAJA BIK - Slovenski nogometni reprezentant Kevin Kampl (23 let) ostaja član avstrijske ekipe Red Bull Salzburg vse do leta 2019.

INTER - Milanski nogometaši sdo se že zbrali za novo sezono. Doslej edina prava novost je dolgoletni igralec Manchester Uniteda Nemnaje Vidiča.

VIDEM - Novi pomočnik trenerja Udineseja Andree Stramaccionija Dejan Stankovič je navdušen nad okoljem v Vidmu, na organizacijo v klubu in nad obnovenimi delu na stadionu.

NBA - Dirk Nowitzki, 36 let, je še za tri sezone (in 30 milijonov dolarjev) podaljšal pogodbo z moštvom Dallas Mavericks.

Uspesno junijsko reševanje v najgloblji nemški jami Riesending je bilo verjetno najtežje doslej, v njej so sodelovali jarmarske zveze iz petih držav. Gotovo je bilo to najdražje reševanje v nemški zgodovini: skupni stroški naj bi znašali 6 milijonov evrov, kljub temu, da so reševalci prostovoljci, ki v glavnem zahtevajo samo povračilo potnih in drugih stroškov (izjema so Švicarji, ki zahtevajo plačilo).

Zapleteno reševanje na Bavarskem je primerljivo samo s tistim v Črnelnem breznu v pogorju Kanina leta 1990, ki pa se je tragično končalo. Takrat so poškodovanega Maria Bianchettija, ki mu je skalni blok na globini 1050 metrov stisnil roko, rešili, med akcijo pa se je smrtno ponesrečil eden od reševalcev, 22-letni Massimiliano Puntar s Proseka. Tokrat lahko pišemo o srečnem koncu in zadoščenju tistih, ki so na Kaninu žalovali. Tudi tokrat so bili v ospredju jamarji iz naših krajev in nekateri so v časovnem razmiku 24 let sodelovali v obeh reševanjih. Na Bavarskem, kjer je bil med mnogimi drugimi tudi sam Bianchetti, je marsikdo doživel uspešno reševalno akcijo kot neke vrste revanšo.

52-letni Johann Westhauser je bil leta 1995 med odkritelji jamskega sistema Riesending, ki se razvija pod istoimensko goro (vhod je na nadmorski višini 1800 metrov) blizu Berchtesgadna na avstrijski meji. V nedeljo, 8. junija, ga je kamen na globini 1000 metrov hudo poškodoval, iz jame pa se je vrnil živ 11 dni po nesreči. Trenutno se zdravi, po reševanju njegovo življenje ni bilo več ogroženo.

Pogovorili smo se z osebama, ki sta imeli pri tem ključni vlogi. Eden od njih je v odločilnih trenutkih celo vodil mednarodno reševalno akcijo, njemu gre pripisati precejšnje zasluge za to, da je Westhauser še živ. V njegovi pisarni na Opčinah smo obiskali Roberta Antoninija, odgovornega za jarmarska reševanja v Furlaniji-Juljski krajini pri državni zvezi CNSAS. Antonini je po rodu iz Ancone, a je »posvojeni Kraševac«. Že 30 let živi na Tržaškem, točneje na Colu. »V jame se spuščam od svojega 12. leta, torej že 40 let,« pravi Antonini, ki ga med drugim dobro poznajo v Sloveniji, saj je tam raziskal najgloblje jame. Kraška brezna so za jamarje odlična vadnica, zato imajo tukajšnji reševalci bogato tradicijo in izkušnje.

Westhauser se je poškodoval v nedeljo ob 1. uri, ko se je vračal proti površju. Z njim sta bila še dva jamarja: eden je od dveh po 13 urah priplezal iz jame in poklical na pomoč. »Nemški jamarji niso zelo izkušeni in so kmalu zaprosili za mednarodno pomoč. Lahko zatrdim, da je šlo za prvo dejansko mednarodno reševanje, ki ni primerljivo z dosedanjimi skupnimi dejavnostmi,« pojasnjuje Antonini. Prek evropskega organa za jarmarska reševanja ECRA so Nemci ob 17. uri vzpostavili prvi stik z ostalimi državami. »Jaz sem po prejetem klicu obvestil reševalce iz Furlanije-Juljske krajine, bili smo v stanju pripravljenosti.«

Nemci so vodenje reševalne akcije zaupali Švicarjem, ki imajo z njimi neposredne stike in uživajo v Evropi velik ugled. Aktivirali so tudi avstrijske reševalce, nato še italijanske. Prvo italijansko odpravo je sestavljalo 16 ljudi, vsi so bili iz dežele FJK. Jama Riesending je zelo zahtevna, ranjenec je ležal na globini 1000 metrov, do njega je vodila 3,5 kilometra dolga pot skozi ožine, jaške, razpoke, blato in slapove. »Prva švicarska ekipa je z izkušenim bolničarjem prispela do poškodovanca že v ponedeljek. Potrebovali pa so zdravnika. Prvi se je ustavil na globini 400 metrov in se vrnil, ker ga je plezanje skozi takojšnji meander izmučil. V torek so se Švicarji spustili v jamo z avstrijskim zdravnikom in ko se niso več oglasili, so v sredo zjutraj poslali še nas,« pripoveduje Antonini. Na globini 700 metrov so srečali Švicarje z zdravnikom: bili so na tem, da se vrnejo na površje, saj so bili utrujeni, zdravnika pa je težki položaj potrl. »Skušal sem ga potolažiti in spodbuditi ter mu predlagal, naj se nam pridruži. Z dvema zdravnikoma smo prispeli do poškodovanca, in to samo v 8 urah,« pravi Antonini.

Westhauserju je kamen padel na čelado. Ta se ni zlomila, a ni zaščitila glave: kamen je odprl 5-centimetrsko rano in poškodoval lobanjo ter povzročil notranjo krvavitev. »Roke in noge ni premikal, težave je imel s čeljustjo, kazalo je, da je tudi hrbtenica poškodovana. Poleg tega pa je po treh dneh že obupal, psihološko je bil na tleh.« Izkušeni nemški jamar je bil seveda nemočen.

»Na dnu so nam Švicarji predali poškodovanca in prek radijskega sistema pisnih sporočil obvestili zunanje koordinatorje, da "Antonini prevzema ranjenca". Vodja švicarske ekipe se je s temi besedami poslovil in tako se je moj dopust nepričakovano podaljšal,« se smeje vodja reševalcev iz FJK. Pogajanja z vodilnimi na površju niso bila enostavna, in to ne samo zaradi prekinjajoče se radijske komunikacije. Opreme niso poslali v jamo, ker niso hoteli tvegati življenj prevelikega števila ljudi: »Njihova ideja je bila, da bo poškodovani ostal na dnu. Lahko bi umrl, ali pa nekoliko okrevalec in omogočil enostavnejše reševanje.« Antonini se ni strinjal. Zdravnik je napisal podrobno poročilo, nakar sta dva jamarja »letela« s poročilom do površja. »Pot, ki zahteva navadno 13 ur, sva preplezala v 7 urah. Uničena sva bila,« pravi Antonini. Ko so zunanji prebrali zdravnikovo poročilo in ugotovili, da se jama da preplezati v skoraj polovičnem času, so mu za en dan prepustili vodenje celotne operacije. »Nemce, Švicarje in Avstrijce smo prepričali, da potrebujemo več ljudi, zato je iz Italije prispelo več jamarjev in na mojo pobudo smo poklicali še hrvaške reševalce. V stanju pripravljenosti so bili tako Slovenci kot Hrvati: oboji so zelo dobri, izbral pa sem Hrvate, ker so oni bolj navajeni na globine. Svojo nalogo so opravili odlično.«

V mednarodni akciji je sodelovalo 750 ljudi, na voljo so bili trije helikopterji. V jami je delalo 200 jamarjev, od tega 109 iz Italije (iz vseh severnoitalijanskih dežel ter Toskane); 29 reševalcev je prispelo iz FJK, 20 samo s tržaške postaje CNSAS. Posebna nosila z Westhauserjem so nosili šest dni in pol, uporabljali so vrvi in vitle (npr. skozi meter širok in 250 metrov dolg navpični prehod), razstreliva pa ne. »Mi smo izročili nosila z ranjencem na globini 400 metrov, naš doprinos je bil torej odločilen. Nemčija nam je to priznala: v Berchtesgadnu so nam domačini ploskali, navdušeni bavarski minister nas je pospremil na ogled Hitlerjevega Orlovega gnezda. Nemška javnost je bila začudena nad tem, da so Italijani včasih sposobnejši od Nemcev. Na novinarski konferenci so bili najpomembnejši mediji, tudi britanska BBC, italijanskih novinarjev pa ni bilo...« opozarja vodja italijanske odprave.

Edini Slovenec v jami je bil Rok Stopar, mlad koprski zdravnik iz izolske bolnišnice in član Jarmarske zveze Slovenije. Tudi njega je v akcijo vključil Roberto Antonini. »Potrebovali smo zdravnike, ki delajo v takih razmerah in teh ni veliko. Roka dobro poznam in nanj se zanesem, pogosto zahajava skupaj v jame,« pravi Antonini. »Roberto me je na hitro vpisal v italijansko zvezo reševalcev CNSAS, saj je bil to edini način, da bi lahko tudi jaz pristopil k reševanju. Jarmarska zveza Slovenije namreč uradno ni bila zraven,« pravi Stopar, ki je prav tako zelo izkušen. Leta 2005 je recimo sodeloval pri reševanju ruskega jamarja, ki si je poškodoval hrbtenico v najgloblji jami na svetu - v jami Voronja (ali tudi Krubera) v kavkaški republiki Abhaziji. V Sloveniji se je prav tako udeležil zahtevnih reševanj, tudi v visokogorskih jamah.

»Na Bavarskem pa je bilo gotovo najbolj zapleteno reševanje, kar sem jih doživel. Ponesrečenčev stanje je zahtevalo stalno zdravniško spremljevanje. Jaz sem prispel v soboto, iz jame sem priplezal v torek, v sredo sem se vrnil domov. Nosila sem spremljal tri dni - od 4. do 2. bivaka,« pripoveduje Stopar. Jamar je imel znotrajlobanjske poškodbe, glede na klinično sliko je obstajal sum preloma baze lobanje in na podlagi tega so ukrepali. Z ustrezno terapijo so ga stabilizirali in stanje se ni poslabšalo, med potjo se je postopno celo izboljševalo.«

Stoparja vprašamo, kakšno je zdravniško delo v tako ekstremnih razmerah. »Zdravljenje v jami seveda ni primerljivo z delom v ambulanti. Opravka imaš z nizko temperaturo in stoočstotno vlago. Ne moreš zagotoviti popolne sterilnosti, čeprav okolje v jami po drugi strani ni kontaminirano. Ni pogojev za razrast bakterij.«

Prenos nosil je bil tehnično zahteven, ponesrečenec in reševalci pa niso bili izpostavljeni nevarnostim, »ker je bilo vse skupaj na visokem strokovnem nivoju - čeprav smo bili vsi amaterji, saj nobena od teh reševalnih služb ni profesionalna,« razlaga koprski zdravnik. S celotnim reševanjem je bil zelo zadovoljen: »Reševanje je kljub jezikovnim pregradam potekalo gladko in brez večjih nesporazumov, vsi smo delovali kot ena družina. Pokazali smo, kako bi morala delovati Evropska unija. "Krizne države" iz južne Evrope so enakopravno sodelovale s severnimi sosedami, obenem je bila logistična organizacija brezhibna, vse je potekalo z germansko natančnostjo.«

JAMA RIESENDING - Najtežje reševanje doslej

Tisoč metrov globok zaplet

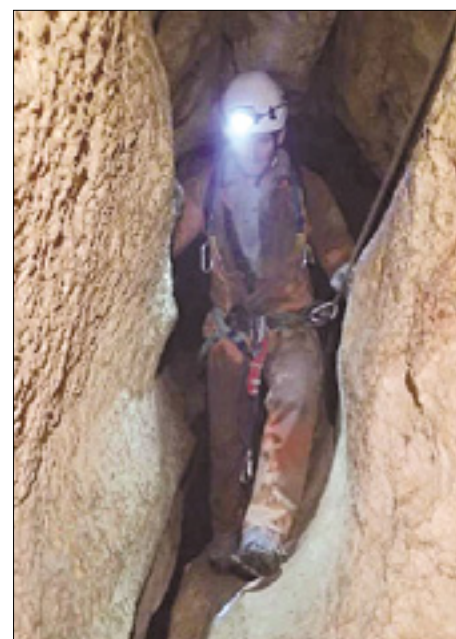
Logistični tabor pri vходу v jamo

Nosila s poškodovanim Westhauserjem na jamski »žičnici«

Pošiljanje SMS sporočil prek radijskih valov

Človek gre skozi, kaj pa nosila?

Roberto Antonini (prvi z desne) s sodelavci

V ŽIVO

Piše: Aļjoša Fonda Fotografije: Italijanska zveza gorskih in jarmarskih reševalcev (CNSAS)
S tržaškimi vodji reševalcev in koprskim zdravnikom o podvigu na Bavarskem

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni TV dnevnik, sledita Utrip
Evangelija in Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

7.00 Dnevnik 8.25 16.30 Dok.: Quark Atlante – Immagini dal pianeta 9.05 Dok.: Road Italy 10.00 Aktualno: MixItalia 10.30 Quark Atlante – Speciale 11.30 Linea Verde Orizzonti Estate 12.30 Market – Sfide al mercato 13.30 17.00 Dnevnik 14.00 Linea Blu 15.20 Nad.: Legami 16.10 Nad.: Un ciclone in convento 17.15 A Sua Immagine 17.45 Dok.: Passaggio a Nord-Ovest 18.50 Kviz: Reazione a catena 20.00 Dnevnik 20.30 Diario Mondiale 2014 21.15 Nomet: SP 2014, Francija – Nemčija 0.05 Notti Mondiali 2014

Rai Due

7.00 Serija: Lassie 7.45 Serija: Zorro 8.00 Serija: Un blog da cani 8.25 Un pesce di nome Tinto 8.55 Sulla Via di Damasco 9.30 Rai Parlamento Punto Europa 10.00 Serija: La nave dei sogni 11.25 Serija: Il nostro amico Charly 12.10 Serija: La nostra amica Robbie 13.00 Dnevnik in rubrike 14.10 Film: Marie Brand e la notte della vendetta 15.45 Serija: Squadra Speciale Colonia 16.30 Dok.: Go! Brasil 17.15 Šport: Dribbling 18.05 Pit Lane 18.15 Avtomobilizem: Formula 1, VN Velike Britanije, kvalifikacije 19.35 Serija: Il commissario Rex 20.30 23.45 Dnevnik

21.10 Film: Il marchio dell'inganno (krim.) 22.45 Serija: Luther 0.00 Rubrike

Rai Tre

7.20 Rai Educational 9.10 Film: La rimpatriata 11.00 Monologo sull'amicizia 11.15 Premio Rapallo donna scrittrice 12.00 Dnevnik in sport 12.15 Aktualno: Tgr Il Settimanale 12.45 Serija: La signora del West 13.35 Timbuctu – I viaggi di Davide 14.00 Deželni dnevnik, sledijo rubrike in vremenska napoved 15.00 Kolesarstvo: Tour de France 2014 17.30 Tour Replay 18.10 Serija: I misteri di Murdoch 18.55 22.55 Dnevnik, deželni dnevnik in vremenska napoved 20.15 La Superstoria 2014 21.05 Film: Sapone di mare 23.15 Amore criminale

Rete 4

6.50 Media Shopping 7.40 Serija: Miami Vice 8.40 Serija: Distretto di polizia 10.45 Ricette all'italiana 11.30 Dnevnik in vremenska napoved 12.00 Detective in corsia 12.55 Nan.: La signora in giallo 14.00 Aktualno: Lo sportello di Forum 15.30 Show: Nuove scene da un matrimonio 16.15 19.35 Ieri e oggi in Tv 17.00 Serija: Poirot 18.50 Dnevnik in vremenska napoved 19.55 Nad.: Tempesta d'amore 20.30 Nad.: Il Segreto 21.30 Serija: The mentalist 0.00 Film: She's so lovely – Così carina

Canale 5

6.00 Dnevnik – Pregled tiska 7.55 Prometne informacije in vremenska napoved 8.00 Dnevnik 9.10 Dok.: La vita dei mammiferi 10.00 Melaverde 11.00 Forum 13.00 Dnevnik in vremenska napoved 13.40 Se-

rija: Dallas 14.40 Film: Missione Mercurio 16.45 Film: Il fascino di Grace 19.00 Nad.: Il Segreto 20.00 0.30 Dnevnik in vremenska napoved 20.40 Show: Paperissima Sprint 21.10 Film: Rosamunde Pilcher – Le ali dell'amore (rom.) 23.30 Speciale Tg5

Italia 1

7.00 Serija: Tutto in famiglia 7.45 18.00 Nan.: La vita secondo Jim 8.35 Nad.: Dance Academy 9.35 Serija: Suburgatory 10.35 Nad.: Glee 12.25 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti 14.05 Film: Gli scaldapanchina 15.45 Motociklizem: VN Portugalske, WSBK Superpole 16.55 Show: Urban Wild 18.30 Dnevnik 19.00 Risanka: Tom & Jerry 19.15 Film: Un topolino sotto sfratto (druž.) 21.10 Film: Baby Birba – Un giorno di libertà (druž.) 23.15 Film: Nome in codice – Brutto anatroccolo (anim.)

La 7

7.00 7.55 Aktualno: Omnibus 7.30 Dnevnik 9.55 Coffee Break 11.00 Mode & Modi 11.40 Film: Sissi, la favorita dello zar (kom.) 12.25 Serija: Quattro donne e un funerale 13.30 Dnevnik 14.20 Kronika 14.40 Serija: Diane – Uno sbirro in famiglia 16.40 Film: La febbre della prateria (vestern) 18.10 Serija: L'ispettore Barnaby 20.00 Dnevnik 20.30 In onda 21.10 Serija: Mairget

Tele 4

7.00 8.30, 13.20 Dnevnik 7.25 Rotocalco Adnkronos 7.40 Dok.: Borgo Italia 8.05 Dok.: Piccola grande Italia 11.15 Ring 17.30 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik 18.00 21.00 Qui studio a voi stadio 19.05 Tg Confartigianato 20.00 Rubrika: La parola del Signore 23.30 Trieste in diretta

Slovenija 1

7.00 Otroški program: OP! 9.50 Kviz: Male sive celice 10.35 Infodrom 10.45 Kratki film: Veličastna Lilly 11.00 Film: Francček in zaklad Želvjega jezera (anim.) 12.15 Nad.: Mladi Leonardo 13.00 Poročila, športne vesti, vremenska napoved 13.25 Tednik 14.20 Prava ideja! 14.50 Na lepše 15.15 Alpe-Donava-Jadran 15.55 Dok. odd.: Zeliščarka Magda 16.25 O živalih in ljudeh 17.00 22.35 Poročila, vremenska napoved in športne vesti 17.15 Na vrtu 17.35 Dok. odd.: Kristusov kip v Rio 18.30 Ozare 18.40 Risanka 18.55 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti 19.25 Utrip 20.00 Nan.: Poirot 21.40 Nad.: Na poljih Flandrije 23.05 Poletna scena 23.40 Nad.: Wallander

Slovenija 2

7.30 Poletna scena 7.55 Platforma 8.35 Slovenci v Italiji 9.00 Slovenci po svetu 9.35 Odd.: Kje s'pa ti doma? 11.10 Nogomet: SP, Brazilija – Kolumbija, četrtfinale, 2. tekma, pon. 13.55 Avtomobilizem: Formula 1, VN Velike Britanije, kvalifikacije, prenos 15.10 Kolesarstvo: dirka po Franciji, vključitev v prenos 17.30 21.30 Nogomet: SP 2014, študijska oddaja 17.50 SP, Argentina – Belgija, četrtfinale, 3. tekma, prenos 20.45 Film: Nogomet v novem svetu, 3. del 21.50 SP, Nizozemska – Kostarika, četrtfinale, 4. tekma, prenos

Slovenija 3

6.00 Sporočamo 6.05 Tv Maribor 6.30 Ozadja 6.45 Primorska kronika 8.30 Teden pregled 13.30 Prvi dnevnik 14.45 15.25, 16.05 Na tretjem... 17.30 Poročila ob petih 17.50 Kronika 18.30 Volitve 2014 – predstavitev liste 19.00 Dnevnik 20.00 Pregled volilnega dogajanja v preteklem tednu 20.15 Država, politika, civilna družba 20.55 Svet v besedi in sliki 21.10 Utrip 21.30 Žarišče Spored se sproti prilagaja dogajanju v Državnem zboru

Koper

13.55 Dnevni program 14.00 Čezmejna Tv – Deželne vesti 14.20 Evronovice 14.30

Rai Sobota, 5. julija
Rai storia, ob 17.20

Rocco e i suoi fratelli

Italija, Francija 1960
Režija: Luchino Visconti
Igrajo: Alain Delon, Annie Girardot, Claudia Mori, Adriana Asti, Claudia Cardinale in Renato Salvadori

VREDNO OGLEDA

Film, ki so ga uvrstili v stotico najboljših italijanskih filmov prejšnjega stoletja, je neprizanesljiva zgodba družine Parondi, ki se je iz juga Italije preselila na sever, v Milan in mislila, da bo tako zaživela novo življenje. Ob smrti družinskega očeta se mati s petimi sinovi iz Lukanije odseli v Milan, kjer že živi njen najstarejši sin Vincenzo. On se je v novo stvarnost že uživel, si dobil zaposlitev in tudi zaročenko Anito, s katero naj bi se kmalu tudi poročil. A prihod ostalega dela družine mu bistveno zameša štrne, saj mu mati kmalu da razumeti, da se mora najprej zavzeti za prihodnost bratov, kot pa razmišljati o poroki. Vincenzo se maminega uka za drži in pomaga Ciru, Roccu, Simoneju in Luci, da si tudi sami utrejo pot v prihodnost. Kljub trudu pa ne gre vse kot bi moralo. Simone je posebno nadarjen bokser, ki pa izgubi glavo za prostitutko Nadio in to bo zanj tudi začetek konca. Slavnemu Luchinu je bil ta film najbolj pri srcu in grška tragedija o družini, ki se hoče na vsak način prilagoditi času in prostoru tudi za ceno smrti, prava metafora za prebivalce juga, ki so morali mus iskati prihodnost na severu.

vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.40 Robe del mio orto; 8.50, 15.00 Pesem tedna; 9.00 Gostje tedna; 9.35 Appuntamenti d'estate; 10.15, 19.20 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35, 13.00, 14.35, 19.00, 22.00, 23.00 Glasbena lestvica; 11.00 L'alveare; 12.01 Ora musica; 12.30 Dogodki dneva; 13.35 My chance on air; 14.00 Slot Parade/Playlist; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 E... state freschi; 18.00 London Calling; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 La radio a modo nostro (enkrat na mesec); 20.30 Luoghi e sapori; 21.00 Tutti i topi vogliono ballare; 22.30 Sonoricamente Puglia; 0.00 Nottetempo.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Radijski ringaraja; 9.05 Program za mlade; 10.10 Kulturomat; 10.30 Gori, doli, naokoli; 10.50, 16.15, 19.30 Obvestila; 11.10 Kviz; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe - vmes; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 13.45 Labirinti sveta; 14.30 Sobotno branje; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.30 Razkošje v glavi; 17.05 Tedenski aktualni mozaik; 18.15 Minute za šanson; 19.00 Dnevnik; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sobotni glasbeni večer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd. v angleščini in nemščini; 22.40 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturmo.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 7.00 Kronika; 7.30 Vreme po Sloveniji; 8.00 Zapisi iz močvirja; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Kulturne pririditve; 8.55, 13.30, 18.50 Sporedi; 9.15, 17.45 Naval na šport; 9.35, 16.08 Popevki tedna; 10.00 Rekreacija; 10.55 Zapisi iz močvirja; 11.35, 14.20, 17.35 Obvestila; 13.00 Danes do 13-ih; 15.03 RS napoveduje; 15.30 DIO; 16.30 Homo volans - leteči človek; 17.00 Intervju; 18.50, 22.30 Nogomet SP; 19.00 Dnevnik; 19.30 Športna sobota; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Glasba svetov.

SLOVENIJA 3

6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.20 Spored; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Zborovski panooptikum; 11.05 Naši umetniki pred mikrofonom; 11.25 Oddaljeni zvočni svetovi; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Kulturna panorama; 14.05 Divertimento; 14.30 Razgledi in razmisleki; 15.00 Jazz siesta; 15.30 DIO; 16.05 Sporedi; 16.10 Baletna glasba; 17.00 Sobotni knocert; 18.00 Izbrana proza; 18.30 Arsov sobotni večer; 20.00 Operni večer; 23.50 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

RADIO KOROŠKA

6.00-9.00 Dobro jutro; 9.00-10.00 Bi-Ba-Bo veseli vrtljak; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-18.00 Farant; vmes 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; Radio Agora: 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; Radio Dva: 10.00-12.00 Mozaik (105,5 MHz).

Primorski dnevnik

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.o.o. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,
tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €
Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €
Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014
230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,
Partizanska 75, Sežana,
tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v
Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIJALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIJALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800912775
Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 22%

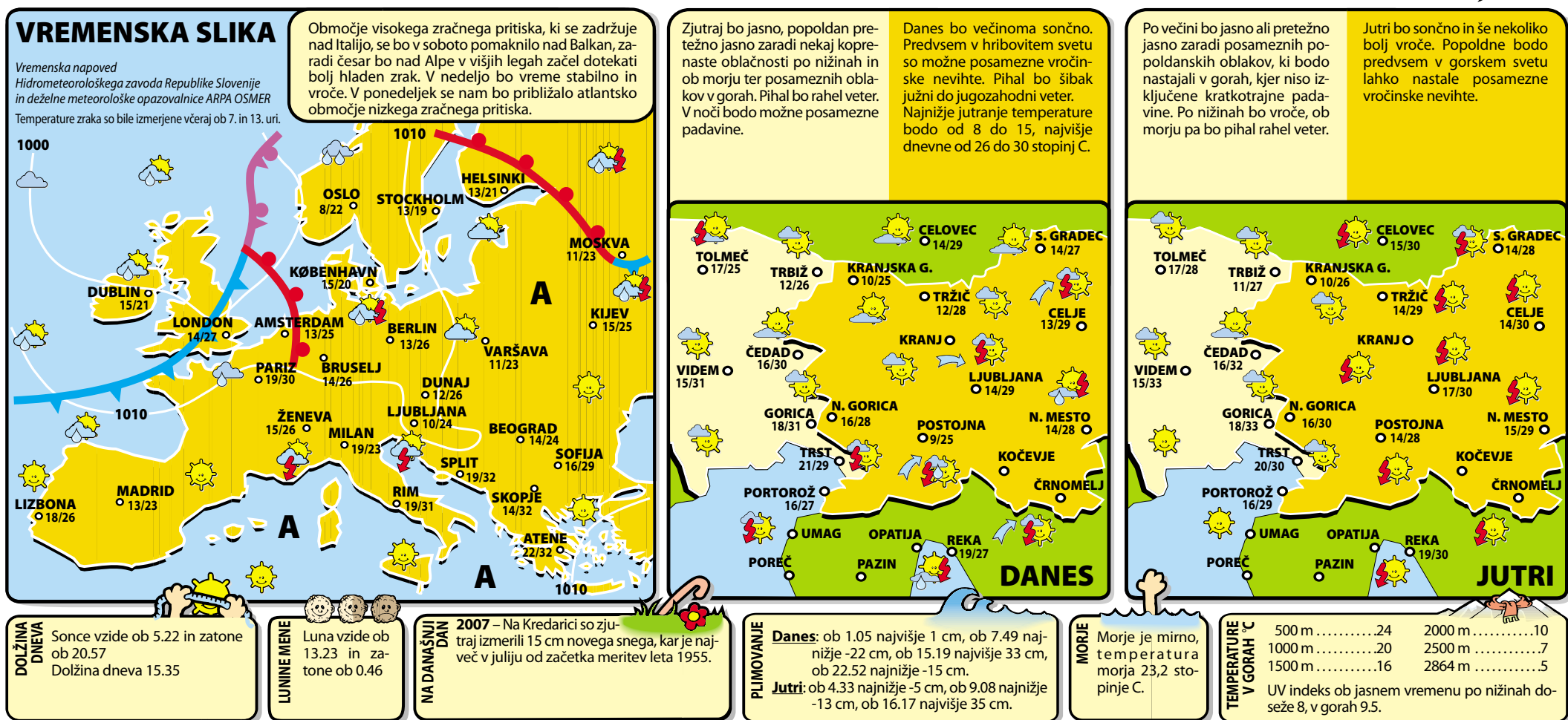
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v tujini in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršni koli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Poslovil se je večstranski umetnik Giorgio Faletti

TURIN - Včeraj je v turinski bolnišnici Molinette v 64. letu starosti umrl večstranski umetnik Giorgio Faletti. Bolehal je za rakom. Rodil se je 25. novembra 1950 v Astiju. Po izobrazbi je bil pravnik, a kmalu se je posvetil umetniškemu ustvarjanju in poustvarjanju na različnih področjih. Najprej se je v osemdesetih letih minulega stoletja uveljavil kot komik v televizijski oddaji Drive in. Ob tem je ustvarjal popevke in nastopal kot pevec. Posebno znana je njegova pesem Signor Tenente, s katero je leta 1994 na Sanremo zmagal nagrado kritike. Leta 2002 pa je presenetil z objavo knjige Io uccido, prve iz niza kriminalk, s katerimi je požel izreden uspeh. Faletti se je ukvarjal tudi s slikarstvom.

Francoski igralec Gerard Depardieu v Moskvi odpira restavracijo

MOSKVA - Francoski igralec Gerard Depardieu bo oktobra v Moskvi odprl francosko-rusko restavracijo, ki se bo imenovala Gerard. V prihodnje načrtuje še odprtje restavracij v Sankt Peterburgu ter Saransku, prestolnici republike Mordovija, kjer ima Depardieu tudi prijavljeno bivališče. Igralec je sicer že lastnik treh restavracij v Parizu ter nekaj vinogradov, bistrojev in pivnic v Belgiji. Glede svojega prijateljstva s Putinom je Depardieu v nedavnem pogovoru za časnik Komsomolskaja pravda dejal: "Menim, da vse, kar ta človek naredi, naredi za Rusijo."

NEMČIJA - Pod pogojem, da so v Nemčiji rojeni in so v njej odraščali Otroci priseljencev bodo imeli pravico do dvojnega državljanstva

BERLIN - Tudi če so bili rojeni v Nemčiji, so morali otroci priseljencev do sledje izbirati, ali bodo vzeli državljanstvo Nemčije ali države, iz katere so prišli njihovi starši. Obeh naenkrat niso mogli imeti, saj je to prepovedovala nemška zakonodaja. V četrtek zvečer pa je bundestag (na sliki) potrdil zakon, ki to spreminja in odpira pot dvojnemu državljanstvu.

V Nemčiji rojeni otroci priseljencev bodo lahko tako odslej imeli dvojno državljanstvo in posledično dva potna lista ter jim ne bo treba več izbirati. Poleg tega, da morajo biti rojeni v Nemčiji, je pogoj za pridobitev dvojnega državljanstva sicer še, da so v Nemčiji tudi odraščali - da so do svojega 21. leta v njej preživeli najmanj osem let ali vsaj šest let obiskovali šolo.

Za spremembo obstoječega sistema so v četrtek glasovali poslanci velike koalicije, ki jo sestavljajo konservativna unija CDU/CSU kanclerke Angele Merkel in socialdemokrati SPD.

Predstavniki zvezne vlade za integracijo Aydan Özoguz (SPD) je v četrtek razpravi izpostavil, da gre za najpomembnejšo reformo pravice do državljanstva v Nemčiji od leta 1999. Notranji minister Thomas de Maiziere (CD) je reformo označil kot pomemben znak vsem, ki jih zadeva, da zares pripadajo Nemčiji.

V Nemčiji rojeni otroci priseljskih družin so sicer v dosedanjem sistemu imeli dvojno državljanstvo, a najkasneje pri 23. letih so se morali odločiti, ali bodo obdržali nemški potni list ali potni list države svojih staršev. Izjema so bili otroci priseljencev iz držav EU in peščice drugih držav, med katerimi pa ni bilo Turčije. Reforma tako v prvi vrsti zadeva otroke številnih turških priseljencev. Po ocenah namreč v Nemčiji živi približno tri milijone ljudi turškega porekla, od tega se jih je slaba po-

lovica odločila za nemško državljanstvo.

Nemška opozicija, ki jo sestavljajo Zeleni in Levice, sicer s sprejetim kompromisom ni zadovoljna. Moti jih namreč pogoj, da mora otrok priseljencev, da bi bil upravičen do dvojnega državljanstva, v Nemčiji tudi odraščati. Zahtevajo splošno pravico do dvojnega potnega lista in opozarjajo, da ustava vsem Nemcem daje enake pravice in med njimi ne razlikuje.

Tudi v SPD so sicer navijali za ambicioznejšo reformo, a so pod pritiskom konservativcev pristali na kompromis. Ti so namreč dvojnemu državljanstvu dolgo odločno nasprotovali, češ da človek ne mora biti lojalna dvema državam hkrati.

Predstavniki turške skupnosti v Nemčiji predvsem opozarjajo, da reforma ne bi smela zadevati le otroke priseljencev, ampak bi morali pravico do dvojnega državljanstva dobiti tudi starejši priseljenci, ki v Nemčiji živijo že desetletja. (STA)

VELIKA BRITANIJA - Nosila bo ime po njej Kraljica z viskijem krstila letalonosilko

EDINBURGH - Britanska kraljica Elizabeta II. je včeraj na slovesnosti na Škotskem ob boku nove letalonosilke, največje ladje v zgodovini britanske mornarice (na sliki), v skladu s tradicijo razbila steklenico viskija in jo tako krstila.

Ker bo nova pridobitev kraljeve mornarice nosila ime kraljice - HMS Kraljica Elizabeta - in ker je bila slovesnost na Škotskem, so namesto običajnejše steklenice šampanjca tokrat uporabili steklenico viskija. Izbira viskija sicer ni bila naključna. Ta čast je doletela viski iz destilarne Bowmore na otoku Islay, kjer to pijačo izdelujejo že vse od leta 1779.

Na predvečer slovesnosti je bil edinburški grad modro osvetljen. Sam krst nosi precejšnjo simbolično vrednost v luči tega, da se na Škotskem pripravljajo na septembrski referendum o neodvisnosti od Velike Britanije.

Prejšnjo generacijo letalonosilk je včeraj predstavljala ladja HMS Illustrious (Sijajna), ki pa je bila v pristanišču Rosyth ob kar trikrat večji Kraljici Elizabeti videti precej borno. V okviru projekta, vrednega več kot šest milijard funtov oziroma skoraj osem milijard evrov, bodo zgradili še eno letalonosilko, ki se bo imenovala HMS Valižanski princ. (STA)

Zgodovinski listini ZDA prihodnje leto prvič na ogled v Veliki Britaniji

LONDON - Zgodovinski listini ZDA - Deklaracija neodvisnosti in listina pravic, prvih deset amandmajev k ameriški ustavi, bosta v sklopu razstave Magna Carta: Law, Liberty, Legacy prihodnje leto prvič na ogled v Veliki Britaniji. Za omenjeno razstavo si ju je izposodila Britanska knjižnica. Kuratorka razstave Claire Breyer je poudarila, da bodo imeli obiskovalci londonske razstave, ki bo na ogled med 13. marcem in 1. septembrom prihodnje leto, enkratno priložnost, da si listini ogledajo z dvema originaloma Magne Carte, listine, ki je ameriškim snovalcem služila kot navdih.

Z deklaracijo neodvisnosti iz leta 1776 so se ameriške kolonije odcepile od Velike Britanije, z listino iz leta 1789 pa so zapisali ustavne pravice prebivalcev ZDA in omejili moč oblasti. Magno Carto ali Veliko listino svobodščin je leta 1215 podpisal angleški kralj Ivan Brez dežele, z njo pa prvič omejil moč kraljev. (STA)